

افغانان د پياوړي دولت جوړولو په درشل کې!

- ✓ مشورې او اندېښنې
- ✓ د افغانانو تر مينځ تفاهمات
- ✓ مذاکرات له کومه ځايه پيل شي؟
- ✓ د علماء کرامو لويه جرگه
- ✓ طالبان ولې دموکراسي يا جمهوريت نه مني؟
- ✓ ايا طالبان به له انتخاباتو سره توافق وکړي؟

Ketabton.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د پيل خبرې

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و على اله و اصحابه اجمعين. فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم: الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ (الحج، 41)

اما بعد: افغانانو پخوا هم د اوس په څېر له وياړونو ډکې برياوې گټلې، څو ځله يې انگرېزان او بيا يې روسانو ته په نظامي ډگر کې ماته ورکړې. خو افغانان د دولت په جوړولو ندي توانيدلي، او هر ځل له سنگر گټلو وروسته دفتر بایلل شوی دی. اوس چې بيا يرغلگر د ماتې او له هيواد څخه د وتلو په حال کې دي، او د دې وخت رارسيدلی چې مجاهدين په هيواد کې خپلواک اسلامي دولت رامينځته کړي نو د افغانانو د مسلسل دفتر بایللو تاريخچې ته په کتو د دې ډېره سخته ويره او اندېښنه موجوده ده چې خدای مه کړه يو ځل بيا به افغانان دفتر وبایلې، د جهاد او قربانيو دنيوي ثمره به ضايع کړي، مجاهدين او ملايان به په تولنه کې ورتل شي، منفور او بې اعتباره به شي، او د يرغلگرو د بيا ځلي راتگ په صورت کې به افغانان د بيا ځلي سنگر گټلو وړتيا او حوصله هم له لاسه ورکړي.

نو دې معقولي اندېښنې ته په کتو په کار ده چې مجاهدين د راتلونکي افغانستان لپاره په ډېر احتياط سره ډېر پاخه او مستحکم گامونه پورته کړي. که مجاهدين غواړي چې ټولې فتنې له مينځه يوسي او ټول دين د الله لپاره شي، نو بايد ډېر په دقت او تدبير سره وړاندې ولاړ شي، د مجاهدينو حتی ډېره لږه اشتباه، کوچنۍ غلطه پريکړه، او ناسم موقف کولای شي چې حالات د توقع خلاف په بله کړي، اسلامي دولت ته درسيډو لاره سخته او ناممکنه کړي او د اسلامي نظام د تشکيل لپاره د مجاهدينو او مسلمانانو هيلې له خاورو سره خاورې او يو ځل بيا د سنگر له گټلو څخه وروسته افغانان د سياست د ډگر بایلونکي کړي.

د دې لپاره چې دا ځل بيا هم افغانان د خپلو قربانيو دنيوي پايلې له لاسه ورنه کړي، د سياست په ډگر کې بريا ترلاسه او د يوه پياوړي دولت په جوړولو وتوانېږي، نو مشران دې په ځانگړې توگه د مذاکراتي ټيم غړي او د سياسي دفتر مسئولين دې لاندې ټکي په نظر کې ونيسي.

۱- مجاهدين که غواړي چې په نظامي برخه کې د بريا څخه وروسته په سياست کې هم بريالي او په هيواد کې د خپلواک اسلامي دولت په جوړولو وتوانېږي نو لازمه ده چې مشران د سولې تړون تر شا د امريکايانو ټولې ممکنه دسيسې، توطيې او فريبونه په نظر کې ولري، او د هرې ممکنې دسيسې په وړاندې لازم تدابير ونيسي، د يرغلگرو له لوري د سولې تر پردې لاندې ټولو کيښودل شويو لومو ته متوجه او په خپلو ځيرکانه تدبيرونو سره وضعيت داسې مديريت کړي چې امريکايان په خپلو دسيسو کې راگير او په خپلو لومو کې يې ونښلوي.

۲- مشران دې د نوي اسلامي دولت لپاره د شيخ هبة الله اخنذزاده حفظه الله زعامت د خپلې اساسي سري کړنې په توگه وټاکي، د مشري په حلقو کې دې د نوي اسلامي دولت لپاره د نوي امير د اړتيا بې ځايه فکر ته قطعا د نفوذ اجازه نه ورکول کيږي.

۳- مشران دې د يو داسې شفاف ميکانيزم په رامینځته کولو کار وکړي چې له مخې يې د اوسني امير د شهادت يا وفات په صورت کې نوی امير په اسانۍ وټاکل شي، د بې اتفاقي مخه ونیول شي، او په لنډه موده کې بې د چا له خپګان، نارضايتۍ او اختلاف څخه ټول مجاهدين په نوی مشر راټول او يو موټی پاتې شي. لاندې کړنې دا ډول يو ميکانيزم کيدلای شي:

د دې ميکانيزم له مخې دې دوه کاره ترسره شي: يوه دې شوری تشکیل شي او بل دې امير دخپل وفات يا شهادت څخه وروسته د خپل ځای ناستي لپاره څو کسان ونوموي. شوری او ټول ملت ته دې وروپيژني. د امير له وفات يا شهادت څخه وروسته به شوری د فقيد امير له لوري د نومول شويو څو کسانو له ډلې څخه يو تن د رايو په اتفاق د نوي امير په توگه ټاکي او د بيعت لپاره به يې مجاهدينو او يا ټول ملت ته وړاندې کوي.

اوسنی امير دې سمدلاسه مثلاً يوه دوه سوه کسيزه شوری جوړه کړي، د شوری غړي دې د هغو صفاتو خاوندان وي کوم چې اسلام د شوری غړو ته ټاکلي دي؛ په دې صفاتو متصف رجال دې له ټول هيواد څخه د ولايتي او سيمه ييز توازن په پام کې نيولو سره د شوری د غړو په توگه وگمارل شي. اوسني امير ته دې واک ورکړل شي چې د ژوند تر پايه که لازمه وي د شوری غړو کې بدلون راولي، پخواني غړي له شوری څخه ليري او په عوض يې نوي غړي شوری ته وروپيژني. خو له لومړی امير څخه وروسته نور اميران به دا واک نه لري او يواځې د وفات شويو او تقاعد شويو غړو پر ځای به نوي غړي شوری ته ورمعرفي کولای شي. له لومړي امير څخه وروسته د نورو اميرانو له خوا شوری ته د وفات شويو او متقاعدو غړو پر ځای نوي معرفي شوي غړي بايد د شوری د اکثريت غړيو موافقه او د باور رايه ترلاسه کړي. که پراخ بنسټه نظام تشکيلېږي او اوسني امير يې په رأس کې راځي نو بيا به اوسنی امير د شوری د غړو تعداد مثلاً ۴۰۰ کسانو ته لوړوي، له ټول هيواد څخه به د سيمه ييز تعادل په نظر کې نيولو سره ور اشخاص د شوری د غړو په توگه معرفي کوي. په بل او اصلي اړخ کې به اوسنی امير د شوری له تشکیل څخه سمدلاسه وروسته مثلاً ۴ تنه شوری ته د خپل ځای ناستو په توگه وروپيژني، دا ۴ تنه به د شوری د اکثريت غړو د اعتماد رايه ترلاسه کوي، کوم يې چې د اعتماد رايه نشي ترلاسه کولای د هغو په عوض به امير نور نوي کسان شوری ته د خپل ځای ناستو په توگه ورمعرفي کوي... د دې ۴ تنو څخه هېڅ يو يې بايد له امير سره نسبي خپلوي ونه لري. دا څلور تنه به په عادي توگه خپلې چارې پر مخ وړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وړاندې يا په بل عبارت په اوسنی روان وضعيت کې کله چې اوسنی امير خدای مه کړه په شهادت رسېږي او يا وفات کېږي، نو له دې څلور تنو څخه به هغه تن نوی امير وي چې د شوری د اکثريت غړو د اعتماد رايه ترلاسه او ورپسې ټول مجاهدين ورسره بيعت وکړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وروسته که بيا د پراخ بنسټه نظام اوسنی امير خدای مه کړه په شهادت رسېږي او يا وفات کېږي نو مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری له خوا به د اکثريت رايو پر اساس له ۴ تنو ځای ناستو څخه يو تن ملت ته د بيعت(رايې) لپاره وړاندې کېږي، که د ملت د اکثريت وگړو رايه يې ترلاسه کړه نو د نوي امير په توگه به خپل کار پيلوي کنه نو له پاتې درې تنو څخه به هغه تن ملت ته د امارت د کانديد په توگه وړاندې کېږي چې مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری د اکثريت غړو رايه ترلاسه کړي، دا تن هم که د ملت د اکثريت غړو د رايې په ترلاسه کولو بريالی نشي بيا به نو شوری پاتې

دواړه تنه ملت ته د امارت د نوماندانو په توګه وړاندې کوي په دې دواړو کې به هغه تن نوی امير وي چې د ملت ډېرې رايې ترلاسه کړي.

له لومړۍ امير څخه وروسته اميران به اړ وي چې له ۴ تنو څخه ۳ تنه داسې کسان وټاکي چې له امير سره هېڅ ډول نسبي قرابت ونه لري او د پاتې يوه تن په اړه به امير اختيار ولري چې له خپلو خپلوانو (زوی، ورور...) څخه يې ټاکي او که خوښه يې وي نو هغه به هم لکه د هغو نورو ۳ تنو په څېر له داسې کسانو څخه ټاکي چې دی ورسره هېڅ ډول نسبي قرابت ونه لري. دا ځکه چې له لومړۍ امير څخه وروسته به نور اميران په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون واک ونه لري او يواځې به د وفات شويو او متقاعدو غړو پر ځای نوي غړي شوری ته معرفي کولای شي او په هغه صورت کې به د شوری د غړو په توګه منل کېږي چې د شوری د (له وفات شويو او متقاعدو غړو څخه پرته د پاتې نورو) اکثريت غړو د اعتماد رايه ترلاسه کړي. لومړی امير به د ژوند تر پايه په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون صلاحيت ولري دا ځکه چې په جګړه ييز حالت کې د ښو او وړ اشخاصو موندل وخت غواړي، نو سمدلاسه يې چې کوم کسان ټاکلي د وخت په تېرېدو شايد له هغوی څخه ښه او لا ډېر مستعد اشخاص په نظر ورشي او يا دا چې د پراخ بنسټه نظام د تشکيل په صورت کې به امير لا ډېر وخت او امکانات ولري تر څو له ټول هيواد څخه د شوری لپاره ۴۰۰ کسان راجان او تر ټولو غوره او تر ټولو وړ او ښه اشخاص سره راغونډ کړي. ځکه نو نوی امير به له ځان څخه وروسته د امارت لپاره ۴ واره کانديدان داسې کسان ټاکي چې دی به هېڅ ډول نسبي قرابت ورسره نه لري. که د يوه تن په اړه اختيار ورکول شي چې له خپلو خپلوانو څخه يې وټاکي بيا به نو دا ويره موجوده وي چې له ځان څخه وروسته د خپل زوی يا ورور د امير کيدو لپاره به د شوری اکثريت غړي خپل لاسپوڅی او بلي ګوی وټاکي.

که د د مجاهد مشرانو له لوري دا ميکانيزم عملي شي نو پرته له شکه چې په سياسي برخه کې به يې بې مثاله او شانداره نوبت کړی وي. په سوله ييز شکل به يې د قدرت د انتقال پروسه تضمين کړې وي. د ډيموکراسۍ په مخ به يې کلک ګوزار ورکړی او د ډيموکراسۍ د مسخره او غيرفطري انتخاباتو ډېر ښه، له عقل او فطرت سره برابر، ګټور او عملي موډل او بديل به يې ټولې نړۍ ته وړاندې کړی وي. په هيواد کې به يې تر پيړيو پيړيو د پاييدونکي، باثباته، پرمختللي او ازاد دولت مستحکم او پاخه بنسټونه ايښي وي.

د پراخ بنسټه دولت له تشکيل څخه وروسته دې پر دې ميکانيزم د اساسي قانون د تدوين په جرګه کې مفصل بحث او مشوره وشي او په پای کې دې د نورو موضوعاتو تر څنګ دا ميکانيزم هم په واضح شکل په اساسي قانون کې درج او د اساسي قانون اساسي او غوښتنه برخه دې وګرځول شي.

۴- مشران دې په بين الافغاني خبرو اترو کې په هېڅ ډول په انتخاباتو توافق نه کوي. همدا راز مشران دې په مشترک يا ائتلافي نظام کې له ګډون څخه ځانونه وساتي.

۵- له ټولو بانفوذه اشخاصو سره دې ځانګړي انفرادي مجالس ترتيب کړي د هغوی د مزاحمت د ايجاد توانايي ته په کتو دې هغوی ته په دې شرط امتيازات او ځينې چوکۍ په نظر کې ونيول شي چې له هر ډول مخالفت څخه به لاس اخلي او د اسلامي امارت له محترم امير سره به بيعت کوي.

۶- د مجاهدينو د اوسني جګړه ييز حالت تشکيلاتي جوړښت دې مستند شي؛ که بيا ځلي امريکايان يرغل کوي نو د مجاهدينو نظم او د هر چا مسؤليت به معلوم وي لکه د همدا اوس په څېر به په منظم شکل بېرته له امريکايانو او د هغوی له غلامانو سره جهادي مبارزه دوام مومي.

۷- مشران دي له ګوډاګۍ ادارې سره د اساسي جهت او د افغانستان د دولت يا حکومت په توګه مذاکره نه کوي او په خپل دي موقف دي تر پايه ثابت پاتې شي چې د کابل اداره به د نورو افغان جهتونو په څنګ کې د يوه جهت په توګه په مذاکراتو کې ونډه اخلي.

۹- مشران دي په پام کې ولري چې د بهرنيو پوځونو له وتلو او د اسلامي نظام له استقرار څخه وروسته

۱۰- مشران دي له امريکايانو سره د تړون په څېر د سيمې او نړۍ له نورو هيوادونو سره هم، د يو بل په هيواد کې د نه مداخلې او دوه اړخيزه همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته چمتوالي ښکاره کړي.

۱۱- مجاهدين دي د ولس د ملاتړ راجلبولو لپاره تر ټولو ډېره هڅه وکړي، د ولس تعليم يافته قشر ته د قناعت ورکولو لپاره دي مجاهدين په يوه مختصر کتاب کې په واضحه او اسانه توګه د اسلام له نظره جمهوريت يا ډيموکراسي او نورې کفرې مفکورې شرحه او رد کړي او د دي تر څنګ دي په همدې کتاب کې د اسلامي نظام په اړه هم بشپړو معلوماتو ته ځای ورکړل شي، دا کتاب دي چاپ او په لوړ تعداد دي په وړيا توګه په هيوادوالو ووبشلي شي.

۱۲- مجاهدين دي په هيواد کې د اسلامي فکر لرونکو او د مجاهدينو د خواخوږو محصلينو او عصري تعليم يافته ګانو لېستونه چمتو کړي تر څو بيا په راتلونکي دولت کې په فني او مسلکي بستونو کې په خدمت کولو وګومارل شي.

۱۳- همدا راز مجاهدين دي په هيواد کې د هغو کړيو او ډلو د راخپلولو او د ځان د ملګري کولو هڅې وکړي چې له مجاهدينو سره مشترک اهداف لري، هيواد د امريکايانو له خوا اشغال او موجوده اداره د پرديو لاسپوڅي او ګوډاګۍ ګڼي.

۱۴- مجاهدين دي د پوځي عملياتو له لارې د ټول هيواد فتحه کول د وروستي اختيار په توګه په پام کې ولري، ټوله هڅه دي وکړي چې د خبرو او تفاهم له لارې نظام ته ورسېږي، له حده ډېر تنازل او انحراف دي هم نه کوي او داسې دي هم نه کوي چې ووايي ميم زر ما ټوله زما. بلکه د کابل د ادارې اوسني مشران او نور بانفوذه سياسي مشران دي هم تر يوه وخته پورې په حکومتي واک کې راګډ کړي، د بيلګې په توګه [] ته دي د ماليې يا لوړو زده کړو وزارت

په پام کې ونیسي، [] ته دې د کورنیو یا بهرنیو چارو وزارت په نظر کې ولري، همداسې ځینو ته دې د ځینو ولایتونو څوکی په پام کې ولري. د اوسنۍ ادارې د وزارتونو، ریاستونو او نورو دفترونو د اوسني تشکیل او سیستم د ساتلو او په هغوی کې د اړینو اصلاحاتو د راوستلو وعده دې وکړي. له ډېرو جگړو وروسته چې مجاهدین په کنډواله او ویجاړ کابل او نورو ښارونو باندې حکومت کوي ډېره غوره دا ده چې پرته له جگړې او ورانې مجاهدین د هیواد د نظام په رأس کې راشي او داسې یو دولت تشکیل شي چې هر افغان خپل ځان پکې وويني.

۱۵- که مذاکرات نتیجه نه ورکوي نو مجاهدین باید د پوځي عملیاتو له لارې د ټول هیواد د فتحې لپاره کافي شمیر د اسلامي فکر لرونکي، مخلص، شعوري، پاک، په ولس زړه خوړي او په اړینو دیني او عسکري زده کړو سنبال مجاهدین ولري. د دا ټول مجاهدینو د برابرولو لپاره دې مجاهدین د ۱۴ میاشتو (د امریکایانو د وتلو موده) لپاره خپل نظامي عملیات مثلاً اتیا سلنه راکم او په عوض دې یې د هیواد د ټولو مجاهدینو لپاره مثلاً یو دوه کلن بنوونیز او تربیوي پروگرام په لاره واچوي د دې پروگرام په جریان کې به د منظم پلان له مخې د ټول هیواد مجاهدین د تکره استادانو له لوري په لازمو دیني - فکري زده کړو، او عسکري مهارتونو او پوهې باندې سنبال شي.

۱۶- مشران دې د راتلونکي افغانستان په اړه د مجاهدینو د ارادو او نیتونو په اړه ډېر وغږیږي؛ د راتلونکي دولت لپاره دې د پوهانو او تجربه لرونکو اشخاصو مشورې راټولې کړي او د مجاهدینو په مشرۍ د راتلونکي خپلواک اسلامي دولت لپاره دې د مجاهدینو پلانونه، ستراتیژۍ، طرحې او برنامې په یوه کتاب کې راغونډې، کتاب دې چاپ او په ټول هیواد کې دې په پراخه کچه ویشي.

تفصیلي برخه

له امریکایانو سره د مجاهدینو تړون!

له څه کم دوه لسيزو پرلپسې جهادي مبارزو څخه وروسته افغانان د الله تعالی په فضل و توانیدل چې یرغلگر دښمن د خبرو میز ته راکش او د یونیم کال اوږدو او پیچلو مذاکرو څخه وروسته بالاخره د هیواد د استقلال ویاړمن سند پرې امضاء کړي. د تړون له مخې به بهرني ځواکونه له هیواد څخه وځي، د افغانستان له خاورې به هغوی ته گواښ نه پیښیږي، بین الافغانۍ خبرې به پیلېږي، بندیان به خوشې کېږي، اوربند به اعلان او د مذاکراتو او جوړجاړی په پایله کې به نوی افغان اسلامي حکومت تشکیلېږي.

امریکایان هیواد ته د اوږدې مودې استعمار په نیت راننوتل، خپل عسکري له یو لک څخه ډېر کړل، خونړۍ جگړې ورسره وشوې، تلفات او اقتصادي تاوانونه یې ولیدل، خپل عسکر یې بیرته کم کړل، خپلو بیوزونو او مرکزونو ته ټول شول او د جگړې کرښو ته یې افغانان مخته کړل. خپلو بمباریو او ځانگړو عملیاتو ته یې دوام ورکړ. تلفات او مصارف یې خورا کم شول. خو بریالي نشول چې مقاومت له مینځه یوسي، دې نتیجې ته ورسیدل چې دا جگړه په نږدې وخت کې د گټلو نده. امریکایانو کولای شول چې تر لسيزو به له کومې ستونزې روان حالت جاري وساتي. موږ هم داسې گڼلې وه چې امریکایان به تر لسيزو دلته پاتې کېږي. موږ خپله مبارزه په دې امید جاري ساتله چې:

❖ د هغوی رقیبان به له موږ سره د الوتکو او د څرخکو ضد وسلو مرسته وکړي او په دې سره به موږ د جگړې لوری بدل کړو.

❖ يا به موړ په ورو ورو د هيواد د جغرافيايي په لاندې کولو سره د دوی د مرکزونو د ديوالونو تر شاوو ورورسیرو، بيا به دوی مجبور وي چې يو ځل بيا خپل له يو لک څخه ډېر عسکر د جگړې کرښو ته راپياده کړي، عسکر به يې تلفات ويني او اقتصادي تاوان به يې کېږي.

❖ يا به چيرته دوی له کوم بل هيواد سره په جگړه کې ښکېل شي اقتصاد به يې اوبه شي.

❖ او يا دا چې د هيواد عام ولس به ټول راپورته شي او د هيواد د ازادۍ لپاره به سرتاسري قيام په لاره واچوي.

د دې څلورو حالاتو څخه د يوه يا زياتو د رامنځته کيدو او د هيواد د ازادۍ لپاره د شرايطو د رامنځته کيدو په طمع ه موړ خپله مبارزه ژوندۍ ساتله. خو د حالاتو صفحه په بل ډول واوښته د تمې په خلاف امريکايانو خپله ماتې او د افغانستان خپلواکي ومنله او له هيواد څخه د خپلو سرتيرو ويستلو ته چمتو شول. او د افغانستان د ازادۍ تړون يې د نړيوالو په شتون کې امضاء کړ. د دې تړون تر شا د امريکا د نيت او ارادې په اړه لاندې احتمالات شتون لري:

❖ امريکايي ستراتيژيستان دې نتيجې ته رسيدلي چې امريکايان حتی په راتلونکو څو لسيزو کې هم په افغانستان کې مقاومت له مينځه نشي وړلاي. هغه حالات دوی هم درک کړي چې په اميد يې مجاهدين خپل مقاومت دوامداره ساتي. هغوی متوجه شوي چې د دوی رقيب هيوادونه به افغان مجاهدين په انټي ايډرکټ (د طيارو او څرخکو ضد) وسلو باندې سمبال کړي، ټول افغانان به د مجاهدينو ملگري او سرتاسري قيام به پيل کړي، مجاهدين به د هيواد ټوله جغرافيه لاندې کړي، او يا به امريکا له کوم بل هيواد سره په ملاماتوونکې جگړه کې ښکېل شي چې د دې حالاتو د رامنځته کيدو له امله به بيا امريکايان اړ وي چې په ډېر بد وضعيت کې ماتې خوري په منډه له افغانستان څخه پښې سپکې کړي. نو د دې لپاره چې امريکايان له دا ډول ناوړه برخليک سره مخ نشي، له مجاهدينو سره د تړون له مخې په رښتيا هم له افغانستان څخه وځي او دلته له مداخلو څخه لاس اخلي.

❖ امريکايان دې نتيجې ته رسيدلي چې د افغانستان جگړه د گټلو نده، د جگړې پر ځای يې دلته اقتصادي فعاليتونه د خپل هيواد لپاره په گټه بللي. په مجاهدينو يې منلي چې د افغانستان له پولو به بهر له چاسره کار نه لري، امريکايانو او متحدينو ته به يې له افغانستان څخه گواښ نه پيښوي. په بدل کې يې امريکايان په افغانستان کې د مجاهدينو له خوا د مرکزي قوي دولت د رامنځته کولو مخالف ندي. په ورته وخت کې امريکايانو د منځنۍ اسيا نفو او گازو ته سترگې گنډلي، په افغانستان کې د ثبات په رامنځته کېدو، هغوی د منځنۍ اسيا له هيوادونو سره د لويو اقتصادي تړونونو له لارې غواړي چې د منځنۍ اسيا انرژي د افغانستان له خاورې څخه په پاکستان کې تر سمندري بندرونو ورسوي. په افغانستان کې مرکزي پياوړی دولت کولای شي چې امنيت او ثبات رامنځته او د افغانستان له خاورې څخه د امريکايانو له لوري د انرژۍ د انتقال د لويو پايپ لاینونو غځولو ته زمينه مساعده کړي.

❖ امريکايان په رښتيا هم له افغانستان څخه خپل پوځيان باسي، مجاهدين وخت تر لاسه کوي، د سولي يا جگړې له لارې خپل نظام جوړوي. امريکايان په کومه بهانه بيرته په قوت سره د خپلو گړنديو الوتکو پر مټ راستنېږي. د مجاهدينو د نظام گڼ شمير مشران او لسگونه زره جنگيالي د جنگ په کرښو کې له مينځه وړي، گڼ شمير مشران او جنگيالي زندانونو ته اچوي. خپل هغه لاسپوڅي چې د مجاهدينو نظام بښلي او ژوندي پرېښي وو، له سره منظم او نوي اداره ورته تشکيلوي. د امريکايي بيا ځلي حضور په وړاندې به د مجاهدينو له سره منظمېدل، د جگړې کرښې له سره ښکېلول، د مجاهدينو مشرانو ته بيا ځلي د سر خوندي کولو د ځايونو پيدا کيدل، د مؤثر مقاومت راژوندي کول، په ولس کې د يرغلگرو په وړاندې د مناسب خوځښت او عکس العمل او په مناسب

شکل د مجاهدینو ملاتړ راتوکېدل به خورا ستونزمنې چارې وي. د هیواد ګاونډي د تېر په څېر بیا هم د امریکایانو خوا نیسي، لارې او خپل نظامي تاسیسات په واک کې ورکوي... امریکایي پوځیان ډېر لیرې نډې، افغانستان ته نږدې د خلیج په هیوادونو کې پراته دي. پخوا هم انګریزانو په افغانستان څو ځله پرلپسې یرغلونه کړي، او د امریکایانو بیا راګرځېدل هم له امکانه وتلي خبره نده.

❖ امریکایانو د افغانستان په نوی نظام له مجاهدینو سره مفصلې خبرې کړې او دواړه لوري د افغانستان د نوی نظام په څرنګوالي سره سلا شوي دي. په نوی نظام کې د مجاهدینو ونډه معلومه شوې ده، او قانع شوي چې د زور له لارې به ټول نظام نه خپلوي. امریکایي ځواکونه رښتیا هم له هیواد څخه وځي، ورپسې مجاهدین له مقابل لوري سره تفاهم ته نه رسیږي، خپل بشپړ زور نشی کارولای چې خپل تیت او پرک کورني دښمنان له مینځه یوسي، لږ لږ زور کاروي تر څو یې خپله برخه قدرت بل څوک د ځان نه کړي، په دې توګه په ټول هیواد کې کورنی جګړه رامینځته کېږي، ښارونه او کلي ړنګېږي، سرونه رغوړول کېږي، د وینو ویالې بهېږي، عزتونه او عفتونه تالا کېږي، د خلکو ناموسونه، مالونه او سرونه په جدي خطر کې لوېږي. امن او ثبات له مینځه ځي، انارشیزم او خپلسري حاکمیري. د دې ټولو بدبختیو پړه د مجاهدینو په غاړه کېږي، مجاهدین په ولس کې خپل شته ځای، اعتماد او باور له لاسه ورکوي. امریکایي پوځیان بیا ځلي یرغل کوي، د ولس له ملاتړه یې برخې او د ولس له لوري رټل شوي مجاهدین په اسانۍ له مینځه وړي او نه پرېږدي چې بیا ځلي مقاومت خپل سر پورته کړي په دې توګه افغانستان د ډېرې اوږدې مودې لپاره د امریکا لمنې ته لوېږي او ملت یې د امریکایانو له لوري اېل او د غلامۍ په ځنځیرونو تړل کېږي.

❖ امریکایانو په ډېر لږ توپیر سره د جمهوریت نظام په مجاهدینو منلی او هغوی یې په انتخاباتو کې په ګډون کولو قانع کړي دي. چې په دې صورت کې هم د څه وخت لپاره امریکایان له هیواد څخه د وتلو اراده لري خو کله چې د مجاهدینو کاروان بې څاروانه شي، افراد یې تیت او پرک شي. اوسنی نظم او اتحاد یې له مینځه ولاړ شي، په هیواد کې کورنی جګړه ځښه، کلي او ښارونه کنډواله او د جګړې له امله انساني ناورین رامینځته شي نو امریکایان به بیرته هیواد ته راوګرځي، د هغوی په وړاندې به بیا د مؤثر مقاومت راژوندي کول د افغانانو له وسه وتلي خبره او ناممکنه چاره وي. امریکایي پوځیان به بې له کوم مزاحمته د اوږدې مودې لپاره په افغانستان کې واړوي او څه یې چې زړه غواړي هغه به په دې بدبخته ملت باندې ترسره کوي.

❖ امریکایانو مجاهدینو ته دا قناعت ورکړي چې د نوی اسلامی افغان حکومت په رأس کې به د مجاهدینو اوسنی مشر نه راځي، بلکه کوم بل ور څوک به د ټولو اړخونو په خوښه ټاکل کېږي، په دې صورت کې هم د مجاهدینو اتحاد درې وړې کېږي، افراد یې په بیلابیلو لارو په خپلو مخو درومي، ځینې مشران یې په کورو کښیني او ځینې یې د واک په سیالۍ کې ښکیل کېږي. تیت او پرک مجاهدین له خپلو غیرمتجانسو او بې اتفاقه دښمنانو سره تفاهم ته نه رسیږي، کورنی جګړه ښلې، وطن وړانېږي او بیا امریکایان راګرځي، مجاهدین به په ټولنه کې منفور شوي وي، افغانانو به د مقاومت د راوژنדי کولو او سنبالولو توان له لاسه ورکړی وي، امریکایان به په اسانۍ سره افغانستان هضم کړي.

❖ د بین الافغاني مذاکراتو په جریان کې امریکایان توانېږي چې د مجاهدینو له بې پیلوټه الوتکو، چاپو او ځانګړو عملیاتو څخه ډاډه، بې احتیاطه او زړور شوی امیر ترور کړي. د مجاهدینو مشران چې ځانونه، ټول نظام ته د رسیدو په درشل کې ویني، د نوي امیر د ټاکلو په سر جوړ نه راځي، د واک شوق یې اخلي، په ناندريو سر او په پای کې په څو ډلو ټپلو ویشل کېږي. د مجاهدینو نوې ډلې ټپلې نه په خپل مینځ کې سولي ته رسیږي او نه هم د کابل له ادارې او نورو جګړه مارانو او سیاسيونو سره تفاهم او جوړجاړی کولای شي. د کورنی جګړې

له امله هیواد گډوډېږي، ملک الطوائفي واکمنه او انساني تلفات خپل اوج ته رسېږي، امریکایان بیرته راځي، خپله گډوډاگی اداره بیا راژوندی او بی غمه په هیواد کې تر اوږدې مودې پورې پاتې او افغانستان خپله مستعمره ګرځوي.

د یوه نظام په لوري! که نه تر لسيزو د اوږدې جګړې لپاره چمتوالی

موږ هیله لرو چې مجاهدينو له امریکایانو سره یواځې د افغانستان د معضلې په بهرني بُد خبرې کړې وي په کورنیو مسائلو کې یې هغوی ته د خبرو کولو وخت نه وي ورکړی. امریکایان یې پر دې قانع کړي وي چې د بهرنیو ځواکونو له خروج څخه وروسته په افغانستان کې د سولې یا جګړې له لارې رامینځته کیدونکی نوی اسلامي دولت به په رسمیت پیژني، لاسوهنې به نه کوي، خنډونه به نه جوړوي، بندیزونه به نه لګوي، ښې اقتصادي او ډیپلوماتیکې اړیکې به ورسره پالي.

موږ هیله لرو چې مجاهدينو به له امریکایانو سره د جمهوریت د منلو سر نه وي ښورولی، د خپل امیر له امارت څخه به نه وي تېر شوي. ګډوله نظام باندې به یې توافق نه وي کړی، په افغانستان کې د بشپړ اسلامي دولت د رامینځته کولو او تر پایه د خپل اتحاد د ساتلو اراده او تکل به لري.

مجاهدين دې متوجه وي چې د لوی الله تعالی نصرت له دوی سره دی، یو لاس، متحد او منظم دي، واحد قیادت یې د الله تعالی لویه لورینه ده، د یرغلګرو پر وړاندې یې څه کم دوه لسیزې بریالۍ جهادي مبارزه کړې، د یرغلګرو او د هغوی د غلامانو پر وړاندې تر څو نورو لسیزو پورې هم په باثباته توګه د جهاد د غځولو توان او امکانات لري. فعلا یې د جګړې په ډګر کې لاس بر دی، د جګړې کرښه کې د دوی برلاسی سبب شوی چې یرغلګر د سولې نغاړې وډنګوي، او پرلپسې د اورکم او اوربند غوښتنه وکړي. بل پلو د افغانانو باثباته، اوږدې او حوصله ځپونکې مبارزې د یرغلګرو د صبر کاسې ډکې کړي دي او دې ته یې اړ کړي چې له افغانستان څخه په رښتیا هم لاس واخلي، سرتیري یې وباسي او دلته د خپلواک دولت منلو ته چمتو شي، او یا هم په بل احتمال په افغانستان کې د جګړې پرځای د سولې تر پردې لاندې د دسیسو، توطئو او فریبونو له لارې بریا ته د رسیدو هڅه وکړي. د مجاهدينو داخلي دښمنان غیرمتحد، غیر متجانس، تیت او پرک دي، اداره او شاوخوا خلک یې د کمونستانو له پاتې شونو، بې لارې شویو پخوانیو مجاهدينو، غرب خپلو ډموکراتانو، نشنلستانو، جګړه مارانو، ګلجمو، څو تابعیته جاسوسانو او نورو رقم رقم حلقو څخه جوړه ده. دا غیرمتجانسي کړۍ نه دین ته ژمن دي، نه وطن ته، نه د جګړې توان لري نه هم د نظام د جوړولو او چلولو وړتیا، نه په ولس کې باور لري، نه هم ارزښتونو ته ژمن دي. په خپل مینځ کې په سختو اختلافاتو او سیالیو بوخت او یو بل ته د هر ډول کڼدو کڼدلو ته تیار دي.

نو مشران دي متوجه وي چې افراد به یې تر هغه وخته خپلې مبارزې ته دوام ورکوي تر څو چې امریکایان له هیواد څخه د بشپړ وتلو تر څنګ په افغانستان کې د خپلواک اسلامي دولت زغملو ته هم چمتو شوی نه وي. مجاهد مشرانو ته دې معلومه وي چې افراد یې تر ډېرې اوږدې مودې پورې د جګړې توان لري، د افرادو حوصلې یې لکه غرونه لوړې، ایمانونه یې فولادي او په نهايي بریا پوره باورمند دي، د یرغلګرو د شړلو تر څنګ د خپلواک اسلامي نظام تر قیام پورې د سربښندونکې مبارزې دوام ته په اخلاص چمتو دي. مشران دي متوجه وي چې افراد یې ستړي نه دي، دوی دي هم نه ستړی کېږي، افراد یې مایوسه ندي، دوی دي هم نه مایوسه کېږي، افراد یې د خپلو سرونو او مالونو قربانو ته

لا هم تر ډېرې مودې چمتو دي، دوی دې هم د ستریاوو گاللو ته چمتو شي، افراد یې بې صبره ندي، دوی دې هم له صبر څخه کار واخلي.

مشران دې تر لسيزو پورې اوږدې مبارزه ته چمتو وي، د گرمې جگړې تر څنګ دې فکري جگړې ته هم اهمیت ورکړي، بنسټونو او مساجدو ته دې نصابونه جوړ کړي، مدرسو ته دې د عصري علومو د ننويستلو پر پلان کار وکړي، خپل پوهنتونونه دې ایجاد او د دولت دارۍ د سنډالولو لپاره دې د کدرونو په روزنه پیل وکړي. د لسيزو اوږده جگړه دې داسې تنظیم کړي چې انساني تلفات او مالي خسارات یې حد اقل ته راکم شي، د جگړې په څنګ کې ټولنه علمي او فکري پرمختګ وکړي، په خپله ګټه او د اسلامي نظام د قیام په یقیني کیدو دې د اوږدې جگړې د رالښوولو هڅې هم روانې وساتي.

مجاهد مشرانو ته دې معلومه وي چې د لسيزو اوږدې جگړې په جریان کې به دوی د یرغلګرو د حریفانو له لوري په انټي ایر کرفټ(طیارو او څرخکو ضد) وسلو باندې سنډال شي، ټول ولس به یې تر څنګ ودرېږي او سرتاسري قیام به په لاره واچوي، مجاهدین به د هیواد د زیاتره خاورې په لاندې کولو د یرغلګرو د مراکزو تر دیوالونو ځانونه ورسوي او یا به هم امریکایان له کوم بل هیواد سره په پراخه جگړه بنګیل او د افغانستان د جگړې سنډالول به یې له توان څخه ووځي. دا هغه حالات دي چې د ټولو د رامنځته کیدو امکان شته چې له کبله به یې امریکایان له هیواد څخه د تېښتې تر څنګ زموږ د اسلامي خپلواک دولت په منلو هم مجبورېږي. برسیره له دې حالاتو که موږ د الله په لاره کې جگړې ته دوام ورکړو نو الله تعالی به د بریا داسې دروازې زموږ پر مخونو راپرانيزي چې موږ به یې هیڅ فکر هم نه وي کړی.

مشران دې سوله له جگړې سخته وګڼي، له پوره غور او تدبیر څخه دې کار واخلي، دې ته دې متوجه وي چې د جگړې ماته جبرانیدې شي خو په سوله کې ماتې به خدای مه کړه د ټول امت هیلې او ارمانونه له خاورو سره خاورې او بنګلی هیواد به مو د ډېرې اوږدې مودې لپاره د امریکایانو پنجو ته وغورځوي. مشران دې په امریکایانو نه خوشباوره کېږي د سولې د تړون تر شا دې د امریکایانو ټولې ممکنه دسیسې او توطیې په نظر کې ولري. خپل موقفونه، اندونه او تګلارې دې داسې عیارې کړي چې له امریکایانو څخه د سولې او سیاست میدان هم وګټي، حالات دې د امریکایانو د تمې خلاف وڅرخوي، حالات دې پر داسې لوري روان کړي او داسې شرایط او وضعیت دې رامنځته کړي چې اصلاً د امریکایانو د دسیسو او توطیو د تحقق لپاره وخت پیدا نشي او امریکایان په اصطلاح په خپل رنګ کې کوټ، په خپله لوبه کې ناکام او په خپلو لومو کې ونښلي او د سولې میدان هم د جگړې د میدان په څېر وبایلې.

مشران دې لاندې لازم تدابیر ونیسي:

۱- امیرالمؤمنین شیخ هبة الله (اخذزاده) حفظه الله به د نوي خپلواک اسلامي دولت زعيم وي.

ټول مجاهدین دې کلک هوډ ولري چې په هیڅ صورت به د خپل زعيم له زعامت څخه نه تېرېږي. په افغانستان کې که اسلامي پراخ بنسټه نظام مینځته راځي نو امیر به یې شیخ هبة الله اخذزاده حفظه الله وي. په هیواد کې د نوي نظام لپاره د نوی امیر د اړتیا فکر ته دې د مجاهدینو د رهبرۍ په حلقو کې قطعا د ځای نیولو اجازه نه ورکول کېږي. ولو که مقابل اړخ دا هم ومني چې د ټول هیواد لپاره دې پرته د شیخ هبة الله اخذزاده څخه کوم بل څوک د مجاهدینو په خوښه وټاکل شي، بیا دې هم هیڅ مشر او کشر طالب ورسره موافقه نه کوي. که لند ووايم د ټولو اړخونو له خوا د نوي نظام لپاره د شیخ هبة الله اخذزاده حفظه الله د زعامت منل دې د ټولو مجاهدینو لپاره داسې سره کرښه شي لکه څرنګه چې د ټولو مجاهدینو لپاره له هیواد څخه د ټولو بهرنیو ځواکونو وتل او د اشغال خاتمه سره کرښه وه. د مجاهدینو د رهبرۍ

په کړيو کې که خدای مه کړه دا قناعت ایجاد شو چې د هیواد د نوي نظام لپاره د نوي امير د ټاکلو اړتیا ده، نو دا کیسه ورانه وبولی، دفتر بیا بایلی وگنئ، ځکه چې، ټول نظام ته د رسېدا په درشل کې به د مجاهد مشرانو د واک شوقونه راوپارېږي، له یو بل سره به د قدرت په سیالی کې بنسټل شي، مجاهدين به ډلې ډلې شي، اتحاد به یې له مینځه ولاړ شي. خونړیو جگړو ته به لاره هواره شي. د اوږدې جهادي مبارزې دنیوي گټې به په سیند لاهو شي، وطن به مو کنډواله او د جگړې لوی ناورین به یې ووهي. بیا به یرغلگر بیرته راځي او څوک به یې په مقابل کې د بیا ځل راپورته کیدو او د سنگر نیولو توان هم نه لري. له یرغلگرو سره د مبارزې په جریان کې که مجاهدين څو ډلې او تر یوې رهبرۍ لاندې هم نه وي پروا نه کوي، د مجاهدينو د ټولو ډلو دښمن یو وي او د مجاهدينو ټولې ډلې د یرغلگر دښمن په ځپلو کې له یو بل سره سیالي کوي او هڅه کوي چې له نورو څخه په زیاته کچه دښمن وځپي. خو د مجاهدينو د ډېرو ډلو لوی تاوان د یرغلگرو او د هغوی د پاتې شونو له ماتې وروسته رابرسیره کېږي، دومره لوی تاوان چې حتی د یرغلگرو د یرغل او له هغوی سره د مبارزې په جریان کې هم وطن او ولس ورسره نه وي مخ شوی. د مجاهدينو بیلابیلې ډلې له یو بل سره د واک په سیالی بوختېږي، له یو بل سره خونړیو جگړو ته ملا تړي د پراخه کورنیو جگړو له امله ټول هیواد وران وځای، ملي شتمنۍ او زیربناوې چور او تخریبېږي. هیواد په یوه تشه کنډواله بدلېږي، مجاهدين بدنم او د خلکو د نفرتونو د راپارېدو سبب کېږي. همدا کیسه موږ ټولو د روسانو او د هغوی د داخلي ملگرو له ماتې وروسته په خپلو سترگو ولیده؛ د روسانو او د کمونسټانو له ماتې وروسته د کورنیو جگړو اساسي لامل د مجاهدينو عدم اتحاد او د واحد زعامت نشتون ؤ. موږ باید له همدې تجربې څخه عبرت واخلو، مؤمن له یوې سوږې څخه دوه ځلي نه چپل کېږي. موږ چې د الله تعالی په خاصه لورینه د اوږدې جهادي مبارزې په جریان کې خپل اتحاد وساته، اوس د فتحې او بریا په درشل کې باید خپل اتحاد مات نه کړو، په هغه زماني مقطع کې باید لکه بنیان مرصوص خپل اتحاد محکم وساتو په کومه کې چې د مجاهدينو عدم اتحاد د جهاد د دنیوي ثمرې د بربادۍ، د ملک د وځایۍ او د بې مهاره شر او فساد د منځته راتگ سبب کېږي. د مجاهدينو اتحاد او یو موټی پاتې کیدل د هغوی په یوه امير پورې اړه لري که هغوی ټول د یوه امير په شاوخوا راټول او پرې راضي وي نو د درزونو د پیدا کیدو احتمال حداقل ته راکوږېږي نو ځکه موږ په کلکه تاکید کوو چې مجاهدين دې د خپل امير له امارت څخه په هیڅ قیمت نه تیرېږي او د راتلونکي پراخ بنسټه نظام لپاره دې د هغه زعامت خپله سره کرښه وگرځوي.

۲- د قدرت د انتقال لپاره شفاف او واضح میکانیزم

مشران دې د یو داسې شفاف میکانیزم په رامینځته کولو کار وکړي چې له مخې یې د اوسني امير د شهادت یا وفات په صورت کې نوی امير په اسانۍ وټاکل شي، د بې اتفاقی مخه ونیول شي، او په لنډه موده کې بې د چا له خپګان، نارضايتۍ او اختلاف څخه ټول مجاهدين په نوی مشر راټول او یو موټی پاتې شي. لاندې کرښې دا ډول یو میکانیزم کیدلای شي:

د دې میکانیزم له مخې دې دوه کاره ترسره شي: یوه دې شوری تشکیل شي او بل دې امير دخپل وفات یا شهادت څخه وروسته د خپل ځای ناستي لپاره څو کسان ونوموي. شوری او ټول ملت ته دې وروپېژني. د امير له وفات یا شهادت څخه وروسته به شوری د فقید امير له لوري د نومول شویو څو کسانو له ډلې څخه یو تن د رایو په اتفاق د نوي امير په توګه ټاکي او د بیعت لپاره به یې مجاهدينو او یا ټول ملت ته وړاندې کوي.

اوسنی امير دې سمدلاسه مثلاً یوه دوه سوه کسيزه شوری جوړه کړي، د شوری غړي دې د هغو صفاتو خاوندان وي کوم چې اسلام د شوری غړو ته ټاکلي دي؛ په دې صفاتو متصف رجال دې له ټول هیواد څخه د ولایتي او سیمه ییز

توازن په پام کې نیولو سره د شوری د غړو په توګه وګمارل شي. اوسني امیر ته دې واک ورکړل شي چې د ژوند تر پایه که لازمه وي د شوری غړو کې بدلون راولي، پخواني غړي له شوری څخه لیرې او په عوض یې نوي غړي شوری ته وروپیژني. خو له لومړی امیر څخه وروسته نور امیران به دا واک نه لري او یواځې د وفات شویو او تقاعد شویو غړو پر ځای به نوي غړي شوری ته ورمعرفي کولای شي. له لومړي امیر څخه وروسته د نورو امیرانو له خوا شوری ته د وفات شویو او متقاعدو غړو پر ځای نوي معرفي شوي غړي باید د شوری د اکثریت غړیو موافقه او د باور رایه ترلاسه کړي. که پراخ بنسټه نظام تشکیلېږي او اوسني امیر یې په رأس کې راځي نو بیا به اوسنی امیر د شوری د غړو تعداد مثلاً ۴۰۰ کسانو ته لوړوي، له ټول هیواد څخه به د سیمه ییز تعادل په نظر کې نیولو سره وړ اشخاص د شوری د غړو په توګه معرفي کوي. په بل او اصلي اړخ کې به اوسنی امیر د شوری له تشکیل څخه سمدلاسه وروسته مثلاً ۴ تنه شوری ته د خپل ځای ناستو په توګه وپیژني، دا ۴ تنه به د شوری د اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه کوي، کوم یې چې د اعتماد رایه نشي ترلاسه کولای د هغو په عوض به امیر نور نوي کسان شوری ته د خپل ځای ناستو په توګه ورمعرفي کوي... د دې ۴ تنو څخه هیڅ یو یې باید له امیر سره نسبي خپلوي ونه لري. دا څلور تنه به په عادي توګه خپلې چارې پر مخ وړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وړاندې یا په بل عبارت په اوسنی روان وضعیت کې کله چې اوسنی امیر خدای مه کړه په شهادت رسېږي او یا وفات کېږي، نو له دې څلور تنو څخه به هغه تن نوی امیر وي چې د شوری د اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه او ورپسې ټول مجاهدین ورسره بیعت وکړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وروسته که بیا د پراخ بنسټه نظام اوسنی امیر خدای مه کړه په شهادت رسېږي او یا وفات کېږي نو مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری له خوا به د اکثریت رایو پر اساس له ۴ تنو ځای ناستو څخه یو تن ملت ته د بیعت (رایې) لپاره وړاندې کېږي، که د ملت د اکثریت وګړو رایه یې ترلاسه کړه نو د نوي امیر په توګه به خپل کار پیلوي کنه نو له پاتې درې تنو څخه به هغه تن ملت ته د امارت د کاندید په توګه وړاندې کېږي چې مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری د اکثریت غړو رایه ترلاسه کړي، دا تن هم که د ملت د اکثریت غړو د رایې په ترلاسه کولو بریالی نشي بیا به نو شوری پاتې دواړه تنه ملت ته د امارت د نوماندانو په توګه وړاندې کوي په دې دواړو کې به هغه تن نوی امیر وي چې د ملت ډېرې رایې ترلاسه کړي.

له لومړی امیر څخه وروسته امیران به اړ وي چې له ۴ تنو څخه ۳ تنه داسې کسان وټاکي چې له امیر سره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري او د پاتې یوه تن په اړه به امیر اختیار ولري چې له خپلو خپلوانو (زوی، ورور...) څخه یې ټاکي او که خوښه یې وي نو هغه به هم لکه د هغو نورو ۳ تنو په څېر له داسې کسانو څخه ټاکي چې دی ورسره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري. دا ځکه چې له لومړی امیر څخه وروسته به نور امیران په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون واک ونه لري او یواځې به د وفات شویو او متقاعدو غړو پر ځای نوي غړي شوری ته معرفي کولای شي او په هغه صورت کې به د شوری د غړو په توګه منل کېږي چې د شوری د (له وفات شویو او متقاعدو غړو څخه پرته د پاتې نورو) اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه کړي. لومړی امیر به د ژوند تر پایه په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون صلاحیت ولري دا ځکه چې په جګړه ییز حالت کې د ښو او وړ اشخاصو موندل وخت غواړي، نو سمدلاسه یې چې کوم کسان ټاکلي د وخت په تیرېدو شاید له هغوی څخه ښه او لا ډېر مستعد اشخاص په نظر ورشي او یا دا چې د پراخ بنسټه نظام د تشکیل په صورت کې به امیر لا ډېر وخت او امکانات ولري تر څو له ټول هیواد څخه د شوری لپاره ۴۰۰ کسان راچاپ او تر ټولو غوره او تر ټولو وړ او ښه اشخاص سره راغونډ کړي. ځکه نو نوی امیر به له ځان څخه وروسته د امارت لپاره ۴ واره کاندیدان داسې کسان ټاکي چې دی به هیڅ ډول نسبي قرابت ورسره نه لري. که د یوه تن

په اړه اختیار ورکول شي چې له خپلو خپلوانو څخه يې وټاکي بيا به نو دا ويره موجوده وي چې له ځان څخه وروسته د خپل زوی يا ورور د امير کيدو لپاره به د شوری اکثریت غړي خپل لاسپوڅی او بلي گوی وټاکي.

که د د مجاهد مشرانو له لوري دا میکانیزم عملي شي نو پرته له شکه چې په سیاسي برخه کې به یې بې مثال او شانداره نوبت کړی وي. په سوله ییز شکل به یې د قدرت د انتقال پروسه تضمین کړی وي. د ډیموکراسۍ په مخ به یې کلک گوزار ورکړی او د ډیموکراسۍ د مسخره او غیرفطري انتخاباتو ډېر بڼه، له عقل او فطرت سره برابر، گټور او عملي موډل او بدیل به یې ټولې نړۍ ته وړاندې کړی وي. په هیواد کې به یې تر پیریو پیریو د پاییدونکي، باثباته، پرمختللي او ازاد دولت مستحکم او پاخه بنسټونه ایښي وي.

د پراخ بنسټه دولت له تشکیل څخه وروسته دې پر دې میکانیزم د اساسي قانون د تدوین په جرگه کې مفصل بحث او مشوره وشي او په پای کې دې د نورو موضوعاتو تر څنګ دا میکانیزم هم په واضح شکل په اساسي قانون کې درج او د اساسي قانون اساسي او غوښنه برخه دې وگرځول شي.

۳- مشران دې له انتخاباتو سره موافقه نه کوي

مشران دې له داخلي اړخ سره په هېڅ صورت انتخابات نه مني. مروج انتخابات په اسلام کې ناروا دي او له بلي خوا زموږ په هیواد کې انتخابات څو ځله تجربه شول، چې هر ځل ناکام، له درغلیو ډک او په پای کې په مسخرو او ډرامو بدل شول، ټولو کاندیدانو به د بریا ادعاوې کولې، حتی یو کاندید به هم نیتجه نه منله، له یو بل سره به چاره او غوښه شول، په پای کې به د انتخاباتو پایلې باطلې او بادار به یې راغی تر مینځ به یې کومه معامله وکړه او یا به یې نادر دوه سری حکومت جوړ کړ. د انتخاباتو ډرامه په دې شپو ورځو کې بڼه گرمه روانه ده، د دوه سري حکومت مشران دواړه د رایو د کتلو دعوې کوي او دواړه په نژدې وخت کې د لوړې د مراسمو او د خپلو حکومتونو د اعلانولو هوډ لري. نو د انتخاباتو دې تاریخچې او اوسنۍ روانې مسخرې ته په کتلو داخلي اړخ به د جوړجاړي په مذاکراتو کې په کومو سترگو په انتخاباتو تاکید کوي او یا به مشرانپه کومو سترگو او کوم جرأت له انتخاباتو سره موافقه کوي؟

د مجاهد مشرانو له لوري خدای مه کړه د انتخاباتو منل به د مجاهدينو اتحاد ټوټې ټوټې کړي. د مجاهدينو افراد به له خپلو مشرانو څخه خپه او ناراضه شي، خپلو مشرانو ته به د منفورو او بې لارې شویو اشخاصو په سترګه وګوري، ځینې به یې په کورو کښیني او ځینې نور به یې د مقاومت په نویو لیکو کې منظم او دا ځل به د یرغلګرو او د داخلي ګواښ اړخ تر څنګ له خپلو منحرفو مشرانو سره هم جګړې ته ملاوې وتړي.

د مجاهد مشرانو له لوري د انتخاباتو منل به مخکې له ۱۴ میاشتو څخه په هیواد کې د مقاومت کرښې ماتې او وضعیت به د امریکایانو په ګټه بدل کړي، د امریکایانو هیلې به پوره او د امریکایانو د تړون مقابل اړخ به په بنفسي توګه منحل او بیا به داسې څوک نه وي چې د ”اسلامي امارت چې متحد ایالتونه یې د دولت په توګه نه پیژني او د مجاهدينو په نوم یې پیژني” نمایندګي او وراثت وکړي او له امریکایانو څخه تړون ته د ژمن پاتې کیدو غوښتنه وکړي. نو امریکایان به بې خاره په هیواد کې پاتې شي، ځینې مشران به ګواښي ادارې سره یو ځای شي، څه به په کورو کښیني او څه به په خپلو مینځو کې لاس او ګریوان شي افراد به یې هم تیت او پرک شي په دې توګه به اوږده جهادي مبارزې ناکامه، امریکا به بریښه او د سولې تر عنوان لاندې به خپلو شومو اهدافو ته ورسېږي.

او که له داخلي اړخ سره مذاکرات تر ۱۴ میاشتو اوږي او بهرنیان له هیواد څخه وځي او تر څه مودې پورې په هیواد کې کاذب امنیت او ثبات خپلې وزرې خوروي، ورپسې عملاً د مجاهدينو په ګډون انتخابات هم ترسره کېږي نو انتخابات به له درغلیو ډک او هېڅوک به هم ترې راضي نه وي. هر اړخ به په نورو اړخونو د ډېر تقلب تورونه لګوي ورپسې به یې نتیجه څوک نه مني، بیا به موازي حکومتونه اعلانېږي، داخلي جګړه به پیلېږي، د وینو ویالې به بهیږي او هیواد به په تشه کنډواله بدلېږي ورپسې به د حالاتو د قابو کولو په بهانه بیا امریکایي یرغلګر راضي او دا ځل به ښه پاڅه او بې له کوم مزاحمته په هیواد کې میشت کېږي.

۴- مشران دې په مشترک یا ائتلافي دولت کې له ورګډېدلو څخه ځانونه وساتي.

مشران دې له کورنیو ګوډاګیانو سره د قدرت د ویشلو او د مشترک یا ائتلافي دولت د رامینځته کولو موافقه نه کوي. د قدرت ویشل او ګډوله دولت د هیواد ستونزه نشي حلولي. مشران دې په نیمه اسلامي دولت هم نه راضي کېږي؛ په نیمه اسلامي دولت یا ګډوله دولت باندې قناعت کول به عام مجاهدين ناراضه کړي، او د مقاومت نوې کرښې به رامینځته کړي که فرضاً عام مجاهدين او ولس ګډوله یا نیمه اسلامي حکومت وهم مني او کرار کېښي هم، نو د نیمه اسلامي یا ګډوله دولت مشران به په خپلو مینځو کې جوړ رانشي او خپل مینځي کورنیو جګړو ته به مخه کړي چې په نهایت کې د هیواد په بربادۍ تمامېږي.

۵- مشران دې د هیواد بانفوذه سیاسي اشخاصو ته امتیازات ومني

مجاهدين دې په هیواد کې د ټولو هغو اشخاصو لیست ترتیب کړي چې ناراضه پاتې کېدل یې د مزاحمت او د مجاهدينو په وړاندې د جګړې د دوام لامل کېږي. له دې اشخاصو سره دې فردي او ځانګړي مجالس ترتیب شي، د هغوی نفوذ او د هغوی له لوري د ممکنه ایجادېدونکي مزاحمت کچې ته په کتو دې هغوی تطمیع کړل شي، د امتیازاتو او چوکيو وعدې دې ورسره وشي او د هغوی د راخپلولو پوره هڅه دې وشي. د داخلي مخالف اړخ له مهمو مشرانو سره دې حتی د وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو او سفارتونو د چوکيو وعدې وشي. خو شرط به یې دا وي چې دوی به له هر ډول مخالفت څخه لاس اخلي او له خپلو متعلقینو او پلویانو سره یو ځای به د اسلامي امارت له قدرمن امیر سره بیعت کوي او د امیر د بشپړ اطاعت وعده به کوي. د نوی دولت په کابینه کې که د ۲۰ وزیرانو په مینځ کې ۳ یا ۴ تنه د داخلي مخالف اړخ مهم مشران وي او د امیر تر څار او امر لاندې خپلو دندو ته دوام ورکړي څه باک نه لري.

۶- مشران دې د جمهوریت او د اسلامي نظام په څېړنه مشتمل یو کتاب ولس ته وړاندې کړي.

مجاهدين دې یو کتاب ترتیب کړي او په هغه کې دې د اسلام له نظره جمهوریت یا دیموکراسي په تفصیل سره وڅیړي. همدا راز په دې کتاب کې دې د اسلامي سیاست په اړه هم مفصل او روښانه علمي بحث وکړي. دا کتاب دې چاپ او په

لومړۍ گام کې دې د داخلي مخالف اړخ په مشرانو او د داخلي مخالف اړخ د مذاکراتي ټیم په غړو وويشي او په دویم گام کې دې دا کتاب په لکونو جلده چاپ او په ټول هیواد کې دې په وړیا توگه په هیوادوالو وويشل شي.

۷. د مجاهدينو د اوسنیو تشکيلاتو مستند کول

مجاهدين دې د اسلامي امارت اوسنی تشکيل مستند کړي. اسلامي امارت کوم کمیسیونونه لري، د کمیسیونونو مشران څوک دي، د رهبرۍ د شورۍ غړي څوک دي، والیان، ولسوالان او د حلقو مشران څوک دي... د اسنادو په یوه لړۍ کې دې په منظمه توگه درج شي چې څوک، چیرته او څه مسئولیت لري... دا د دې لپاره چې که چیرته په هیواد کې د اسلامي نظام له قیام څخه وروسته بیا دوباره امریکایان راځي، یرغل کوي او زموږ نظام راپرځوي نو مقاومتی تشکيل به وار له مخه موجود وي، هر څوک به په بیرته خپلې دندې او مسئولیت ته ځان رسوي. داسې به نه کېږي چې هر څوک په خپله مخه ولاړ شي، د مؤمنانو دا لوی ټولۍ بې نظمې او تیت او پرک شي او د بیا منظم کیدو او منسجم کیدو لپاره کلونه کلونه وخت ضایع وشي. د اسلامي امارت ټول مسئولین او افراد دې وپوهول شي او دا انگېرنه دې ورکړل شي چې گواکې امریکایان بیرته راگرځیدونکي دي او د هغوی د راگرځېدا په صورت کې به له هغوی سره په هغه ترتیب او تشکيل مبارزه کېږي د کوم په اساس چې تېر څه کم شل کاله مبارزه روانه وه. څوک چې اوس چیرته والي دی، هغه مهال به هم همغلته والي وي او څوک چې فعلا د کوم کمیسیون، یا حلقې مشر وي هغه به د امریکایانو د بیا راتلو په صورت کې هم د هماغه کمیسیون یا حلقې مشر وي...

۸. له مجاهدينو سره د مشترکو اهدافو او اسلامي فکر لرونکو ډلو سره مفاهمه

مجاهدين دې په هیواد کې د هغو کړیو له مشرانو سره د تفاهم ځانگړي مجالس ترتیب کړي چې اسلامي فکر لري، هیواد اشغال او موجوده نظام غیر اسلامي بولي. د مجاهدينو له اهدافو سره ورته اهداف لري. یواځې د مبارزې طرز یې بدل دی، په فکري مبارزه باندې اکتفاء کوي او د انتخاباتو له لارې اسلامي نظام ته رسیدل غواړي. د هیواد په پوهنتونونو او علمي مراکزو کې فعال حضور لري، دیني - فکري حلقې، مدرسې، بنسټونې، د لوړو زده کړو مؤسسې، کتابتونونه، ورځپانې، مجلې، راډیوگانې ... لري. دا ښکاره ده چې دا کړۍ له مجاهدينو سره فکري اختلاف لري، ځینو یې بې وخته، بې گټې او تاوانې سولې وکړي، په زغرده د مجاهدينو مبارزه نه تائیدوي، د روان مسلح جهاد په اړه ډېر ناځوانمردانه دریځ لري، یواځې په فکري هڅو تمرکز کوي او د جمهوریت د انتخاباتو له لارې د اسلامي نظام د قیام بې تعبیره خوبونه ویني. خو د دې په څنگ کې تر اوسه یې د مجاهدينو مبارزه په زغرده رد کړې هم نه ده، له مجاهدينو سره جگړې ته هم ندي راوړاندې شوي، د مجاهدينو پر ضد یې د گوداگۍ ادارې او یرغلگرو ملاتړ هم ندی کړی، د مجاهدينو د مبارزې پر ضد یې په لویه کچه کې عمومي تبلیغات هم ندي کړي. نو که مجاهدين د جگړې د ختمولو لپاره له کمونستانو، ډیموکراتانو، نشنلستانو، جگړه مارانو... سره مذاکراتو ته کښیني او هغوی ته حتی امتیازات هم مني... نو له دا ډول د اسلامي فکر او له مجاهدينو سره د ورته اهدافو لرونکو کړیو له مشرانو سره هم حتما باید کښیني. د هغوی قدر وکړي، د اهمیت په سترگه ورته وگوري، نرم او له مهربانۍ ډک تعامل ورسره وکړي، په جهادي صف کې د مختلفو مسئولیتونو او د خدمت کولو د مختلفو موقع گانو وړاندیزونه باید ورته وکړي او په روانه مبارزه کې یې د اشریکولو او د هغوی د راخپلولو پوره هڅې وکړي. که روښانو ووايو مجاهدين دې د [] ، [] او د ځینو نورو کړیو د افرادو د راملگري کولو او د هغوی د همکاريو د راجلبولو پوره هڅې وکړي. مجاهدينو د دې ډلو او کړیو په اړه اوږده موده د گونگې روژه نیولې وه، د دوی په اړه یې د توقف اختیار خپل کړی ؤ، د دوی په اړه یې نه ښه ویل نه بد. د دا ډول خلکو په اړه به د دومره ډېرې مودې لپاره د غلي پاتې کیدلو حکمت ښایي دا ؤ چې یوه

ورځ به دا خلک د مجاهدينو ملگري کيږي نو بايد په ضد او کينه رانوستل شي ، او طعني ورنه کړل شي... د دوی د ملگرتيا وخت همدا اوس دی، مجاهدين په نړيوالو سټيجونو ځلېږي، په يرغلگر دښمن باندې د هيواد د خپلواکۍ وياړمن سند امضاء کوي او په هيواد کې پوره واک ته د رسيدو لپاره يې ډېره کمه موده انتظار ته اړتيا ده.

۹- د اوسنۍ ادارې د دفتریز سیستم محافظه او په هغه کې د پراخه اصلاحاتو راوستل

مشران دې هڅه وکړي چې د اوسني ادارې په رأس کې راشي، د اوسنۍ ادارې وزارتونه، ریاستونه ، دفترونه او په مجموع کې ټول اداري سیستم له مینځه یوسي، د اوسنۍ ادارې ځینې مشران او د هيواد بانفوذه سیاسي مشران هم په نوی حکومت کې راځي او حتی تر وزارتونو پورې ځینې چوکۍ ورکړي. د دې کار یوه گټه به دا وي چې د سولې او تفاهم له لارې به اسلامي دولت ته رسيدل اسانه شي او له بل لوري به که بیا دوباره يرغلگر د نوی نظام په وړاندې پوځي عملیات کوي او هيواد اشغالوي نو په نوی نظام کې شته غیر طالب کسان(خصوصاً په پوځ، پولیسو او امنیت کې) که ټول د امریکایانو په خلاف د مجاهدينو ملگري نشي نو د تر نیمایي زیاتو کسانو ضمیرونه خو به راوینښ شي او غیرتونه به یې اجازه ورنه کړي چې بیا له امریکایانو سره ملگري شي. گڼ تعداد به یې ښايي بیا د مجاهدينو ملگري هم شي. البته مجاهدين به په اداراتو کې اساسي اصلاحات راولي، د ادارتو کارکوونکو ته به د لازمو دیني زده کړو ورکول په نظر کې نیسي، ځینې کسان به له اداراتو حذف او پر ځای به یې نور وړ او مجاهد افراد په اداراتو کې ځای پر ځای کوي.

۱۰- د بهرنیو يرغلگرو د وتلو تر بشپړیدو پورې د پوځي عملیاتو کمول او د مجاهدينو دیني او فکري روزنه

د زور له لارې د ټول هيواد لاندې کول دي مجاهدين د وروستنۍ اختیار په توگه په پام کې ولري. د زور له لارې د داخلي دښمنانو له مینځه وړل به په لاندې دلایلو مجاهدينو ته سخت کار نه وي:

✚ بهرني ځواکونه له هيواد څخه خپلې پښې سپکوي او کورني دښمنان د خپلو بهرنیو بادارانو له پوځي، مالي او سیاسي مرستو څخه بې برخي کېږي.

✚ کورني دښمنان په خپل مینځ کې اتحاد نه لري؛ غیر متحد، تیت او پرک او په خپلو مینځو کې په سختو رقابتونو بوخت دي. کوم مشترک هدف او انگیزه نه لري، کوم مشترک فکر او ارمان سره ندي راټول کړي. د کمونستانو له بقایو څخه راواخله، تر گیلیم جمو، پخوانیو بې لارې شویو مجاهدينو، ډیموکراتانو، نشنلستانو... پورې د بیلابیلو نظریو او فکرونو لرونکي خلک پکې شتون لري.

✚ د فعلي ادارې د زیاتره مشرانو کورونه له هيواد څخه بهر دي او دوی په خپله د بهرنیو هيوادونو تابعیتونه لري، نو د بهرنیو ځواکونو له وتلو سره سم دوی هم بیرته خپلو کورونه ته ځي او له هيواد څخه وځي.

✚ د گوداگیانو د ادارې او د ولس تر مینځ ډېر زیات واټن شتون لري، ولس نور ترې ستړی دی او د گوداگیانو د پایښت ملاتړ نه کوي.

✚ د مجاهدينو د لومړنیو کلونو پر خلاف چې د مجاهدينو زیاتره غړي پښتانه ؤ، اوس د مجاهدينو په لیکو کې د پښتنو تر څنګ په لوړ تعداد غیر پښتانه مجاهدين هم شتون لري. اوس د پښتنو قومونو تر څنګ تاجک، ازبیک، هزاره، ترکمن او نور قومونه هم د مجاهدينو ملاتړي او د هغوی د راتګ پلویان دي.

✚ جگړه مارانو ته خپل او د مجاهدينو قوت معلوم دی؛ جگړه مارانو د مجاهدينو له لورې ماتې خوړلي وه ځینې یې له هیواده تښتیدلي او ځینې یې په هیواد کې پټ شوي ؤ. تېر ځل یې د خپلو قومونو ځینې افراد په

مختلفو تبلیغاتو او بهانو تیرایستلي او د مجاهدينو پر وړاندې درؤلي وو، دا ځل يې خپلو قومونو دوی او مجاهدين ډېر بڼه پیژندلي؛ دوی يې څه کم شل کاله د کفارو په غلامۍ کې او مجاهدين يې د اسلام په ننگه له کفارو سره په جگړه کې ليدلي.

د هیواد د شمال په ټولو سیمو کې وار له مخه مجاهدين فعال حضور لري، د بدخشان ډېرې ولسوالۍ او نیم فیض اباد عملاً د مجاهدينو په لاس کې ده. په تخار، جوزجان، فاریاب او نورو شمالي ولایاتو کې عملاً مجاهدين گڼې ولسوالۍ په خپل واک کې لري او پاتې ولسوالۍ او مراکز عملاً د محاصرې په حال کې دي.

خو یو شمیر اندېښنې هم شتون لري. تیر ځل مجاهدين له مدرسو راووتل او رأسا د شر او فساد له عاملینو سره په جگړو بوخت شول، د شر او فساد په دوره کې خلک په رښتیا هم په تنگ شوي وو او د مجاهدينو په څېر د یو چا د راتگ انتظار یې کاوه تر څو د دوی سرونه، عزتونه، ناموسونه او مالونه د محلي قوماندانانو، ټوپکیانو، پاتکیانو او د شر او فساد د نورو عاملینو له پنځو څخه وژغوري. خو دا ځل د مجاهدينو د لومړني ظهور له وخته تقریباً ۲۵ کاله تیرېږي. مجاهد مشرانو په خپلو افرادو پوره کنټرول نه درلود، د مجاهدينو ټول افراد له لازمي ديني پوهې او تقوی څخه برخمن نه وو، د مجاهدينو د افرادو له لوري افغانان ځورول شوي، د عامو افغانانو د یوې برخې تر مینځ د مجاهدينو پر وړاندې د ملاحظې وړ کرکه او نارضايتي شتون لري چې لوی لامل یې د مجاهدينو د افرادو له لوري له عام ولس سره ناسم چلند دی.

نو دا ځل که موږ د ټول هیواد د فتحې عملیات پیلوو، نو ایا موږ له یو لک څخه ډېر په لازمه اسلامي پوهه سنبال، شعوري، مخلص او په خپل ولس مهربانه مجاهدين لرو چې هم د جگړې کرښې سنبال کړي او هم د هیواد په پراخه جغرافیه کې د جگړې د کرښو تر شا د مفتوحه سیمو امنیت او نظم خوندي کړي. ټول مجاهدين خو له مدارسو فارغ عالمان، حافظان او د الله تعالی له لارې خبر افراد نه دي؛ د مخلصو او پاکو مجاهدينو ترڅنګ ډېر لوبډلي او شریر خلک هم د مجاهدينو په کرښو کې شتون لري. ځینې افراد د جذبې له مخې او ځینې نور بیا د خپلو شخصي اغراضو د تعقیب او خپلو شخصي گټو او اهدافو ته د رسیدو په موخه د مجاهدينو له کرښو سره یو ځای شوي، دا ډول افراد له لازمي ديني پوهې او شعور څخه بې برخې وي. جذبې یې ژر سرېږي، او د جهاد کرښې ته د راتګ پاک نیت یې په غلطو ارادو اوږي، او د خپلو اغراضو تعقیب وونکي خو له اولې ورځې د الله لپاره د جهاد په نیت نه وي راغلي. دا ډول افراد د عامو خلکو د ځورولو، وژلو، بې عزته کولو، د هغوی د مالونو د لوټلو، او د پاکو مجاهدينو د بدنامولو سبب کېږي. فعلاً له مجاهدينو څخه د عامو خلکو د یوې برخې د نارضايت تر ټولو مهم سبب د مجاهدينو په کرښو کې د همدې خدای ناترسه خلکو شتون دی. له هیواد څخه د یرغلګرو له وتلو څخه وروسته که دا له ديني پوهې او تقوی څخه بې برخې افراد د پاکو مجاهدينو په څنګ کې د فتحې په نیلیو سپرېږي، ولسوالۍ او ولایتونه فتحه کېږي، د دښمن د چاپو ویره نه وي، د دښمن د ډرون بریدونو، د بي ۵۲ طیارو د بمونو او د جیټ او څرخکو د گوزارونو اندېښنه نه وي، مجاهدين په فاتحانه انداز کې قرار ولري او پر دښمن یې لاس بر وي؛ کوم ځواک به د دا ډول بې تقوي خلکو د فتحې غرور په تواضع بدلوي، د مجاهدينو کوم استخباراتي قوت به عام خلک د دا ډول بې تقوی خلکو له تیري څخه ژغوري. ایا د مجاهد په څېره کې دا بې تقوی افراد به بیګناه خلک ونه ځوروي، مالونو، ناموسونو او عزتونو ته به یې غله نشي، د بي گناه خلکو وینې به توبې نه کړي؟ ایا سپیڅلي مجاهدين به په پراخه کچه بدنامه نه کړي؟ ایا له اسلامي امارت څخه به په پراخه کچه د عامو افغانانو د ناراضتیا لامل نشي؟ ایا الله تعالی به د مظلومو افغانانو اهوڼه وانه وري، زموږ فتحې به بیا په شکست بدلې نشي، مشران به الله تعالی ته مسئول نشي، خپل د آخرت پيټي به درانده نه کړي؟ ایا عام افغانان به د یرغلګرو او د هغوی د ګوداګۍ ادارې په ارمان نشي، ولس به بیا د یرغلګرو راتګ ته تمایل ونه کړي؟ ایا د یرغلګرو

د بيا راتگ په صورت کې به بيا ولس موږ ته په خپله غېره کې ځای راکړي؟ ايا بيا به زموږ د مبارزې ننگه وکړي، له يرغلگرو سره اوږده او له قربانيو ډکې جگړې ته به راوړاندې شي؟ و به يې زغمي؟

مشران دې بېره نه کوي، له حوصلي او صبر څخه دې کار واخلي، څه کم شل کاله مبارزه مو چې وکړه، دا مبارزه دې دوه يا درې کاله نوره هم اوږده شي، خو گامونه دې پاڅه واخيستل شي. د پورتنیو اندېښنو د له مينځه وړلو او د پورتنیو احتمالي حالاتو د رامینځته کيدو د مخنيوي لپاره دې سر له همدا اوسه مناسب تدابير ونيول شي. مجاهدين دې د هر مجاهد لپاره د روزنې دوه کلن پروگرام په نظر کې ونيسي. د دوه کلن روزنيز پروگرام د تطبيق پلان او ميکانيزم دې ترتيب او امکانات دې ورته چمتو شي. دوه کلن روزنيز پروگرام کې دې د پوځي روزنې تر څنګ زيات تمرکز په اسلامي - فکري روزنه وشي. د روزنې په پای کې دې له هر مجاهد څخه معياري ازموینه واخيستل شي، که څوک ناکامیږي مجبور به وي چې روزنيز پروگرام بيا تعقيب او بيا ځلي ازموينې ته چمتووالی ونيسي. د اسلامي امارت له خوا دې د علماء کرامو او ليکوالانو يوه ډله وگمارل شي تر څو د دې دوه کلن روزنيز پروگرام لپاره په اسلامي - فکري محتوی مشتمل، جامع، معياري او گټور درسي کتابونه ترتيب کړي. ترتيب شوي کتابونه دې چاپ او په ټول هيواد کې دې په ټولو مجاهدينو وپېشل شي. د درسي کتابونو تر څنګ دې د اسلامي فکر د درسونو صوتي او ويډيويي فايرونه هم چمتو او د ضميموي درسي توکو په توګه دې په ټولو مجاهدينو تقسيم شي. د هرې سيمې مجاهدينو ته دې په خپله سيمه کې معسکر جوړ شي، د ټول هيواد د مجاهدينو لپاره دې استادان تعيين او خپلو اړوندو معسکرونو ته دې واستول شي. په دې توګه به ټول مجاهدين له خپلو اسلامي عقايدو، عباداتو، اخلاقو، سياست، اقتصاد، تاريخ، سيرت النبي صلى الله عليه و سلم، د جهاد له فقهې، د جهاد له فضيلتونو او گټو، د جهاد له اهدافو، د مجاهد له مسئوليتونو... او نورو ټولو اړوند موضوعاتو څخه خبر شي او پوهه به پرې ترلاسه کړي؛ د مدرسې د هغو طالب العلمانو يا د ښوونځيو د متعلمينو جذبې به په پاکو او مخلصو نيتونو، ټينګو عزمونو او نه ماتېدونکو ارادو او وړي چې له لازمي ديني پوهې څخه يې برخې وو او يواځې جذبې د جهاد تر کرښو راوستي وو. د خپلو اغراضو لپاره د جهاد کرښو ته د راغليو افرادو نيتونه به بدل، له خپلو شخصي غرضونو څخه به تېر او د اسلامي فکر په ترلاسه کولو سره به پاک او مخلص مجاهدين شي.

اوس چې مجاهدينو له يرغلگرو سره د هيواد د ازادۍ او د هغوی د خروج تړون امضاء کړی او تر راتلونکو ۱۴ مياشتو پورې به يرغلگر په هيواد کې شتون ولري نو په دې څوارلس مياشتنۍ موده کې د مجاهدينو له لوري د هيواد د ولاياتو د مراکزو او د گڼو ولسواليو فتحه کول به بې گټې او يا به هم ناشوني کار وي. معلومه ده چې مجاهدين به د ولاياتو او گڼو ولسواليو د نيولو پراخ عمليات نه ترسره کوي، نو په داسې حال کې چې موږ به د پراخه سيمو د لاندې کولو اراده هم نه لرو نو په پراخه کچه د کورنيو عسکرو وژل به موږ ته څه گټه ولري؟ که په پراخه کچه عسکر ووژنو، يا يې ډليزې تيښتې او د ساحو پرېښودلو ته اړ کړو، يا يې په لوړ تعداد تسليم کړو نو د کابل اداره به د يرغلگرو په شتون کې وښېږي، لمن به يې له ولاياتو راټوله شي. بيا به مجاهدين مجبور وي چې د ولاياتو اداره په لاس کې واخلي يا هم د ولاياتو اداره بې مسئوله داړه مارانو او جگړه مارانو ته پرېږدي چې هغوی به بيا په ملت باندې هيڅ ډول رحم نه کوي، د اړوند ولاياتو د خلکو پر عزتونو، ناموسونو او مالونو به تيري کوي، خلک به وژني او تر شکنجو لاندې به يې نيسي. له ولاياتو څخه د ګوډاګۍ ادارې د واک په راټوليدو که مجاهدين اړوند ولاياتو ته ننوځي او واک يې په لاس کې اخلي نو د بهرنيو يرغلگرو لپاره به لوی نړيوال شرم وي او ښايي يرغلگر دا لوی شرم ونه زغمي، يرغلگر به د امريکا له داخل او ټولي نړۍ څخه د پيغورونو، انتقادونو او په افغانستان کې د پوځيانو د پاتې کولو د غوښتنو له تړپان سره مخ شي. چې په دې صورت کې بيا ښايي امريکايان له افغانستان څخه د خپلو پوځيانو ويستل وځنډوي، د سولې له تړون

څخه په شا شي او د مجاهدينو له ولکي څخه د ولاياتو د ويستلو لپاره نظامي عمليات په لاره واچوي او هيواد ته نور يرغلگر سرتيري راواستوي.

نو مجاهدينو ته لازمه ده چې په اوسني وخت کي د داخلي عسکرو د وژلو، تيښتي ته اړ اېستلو، تسليمولو او له پښو غورځولو په عوض خپل ټول تمرکز د مجاهدينو په اسلامي - فکري او پوځي روزنه باندې راټول کړي. مجاهدين دي خپل پوځي عمليات په ټول هيواد کي مثلاً ۸۰ سلنه راکم کړي، د ۸۰ سلنې پوځي عملياتو لگښتونه دي د مجاهدينو د روزنې پر دوه کلن پروگرام ولگوي. د دوه کالو په موده کي مجاهدين د ښې او بشپړې اسلامي - فکري روزنې تر څنگ ښه او بشپړه پوځي روزنه هم ترلاسه کولای شي. د مجاهدينو د روزنې د دوه کلن پروگرام د عملي کولو په جريان کي به نسبتاً پر امنه فضاء حاکمه وي؛ د يرغلگرو د ډرون او نورو هوايي بريدونو ويره به نه وي، د توغندوييز او چاپو خطر به شتون نه لري.

د دوه کلن روزنيز پروگرام له ختم څخه وروسته دي هم هر مجاهد مکلف شي چې د روزنيزې دورې درسي کتابونه او صوتي او وېډيويي فايرونه له ځان سره ولري. مثلاً هرو شل يا ديرش نفرو مجاهدينو لپاره دي يو مجاهد د استاد په توگه وټاکل شي. مجاهدين سر او کال په عملياتو نه وي بوخت، که يوه هفته په عملياتو کي برخه اخلي بيا څو هفتو فارغ وي، که د ورځې دوه يا درې ساعته له دښمن سره جگړه کوي پاتې نوره ټوله ورځ فارغ وي نو په دا ډول فارغه وختونو کي به مجاهدين خپل مرکز ته نږدې د سيند په غاړه کي، نږدې چمن او يا نږدې باغ کي تر سيوري لاندې له خپل استاد سره خپلو درسونو ته کښيني، په دوه کلن روزنيز پروگرام کي لوستلي کتابونه به بيا لولي، دا چاره به يې له کومې وقفې په ټول هيواد کي د ټولو مجاهدينو له خوا ترسره کېږي.

څوارلس مياشتې وروسته به ټول يرغلگر له هيواد څخه وتلی وي او موږ د مجاهدينو لپاره د دوه کلن روزنيز پروگرام يادونه کوو، نو ايا د يرغلگرو له خروج وروسته به لس مياشتې نور هم د ټول هيواد د فتحې عمليات خنډول کېږي؟ د دي پوښتنې ځواب په دوه اختيارونو سره کيدلای شي: لومړی اختيار دا دی چې هو د ټولو يرغلگرو له خروج څخه وروسته دي لس مياشتې نور هم د هيواد د بشپړې فتحې عمليات وځنډول شي. په دي موده کي دي ټول مجاهدين په فکري او عسکري ډول د ټول هيواد فتحې ته اماده شي او په څنگ کي يې بل لوی احتمال دا دی چې د ټولو بهرنيو ځواکونو له وتلو څخه وروسته به د گوداگي ادارې مشران په خپلو کي جوړ رانشي، حکومت او اداره به يې تر ډېرې مودې دوام ونه کړي، په خپلو مينځو کي به په خونړيو جگړو واوري، اداره به يې وشيږي. د مجاهدينو مخالفين به په گڼو جهتونو وويشل شي، ټول جهتونه به له يو بل سره ښکر په ښکر شي. په دي صورت کي به په هيواد کي په حکومتي سطح د واک تشه رامېنځته شي؛ د هيواد ژغورنې لپاره به د ټول ولس سترگي مجاهدينو ته ورواوري او ترينه وبه غواړي چې هيواد له شته اوږدوږ څخه وژغوري او په هيواد کي خپل نظام تشکيل کړي. نړيوال به هم په زغرده مجاهدينو ته د ټول واک د نيولو له امله د ملامتي گوته نشي نيولای، په دي توگه به له يوې خوا د تيت او پرک او په خپلو مينځو کي په جگړو کي د اخته دښمن له مينځه وړل مجاهدينو ته اسانه وي، له بله پلوه به د ټول ملت ملاتړ له مجاهدينو سره وي او له بله خوا به مجاهدين تر ډېره حده له نړيوال فشار او گواښونو څخه بې غمه وي. دويم اختيار دا دی چې مجاهدين دي د يرغلگرو له بشپړ وتلو څخه وروسته د ټول هيواد د فتحې عمليات پيل کړي خو ټول مجاهدين دي پکي برخه نه اخلي؛ د بيلگي په ډول پنځوس سلنه مجاهدين دي عملياتو کي گډون وکړي او پاتې مجاهدين دي په خپلو معسکرونو کي پاتې شي. ډېر مجاهدين له مدرسو څخه فارغ فاضلان، حافظان او په دين او دنيا پوه افراد دي، دا افراد که د ټولو مجاهدينو ديرش سلنه تخمين کړو، او ورسره په څنگ کي شل سلنه هغه افراد چې تر دوه کلونو پورې

روزنه يې حتمي ده يو ځای کړو او عملياتو ته يې وليږو او پاتې پنځوس سلنه مجاهدينو ته اجازه ورکړو چې خپله دوه کلنه تربیوي دوره بشپړه کړي، په دې توگه به دوه کاله وروسته دا پنځوس سلنه مجاهدين له روزلو وروسته له هغو دیرش سلنه وار له مخه جوړو مجاهدينو سره يو ځای شي او خپلو پوځي عملياتو ته به دوام ورکړي او هغه شل سلنه مجاهدين چې تر څوارلس میاشتي روزنې وروسته يې خپله روزنه متوقفه کړې او عملياتو ته تللي وو، بیرته معسکرونو ته راوگرځي او د خپلې روزنیزې دورې پاتې لس میاشتي به هم بشپړې کړي. د دې لس میاشتو په موده کې به د ټولو مجاهدينو اتیا سلنه په نظامي عملياتو بوخت وي او تر لس میاشتو وروسته به دا شل سلنه مجاهدين هم بیرته عملياتو ته ورگرځي او په دې توگه به سل سلنه مجاهدين په پوځي عملياتو بوختېږي.

د چمتوالي په موده کې دې د مجاهدينو د پوځي او اسلامي - فکري روزنې سربیره د پوځي عملياتو له لارې د هیواد د فتحې تفصیلي پلان او نقشه هم ترتیب شي. د مجاهدينو قوماندانان دې خصوصاً او نور مجاهدين دې عموماً د هیواد په ټولو ښارونو او سیمو څو څو ځله وگرځول شي او په هره سیمه او هر ښار کې دې کوڅه په کوڅه بلد کړای شي. که ممکنه وي ټولو مجاهدينو ته دې نظامي یوني فورم یا پوځي لباسونه چمتو شي او مجاهدينو ته دې د یوه منظم پوځ په څېر نظم او تشکيلات ورپه برخه شي.

د چمتوالي په دوره کې دې په یو مخیز ډول ټول پوځي عملياتونه نه ځنډول کېږي، بلکه مثلاً د ټولو عملياتونو شل سلنه عملياتونه دې جاري وساتل شي، دښمن دې په ازادانه ډول په هیواد کې تحرک ته نه پرېښودل کېږي او په دوامداره ډول دې تر پوځي گوزارونو لاندې ونیول شي. د چمتوالي په دوره کې دې په ټول هیواد کې له قومي مشرانو، بانفوذو اشخاصو، د گوداګۍ ادارې محلي منصوبینو، محلي زورواکانو او جګړه مارانو سره خبرې او تفاهم دوام ولري او په څنګ کې دې په عمومي ډول د نوي نظام راتلو ته د ټول ولس په فکر جوړونې کار وشي، مانا دا چې فکري او فرهنګي فعالیتونو ته دې لا ډېر زور ورکړل شي.

۱۱- د اسلامي فکر لرونکو محصلینو او عصري تعلیم یافته گانو د لیستونو چمتو کول

څومره به ښه وه او اوس به څومره د ډاډ او امید ځای و چې که مجاهدينو لس یا پنځلس کاله وړاندې ښوونځیو ته خپل اسلامي - انقلابي نصاب چمتو کړی وای، مدارسو ته يې د عصري علومو نصاب ترتیب کړی وای، مجاهدينو خپل پوهنتونونه فعال کړي وای... اوس به موږ سلگونه زره په دیني او عصري دواړو علومو باندې سنبال فکري او شعوري مسلمان ځوانان درلودلای. که مجاهدينو لس کاله وړاندې مثلاً د مدرسو زر تنه فارغ ذهین او با استعداد فاضلان د عصري علومو د لس تنه تکره استادانو په واسطه د پنځه کلونو لپاره تر منظمې روزنې لاندې نیولي وای نو پنځه کاله وړاندې به موږ زر تنه په دیني او عصري علومو سنبال تکره استادان درلودای؛ دې زر تنو استادانو څخه که هر یوه سل تنه د مدارسو فارغان، یا ملایان د پنځه کلونو لپاره تر روزنې لاندې نیولای وای نو اوس به موږ سل زره تنه داسې ځوانان لرلای چې د دیني او عصري دواړو علومو خاوندان به وو. په دې ترتیب باندې د سل زرو تنو په عصري علومو باندې د سنبالولو ټول مصارف به د ټول هیواد په کچه د یو کال نظامي عملياتو د ټولو مصارفو له یو سلنې څخه هم کم وو خو نتیجه به یې ډېره ښه او ګټه به یې ډېره زیاته وه. اوس خو دا چارې نډې ترسره شوي او مجاهدين دا دې عملاً له مبارزاتي تشکیل څخه د هیواد په سطح نظام ته د ننوتلو په حال کې دي. د دیني او عصري دواړو علومو لرونکي مجاهدين او د مجاهدينو پلوي ځوانان ډېر کم دي. په داسې حال کې چې د نظام د جوړولو او چلولو لپاره یواځې دیني پوهه کفایت نه کوي بلکه په څنګ کې یې په دنیا پوهېدل او د عصري علومو درلودل هم لازم دي. نو په اوس وخت کې چې په دې برخه کې یوڅه د مجاهدينو لپاره اړین دي هغه دا دي چې مجاهدين دې په ټول هیواد کې د پوهنتونونو د هغو

محصلينو د بشپړې پيژندنې لېستونه چمتو کړي چې جهادي فکر لري، د هيواد د استقلال او دلته د سوچه اسلامي نظام هيله مند دي. نه يواځې د برحاله محصلينو بلکه د هغو عصري تعليم يافته گانو لېستونه دې هم ترتيب شي چې اسلامي او جهادي فکر لري او په تيرو شاوخوا پنځلس کلونو کې له پوهنتونونو څخه فارغ شوي دي. د دا ډول محصلينو د لېستونو برابرول سخت کار نه دي او د همدې محصلينو پر مټ د فارغ شويو ځوانانو پيژندنه هم کيدای شي. مثلاً يو فکري محصل چې سړ کال يې د پوهنتون د څلور کلنې دورې وروستی کال دی، د خپل پوهنځي د تيرو درې کلونو د فارغينو په ډله کې په اسلامي فکر سنبال ټول کسان پيژني. د دې محصل د لومړي کال په پای کې فارغ شوی فکري محصلين د خپلې دورې په اوږدو کې د درې يا څلور کلونو د فارغينو تر مينځ فکري محصلين پيژني.... په همدې ډول د ټول هيواد په سطحه په اسانۍ سره د فکري محصلينو او عصري تعليم لرونکو د پيژندې نوم لرونه چمتو کيدای شي. په نوي خپلواک اسلامي نظام کې همدا محصلين په اخلاص سره د خپلو مجاهدينو ورونو تر څنگ په بيلابيلو برخو کې د خپل ولس خدمت کولای شي. مسلکي او فني برخو کې دې دا ډول فکري ځوانانو ته د خدمت کولو لپاره لومړيتوب ورکول شي، تعداد به يې کم وي بنيادي ټولو بستونو ته ونه رسېږي، پاتې خالي بستونه دې بيا د اوسنۍ ادارې کارکوونکو يا نورو غيرفکري او غير اعتمادي کسانو ته تر يو وخت وسپارل شي. داسې که ونشي نو فکري ځوانان به مو همداسې گرځي او زموږ په مسلکي بستونو به هغو کسانو ډډې وهلې وي چې د ډيموکراسۍ عاشقان او د ډالرو او دنيا شوقيان به وي، مجاهدينو سره به فکر اچور نه وي، غلا، اختلاس او بل هر ډول رذالت څخه به مخ نه اړوي...

۱۲- د سيمې او نړۍ له هيوادونو سره د سولې د يو بل په هيوادونو کې د نه مداخلې او دوه اړخيزو همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته د چمتوالي ښکاره کول

مجاهدين دې د سيمې او نړۍ له نورو هيوادونو سره هم د سولې او نه جگړې کولو، د يو بل په هيوادونو کې د نه لاسوهنې او د دوه طرفه همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته خپله اماده گۍ وښيي، مجاهدين دې په ډاگه کړي چې دوی د دا ډول تړونونو ترسره کولو ته همدا اوس هم چمتوالی لري او که دوی په افغانستان کې د نظام په جوړولو بريالي کېږي نو هغه مهال به هم دوی چمتو وي چې دسيمې او نړۍ له هيوادونو سره دا ډول تړونونه رامینځته کړي.

۱۳- د عامو افغانانو د زوړونو گټل او د ټول ولس د همکارۍ راجلبول

د ولس د ملاتړ د خپلولو لپاره دې مجاهدين لاندې درې اساسي چارې ترسره کړي:

۱- مجاهدين دې خپلې ټولې هڅې په کار واچوي تر څو د سولې، مذاکراتو او تفاهم له لارې د هيواد روانه معضله حل او د خپلواک اسلامي نظام په قيام بريالي شي.

۲- که د تفاهم او مذاکراتو له لارې د هيواد د معضلې حلول او اسلامي نظام ته رسيدل ناشوني کېږي نو اسلامي امارت به د روزل شويو، مخلصو، پاکو، شعوري او په ولس زړه سوځونکو مجاهدينو په واسطه د ټول هيواد د فتحي عمليات په لاره اچوي.

۳- اسلامي امارت دې په ليکلې بڼه د يوه کتاب له لارې په هيواد کې د راتلونکي اسلامي نظام جوړښت او څرنگوالی ملت ته شرح کړي. مجاهدين په هيواد کې د دولت دارۍ او د هيواد د ابادولو او پرمختگ لپاره کوم پروگرامونه، پلانونه او ستراتيژۍ لري. د هيواد لپاره خپلې ټولې طرحې او پلانونه دې هيوادوالو ته د يوه کتاب له لارې وړاندې کړي.

له پورتنیو درې مواردو څخه مو په دوه مواردو په تفصیل سره بحث وکړ اوس به په دریم مورد باندې یو څه مفصل بحث وکړو:

هر افغان دا تلوسه لري چې د مجاهدينو د راتلونکي دولت د څرنګوالي په اړه پوه شي؛ فعلا هيڅوک هم نه پوهيږي چې د مجاهدينو دا ځل حکومت داري به څنګه وي. ډېر وګړي داسې گمان کوي، چې که مجاهدين په هيواد باندې پنځوس کاله هم حاکم پاتې شي، نه به افغانستان د پياوړي پوځ خاوند شي او نه هم د ښه اقتصاد، نه به هيواد په تعليم کې پرمختګ وکړي، نه هم په صنعت او تجارت کې، نه به د هيواد زراعت په پښو ودرېږي، نه به هم د هيواد لويې لارې او ښارونه آباد شي او نه هم کلي او ولسوالۍ، نه به هم افغانان پيسه داره، آسوده او د ښه ژوند خاوندان شي، د ژوند ټولې چارې به افقي سير لري، په يوه برخه کې به هم د صعود او پرمختګ څرک نه لګېږي. که د نړۍ هيوادونه د مجاهدينو له حکومت سره مالي مرستې ونه کړي نو د پوځ او عسکرو تنخوا گانې به له کومې بوديجې څخه برابرېږي. ښوونځي، پوهنتونونه او شفاخانې به په کومو پيسو فعالې او چلول کېږي؟ د امر بالمعروف او نهی عن المنکر اداره به په کومه طريقه او له کومو لارو څخه په ټولنه کې نيکيو ته وده ورکوي او د بديو مخه به نيسي؟ ښځې به له کومو حقوقو څخه برخمنې وي، ښوونځي او پوهنتونونه به يې څنګه وي، ايا د هيواد ابادولو، صنعتي کولو او پرمختګ ته به کار کېږي؟ دا هغه پوښتنې دي چې تر ډېره پورې يې حتی له عامو مجاهدينو سره هم ځوابونه نشته. د ډيموکراسۍ د انتخاباتو لپاره کانديدان خلکو ته د د کمپاينونو پر مهال ډېرې وعدې ورکوي، د هيواد د ابادولو او پرمختګ لپاره خپلې طرحې او پلانونه له خلکو سره شريکوي او خلک هم بيا د همدې پلانونو او طرحو له مخې د کانديد ملاتړ کوي او خپله رايه ورکوي. هلته خو زياتره وعدې دروغجنې، پلانونه او طرحې خيالي او ارمني وي او يواځې د خلکو د غولولو او د هغوی د رايې د ترلاسه کولو لپاره وړاندې کېږي. خو په اوس وخت کې چې مجاهدين نظام او دولت دارۍ ته د داخلېدو په درشل کې دي، د راتلونکي دولت دارۍ په اړه، د هيواد لپاره د مجاهدينو د طرحو، پلانونو، نيتونو او ارادو په هکله بايد ولس ته مفصل معلومات ورکول شي، مجاهدين اړ ندي چې دروغ ووايي، د راتلونکي افغانستان لپاره دې خپلې ارادې له ولس سره شريکې کړي دا چې بيا دوی څومره توانيږي چې د خپلو ارادو ترسره کولو ته ورسېږي دا بيله خبره ده. د بيلګې په ډول که مجاهدين ولس ته ووايي چې موږ غواړو او عزم لرو چې افغانستان يو ازاد، بې طرفه، اباد، پرمختللی او له نړۍ سره سيال هيواد کړو. ښه اوس دې مجاهدين دا ډول افغانستان ته د رسيدو لپاره خپله تفصيلي تگلاره او نقشه له ملت سره شريکه کړي... ډېری خلک مجاهدينو ته په دې خوشبين نه دي چې هغوی فکر کوي چې مجاهدين د دولت کولو خلک نه دي، اصلاً د نظام چلولو وړتيا نه لري، مجاهدينو ته يواځې د يوې جنګي ډلې په سترګه ګوري. که مجاهدين د راتلونکي افغانستان لپاره خپله تفصيلي برنامه هيوادوالو ته وړاندې کړي نو دا ډله خلک به (چې ګڼ شمير علمي څټې، محصلين، استادان او په ټوله کې د هيواد تعليم يافته طبقه پکې راځي) مجاهدينو ته خوشبين شي، او د مجاهدينو ملګري او همکاران به شي. نور د مجاهدينو ډېری مخالفين به له مخالفونو څخه لاس واخلي په عام ولس کې به د مجاهدينو ملاتړ او له هغوی سره ليوالتيا زياته شي.

د افغانانو تر مینځ تفاهمات، مذاکرات له کوم ځایه پیل شي؟ او د علماء کرامو لویه جرگه

د افغانانو تر مینځ خبرو اترو کې باید ټول لوري په دې توافق وکړي چې ټولې فیصلې به د اسلام د مبارک دین د هدایاتو له مخې کوي، ټول مسائل به د قرآن کریم او سنت له مخې ارزول کېږي کوم موارد چې له قرآن کریم او سنت سره مخالف وو هغه به مردود او د قرآن کریم او سنتو سره موافق موارد به منل کېږي. په فروعاتو او اختلافي موضوعاتو کې به حنفي فقه د اعتبار وړ وي، د نظام څرنگوالی به د اسلام د مبارک دین له لارښوونو او د اسلامي سیاست د پوهانو له تشریحاتو او په تېر تاریخ کې د اسلامي نظامونو جوړښت ته په کتو سره سم به ټاکل کېږي او بالاخره په ټولو برخو کې به د اسلام سپېڅلی دین د سم والی یا ناسم والی یواځینی محک او معیار وي.

په بین الافغاني مذاکراتو کې تر ټولو لومړی باید د هیواد تېر شل کلن وضعیت وڅیړل شي، د قرآن کریم او حدیثو په رڼا کې په تیره شل کلنه جگړه کې کوم لوری په حق ؤ، طالبان که امریکا او ورسره بهرني او کورني ملګري یې؟ هیواد ته د امریکایانو او د هغوی د ائتلافیانو راتګ یرغل ؤ که نه؟ هیواد مستعمره ؤ که نه؟ په هیواد کې پراته بهرني پوځونه حربي کفار ؤ، که مستأمنین، ذمیان یا معاهدین؟ په هیواد کې جهاد فرض عین ؤ که نه؟ د طالبانو مبارزه د دین له لارښوونو سره سم د اسلام او وطن د دفاع او ازادی لپاره وه که د پاکستان یا کوم بل ګاونډی په امر د هغوی د ګټو د خونديتوب او د هیواد د ویاړولو او وروسته پاتې کولو لپاره؟ طالبان خپلواک مجاهدین او مهاجرین ؤ که د ای ایس ای ایجنټان او غلامان؟ د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت، اداره وه که نظام؟ د اسلام او افغاني ارزښتونو، تاریخي واقعیتونو او نړیوال سیاست له مخې د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت، خپلواک ؤ، که مزدور، ګوډاګی او اجیر؟ د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت اسلامي ؤ که غیر اسلامي؟ دا جوړښت د هیوادوالو په خدمت کې ؤ که د بهرنیو په ګټه له هیوادوالو سره په جگړه کې؟ په هیواد کې خصوصاً په محاکمو کې فیصلې د شریعت له مخې کیدلې که د کوم بل قانون په اساس؟ په اقتصادي برخه کې اسلامي اقتصادي نظام پلي ؤ که غربي پانګوال نظام؟ له بهرنيانو سره د امنیتي تړون امضاء کول او هغوی ته ادې او قضایي مسئولیت ورکول د اسلام او وطن په خیر او په ګټه ؤ که په شر او تاوان؟

پورتنیو ټولو نکاتو باندې باید اوږده او ژور بحثونه وشي، او ټولو پوښتنو ته سم ځوابونه وموندل شي، د بحثونو په پای کې که ثابته شي چې په تېر شاوخوا شل کلن دوران کې هیواد د امریکایانو او د هغوی د ائتلافیانو له خوا مستعمره ؤ، د هغوی رامینځته شوي اداره لاسپوڅي، ګوډاګی او غیراسلامي وه، د بهرنیو سره په څنګ کې ولاړ او همکار افغانان په غلطه وو. د طالبانو جگړه سپېڅلی، فرض عین جهاد ؤ. او طالبان په تېره کې د انګریز او روسانو پر وړاندې د جنگیدونکو غازیانو په څېر د دین او هیواد په ننگ ولاړ خپلواک او سربښدونکي مجاهدین وو. نو د طالبانو مخالف مذاکره چیان به په اسانۍ

سره خپل اشتباهات ومني او د دين او هيواد په گټه به د طالبانو ټولو شرايطو ته غاړه كېږدي، د طالبانو په مشرۍ د هيواد له راتلونكي اسلامي نظام سره به موافقه وكړي او له مخالفتونه څخه به لاس په سر شي.

د افغانانو په خپل مينځي تفاهماتو كې بايد جمهوريت او ډيموکراسي د اسلام له نظره تر څيرني لاندې ونيول شي، د جمهوريت يا ډيموکراسۍ پس منظر تشرېح شي، او بيا دا ثابته شي چې ايا جمهوريت له اسلام سره موافق دی، او که له اسلام سره په ټکر کې قرار لري؟ سيکولريزم تر بحث لاندې ونيول شي او د اسلام له نظره د سيکولريزم مردودوالی او د سيکولرانو تکفير واضح شي.

د اسلام له مخې د جمهوريت کفر او ناسموالی څرگندول به د طالبانو مخالفو مرکچيانو ته دا جرأت ور نه کړي چې د جمهوريت په نظام باندې بې ځای تاکيد وکړي او جمهوريت خپله سره کرښه وټاکي، د جمهوريت څخه د دفاع په پلمه مذاکرات اوږده کړي، يا هم طالبانو باندې د جمهوريت د منلو هڅه وکړي، هغوی څخه په انتخاباتو باندې د توافق غوښتنه وکړي او نورو ډيموکراتيکو پروسو کې د شراکت کولو بلنې ورکړي.

د ښځو د تعليم، کار او نورو حقوقو په اړوند، همدا راز د بيان د ازادۍ او د رسنيو د فعاليت د حدودو په اړه، شخصي ازادۍ او نورو حقوقو او ازاديو په ارتباط دې په هيواد کې د علماء کرامو د يوې لويې غونډې رابلل دې په مخالف اړخ ومنل شي. د علماء کرامو دا غونډه دې د مذاکراتو په جريان کې راوغوښتل شي او د هيواد په داخل کې دې ترسره شي، د غونډې د ځای، د امنيت نيولو، لوجستیک او په غونډه کې د گډونکوونکو علماء کرامو د غوره کولو په ميکانيزم دې له مخالف جهت سره مذاکره وشي. د هيواد هغه حنفي مذهب علماء کرام دې د غونډې گډونوال شي چې د ولس په مينځ کې ژوند کوي، خطيبان، مبلغين او مدرسين دي، په خلکو کې منلي او د پراخه نفوذ او تاثير خاوندان دي، د کابل اداره کې يې نه پخوا دنده ترسره کړې او نه يې اوسني مأمورين دي، د ښه پس منظر لرونکي او په تقوی او زهد کې مشهوره څېرې دي. که ممکنه او مناسبه وي نو له هيواد څخه بهر مشهور، متقي او بارسوخه علماء کرام دې هم د علماء کرامو جرگې ته راوغوښتل شي.

د علماء کرامو جرگه به د اسلام له نظره لاندې موضوعات شرح کړي:

آيا ښځې کولای شي چې له نارينه وو سره يو ځای په يوه ټولگي يا يوه دفتر کې تعليم، تحصيل يا کار وکړي؟ آيا ښځې کولای شي چې سندرې ووايي، کنسرتونو ورکړي او مډلینگ وکړي؟ آيا ښځې کولای شي چې بهرنيو هيوادونو ته له خپلې کورنۍ پرته په يوازې سره په زده کړې، کار، سياحت او يا کوم بل هدف پسې ولاړې شي؟ آيا ښځې کولای شي چې د سريالونو، ډرامو او فيلمونو لوبغاړې شي؟ آيا ښځې کولای شي چې د کيمرو او تماشچيانو پر وړاندې د فوټبال يا کيرکټ لوبې وکړي، بايسکلي وځغوي، د سکای په تختو وښوويږي او يا کومه بله لوبه وکړي؟ آيا ښځې کولای شي چې له شرعي محرم پرته سفر وکړي؟ له حجاب څخه پرته ښارونو ته وتلاي شي؟

آيا د هيواد د تلویزيونونو په پردو بهرني او کورني سريلالونه، ډرامې، فلمونه، سندري، رقصونه ... نشریدای شي؟
 بنځينه ژورنالستاني په تلویزيون، او راډيو کې کار کولای شي، که کولای یې شي په کومو شرایطو؟ راډیوګانې، چاپي
 او انټرنیټي رسنۍ د کومو شرایطو پر اساس فعالیت کولای شي او د دوی د فعالیت ساحه کومه ده؟

د بیان د ازادۍ سرحدونه کوم دي؟ آيا هر څوک هر څه ویلای شي؟ ایا دیني او ملي ارزښتونو ته د سپکاوي اجازه
 شته؟ ایا په هيواد کې عیسویت، یهودیت، الحاد او نورو بې دینيو ته د دعوت اجازه شته؟ مرتد به سړي سترګې ګرځي،
 که پر اعدام به محکومېږي؟ قاتل بندي شي که قصاص؟ له غله څخه لاس غوڅ شي که محبس ته واچول شي؟ زاني په
 دُرو ووهل شي یا رجم شي او که څو میاشتي یا کلونه زنداني شي؟ د نکاح د فسخي حق به یواځې له خاوند سره وي
 که بنځه به هم کولای شي چې نکاح فسخ او خپل خاوند خوشي کړي؟

ایا دهیواد په بانکي او اقتصادي سیستم کې سودي معاملو، احتکار او انحصار ته جواز ورکړل شي؟ اداري فساد او
 اختلاس سطحي وبلل شي؟ اداري مفسدین او اختلاس کوونکي ازاد پرېښودل شي؟ د شرابو او مخدره توکو له کاروبار
 سره څه وشي؟

ایا په مکلفو کسانو د نظام له لوري جبرا لمونځ اداء کیدای شي، روژه پرې نیول کیدای شي، زکات ترې راټولیدای
 شي، ږبرې پرې پرېښودل کیدای شي؟ حجاب پرې اغوستل کیدای شي؟ له قمار، بچه بازی، فحشاء، نشو، د موسیقي
 له مجالسو او اوریدو او نورو منکراتو څخه منع کیدای شي؟

د اسلام د سپیڅلي دین د لارښوونو له مخې د پورتنیو او ډېرو نورو مواردو تشریح او تفصیل به د علماء کرامو لویه
 جرګه په پوه کتاب کې راټول او د مجاهدینو او د هغوی د مخالفینو مخې ته به یې کېږدي. د پورتنیو مواردو توضیح
 که څه هم له چا پټه نه ده، خو فعلا لویه ستونزه دا ده چې د طالبانو له لوري له پورتنیو مواردو سره د اسلام له نظره د
 هغوی تعامل؛ د مخالفینو له لوري د طالبانو خپل مزاج بلل کېږي. مخالفین د ناپوهۍ له امله په ناشعوري توګه او یا هم
 په شعوري توګه عمدا تبیلیغوي چې طالبان افراطیان دي، د بنځو د تعلیم، کار او لوبو مخالف دي، له هنر او موسیقي
 سره دښمني لري، په خلکو جبرا لمونځونه کوي، سريلالونه، ډرامې، د ساعت تیږۍ محفلونه، عیشونه او خوندونه نه
 خوښوي... سخت طبیعت او سخت مزاجه خلک دي... خو که د علماء کرامو لویه جرګه دا ټول موارد تشریح کړي، او
 دې لویې جرګې ته پراخ ملي او نړیوال رسنیز انعکاس ورکړل شي او بیا د لویې جرګې له لوري په پورتنیو مواردو
 مشتمل اسناد په پراخه کچه نشر شي، نو د بهرنیو او کورنیو مخالفینو خولې به وتړل شي، کورني ناپوه مخالفین به پوه
 شي او دې ټولو مواردو ته به د علماء کرامو له تشریح سره سم غاړه کېږدي، او هغوی به، چې عمدا یې د دې مواردو
 په اړه په طالبانو تورونه پورې کول او ویل به یې چې اسلام پراخه دین دی د هر څه ګنجایش پکې شته؛ لږ تر لږه دا
 جرأت نه کوي چې بیا هم د دې روښانه اسنادو په شتون کې خپلو تورو او ادعاوو ته دوام ورکړي او یا به هم
 مجبور وي چې مخامخ په اسلام باندې نیوکې وکړي، په دې صورت کې به د دوی اصلي شیطاني څېرې ټول ملت ته
 ښکاره او بیا به یې دلته ورځي او شپې صبا کول سخت وي. د بنځو د حقوقو، د بشر د حقوقو، مدني ازادیو،
 ډیموکراسۍ... د بهرنیو ډنډورچیانو مخه به هم نیول شوې وي، هغوی به اړ وي چې لږ تر لږه د افغانستان په اړه په
 دې مواردو کې له خپل شیطانت څخه تیر شي او که نه تیرېږي بیا به ټول خلک پوهیږي چې دا ډنډورچیان له طالبانو
 سره نه بلکې له ټول اسلام او افغاني کلتور سره دښمني لري او د مختلفو رنگینو شعارونو تر چتر لاندې خپل مختلف
 شوم اهداف تعقیبوي.

د علماء کرامو جرگه دي د هیواد په داخل کې په کندهار، هلمند، کابل، ننگرهار یا هم په کوم بل ولایت کې جوړه شي. کومه لویه دیني مدرسه یا هم پوهنتون د نوموړي جرگې د جوړولو لپاره مناسب ځای کیدای شي. د جرگې د امنیت د خونديتوب لپاره به له مخالف اړخ سره په تفاهم گڼ شمیر مجاهدین هم گمارل کيږي او په ښه توګه د جرگې د امنیت د تأمینولو لپاره به له مخالف جهت سره په تفاهم او هم اهنګی ګډ امنیتي پلان جوړيږي.

بله مهمه موضوع د نوي اسلامي نظام بهرنی سیاست په ځانګړې توګه د ملګرو ملتونو او نورو سازمانونو کې د هیواد غړیتوب او د نړیوالو اعلامیه، کنوانسیونونو، قوانینونو او میثاقونو منل یا نه منل دي. په دې برخه کې دي د هیواد څرګند دریځ دا شي چې: افغانستان ټول هغه نړیوال قوانین، میثاقونه او اعلاميې یا یې هم هغه برخې چې د اسلام له دین سره په ټکر کې نه وي؛ مني. د اسلامي امارت د علماء کرامو او سیاست پوهانو له لوري دي ټول نړیوال قوانین، کنوانسیونونه، اعلاميې او میثاقونه وڅېړل شي او هغه برخې دي یې په ښه کړي کومې چې له اسلام سره ټکر لري. له قرآنکریم او احادیثو څخه د مفصلو دلایلو پر مټ دي له اسلام سره د دې برخو ټکر والی واضح کړي او خپلې څیړنې دي په یو سند کې چمتو کړي. بیا دي د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو ادارو سره مذاکراتو ته داخل شي او هغوی ته قناعت ورکړي چې په افغانستان باندې د هغو مواردو د منلو په اړه دي له تأکید څخه تېر شي کوم چې د افغانستان د خلکو له دین او عقایدو سره په ټکر کې دي او د اسلامي امارت علماء کرامو او سیاست پوهانو وار له مخه له مفصلو دلایلو سره لیست کړي دي. په ټوله نړۍ کې خلک د پاسپورټ او ویزې په درلودلو سره له یوه هیواد څخه بل هیواد ته سفر کوي، خو موږ ولیدل چې د اسلامي امارت نماینده گانو پرته له ویزې او پاسپورټ څخه سفرونه وکړل. دا هم کیدای شي چې د ټولو نورو هیوادونو په خلاف په افغانستان باندې له اسلام سره د ټکر مادو د منلو په اړوند نړیوال له خپل دریځ څخه تیر شي او له افغانستان سره په مذاکراتو کې ټول هغه موارد په ښه او نړیوالو ته اعلان کړي کوم چې له اسلام سره په ټکر کې دي او نړیوال نه غواړي چې په افغانستان باندې یې حتماً ومني. د علماء کرامو د لویې جرگې څیړنې او چمتو کړي اسناد هم د اسلامي امارت لپاره لوی او نه ماتیدونکي دلایل کیدای شي تر څو یې نړیوالو ته وروړاندې او هغوی وپوهوي چې دا د دوی شخصي مزاج او غوښتنه نه ده، بلکه د اسلام د مبارک دین لارښوونې هم دا ډول دي او دوی مکلف دي چې د خپل دین او عقیدې غوښتنو ته ژمن پاتې شي.

د افغانستان د نوي دولت اولویتونه

د غریبانو له یرغل وړاندې په ټول هیواد د طالبانو واکمني هر چا لیدلې یا ترینه خبر دي؛ اوس د هر چا زړه ته دا پخه لویدلې چې د غریبانو له ماتې وروسته طالبان د هغوی ګوډاګیان په آسانی سره راپرځولی او ټول هیواد تر ولکې لاندې راوستلی شي، په دې د هر چا باور دی، چې طالبان لکه د تېر ځل په څېر بیا هم په ټول هیواد کې د امنیت او عدالت د ټینګښت وړتیا لري، شریعت تطبیقوالی شي، په نیکو امر او له بدیو څخه نهی، دمخدره موادو کښت صفر او غصب شوي دولتي ځمکې بېرته راګرځولی شي.

خو ډېر وګړي داسې گمان کوي، چې که طالبان په هیواد باندې پنځوس کاله هم حاکم پاتې شي، نه به افغانستان د پیاوړي پوځ خاوند شي او نه هم د ښه اقتصاد، نه به هیواد په تعلیم کې پرمختګ وکړي، نه هم په صنعت او تجارت کې، نه به د هیواد زراعت په پښو ودرېږي، نه به هم د هیواد لویې لارې او ښارونه آباد شي او نه هم کلي او ولسوالۍ، نه به هم افغانان پیسه داره، آسوده او د ښه ژوند خاوندان شي، د ژوند ټولې چارې به افقي سیر لري، په یوه

برخه کې به هم د صعود او پرمختګ څرک نه لگېږي. دا وګړي داسې انګېرنه لري؛ په داسې حال کې چې طالبان له نیمې نړۍ سره جګړه کوي، آزاد او مستقل هیواد غواړي، د مالي مرستو په بدل کې هیچا ته هم سر نه ټیټوي، نو د ښه پوځ جوړولو لپاره به سر تیرو ته معاشونه له کومه کړي، پوځ به په کومو پیسو مجهز او غښتلی کړي، پوهنتون او ښوونځی به په کومو پیسو فعال وساتي، د معلم او استاد تنخوا به له کومو پیسو ورکړي، د محصل خوراک به په کومو پیسو واخلي، لارې او ښارونه به په کومه خزانه آباد کړي؟

په هیواد کې د بشپړ اسلامي نظام له قیام څخه وروسته له افغانستان سره د نړیوالو د ډیپلوماتیکو او اقتصادي اړیکو او مرستو په اړه څو احتماله شتون لري:

✓ نړیوال افغانستان په رسمیت پېژني او په عادي توګه ډیپلوماتیکي او اقتصادي اړیکې ورسره پالي او په مختلفو برخو کې مرستې ورسره کوی.

✓ نړیوال افغانستان په رسمیت نه پېژني، اقتصادي بندیزونه پرې لګوي، مرستې نه کوي او ډیپلوماتیکي اړیکې نه پالي.

✓ ځینې نړیوال قدرتونه افغانستان ته لاس ورکوي، په رسمیت یې پېژني او اقتصادي راکړه ورکړه ورسره کوي.

موږ باید د لومړي احتمال لپاره چمتوالی ونیسو، موږ داسې فرض کړو چې موږ ته به په افغانستان کې د بشپړ اسلامي نظام قایمول، له موږ سره د نړیوالو د پرېکون په بیه پرېوځي. په دې صورت کې به موږ داسې پلانونه ترتیبوو چې له موجوده امکاناتو څخه اعظمي ګټه پورته شي؛ خلکو ته اساسي خدمات چمتو شي؛ ښوونځي، پوهنتونونه او روغتیايي سکتور فعال وساتل شي او پرمختیايي سیر ورکړل شي. پراخه پوځ جوړ او د وخت په تیریدو پیاوړی او مجهز کړل شي، ټول مهاجرین هیواد ته راستانه کړل شي، دولتي غصب شوې ځمکې بیرته راوګرځول شي، د مخدره موادو کښت صفر او په مخدره موادو روږدي کسان تر درملنې لاندې ونیول شي. خلک په دیني او فکري پوهه سنبال، د دولت ملاتړي، د نړیوالو د پرېکون له امله له خپل دولت سره د سختو شپو او د نورې نړۍ په نسبت ستونزمن ژوند تېرولو ته چمتو او هیواد ته بیا ځل د یرغلګرو د راتګ مخالف او د راتګ په صورت کې یې غزا ته تیار شي.

موږ په لاندې کرښو کې د هیواد د آبادۍ او پرمختګ په برخه کې د طالبانو په وړتیاوو بحث کوو؛ لومړۍ برخه کې په دې غږېږو چې طالبان به له کومو لارو نه په ګټه اخستني سره خپل پوځ په پښو ودروي، په هیواد کې به ښوونځي، پوهنتونونه او روغتونونه فعال وساتي او غصب شوې دولتي ځمکې به بیرته له غاصبانو څخه راوګرځوي.

په دویمه برخه کې د هیواد د آبادۍ او پرمختګ لپاره د نوي دولت په ... کلن پراختیايي پلان باندې رڼا اچوو؛ د حکومت له خوا له ګمرکونو، ښارونو، ځمکو، او سوداګرو څخه راټول شوي مالیات، له منځنۍ آسیا نه جنوبي آسیا ته د افغانستان له لارې د انتقالیدونکي ګاز او برق له درکه تر لاسه کیدونکي عایدات، د هیواد غني کاني زېرمې، په هیواد کې د وطن میشتو او بهر میشتو افغان پانګوالو پانګونه، د پانګوالو او سوداګرو مرستې او پورونه او د ځینې هیوادونو بې قیده او شرطه مرستې او بې سوده او بې قیده او شرطه پورونه به د طالبانو د لوی پراختیايي پلان د پلي کولو لپاره عمده مالي سرچینې وي.

په هیواد کې نوی دولت له موجوده امکاناتو څخه په استفاده په لاندې توګه سل په سله کولای شي، چې د هیواد پوځ، ښوونځي، پوهنتونونه او د عامې روغتیا برخې فعالې وساتې، سمبال یې کړي، او پرمختیايي سیر ورکړي. (البته دا یواځې او یواځې یوه بیلګه ده، داسې کوم پلان نه دی چې وار له مخه ورته اراده شوې وي، ممکن له دې څخه په کومه بله اسانه او ارزانه لار د نوموړو کارونو د ترسره کولو شونتیا موجوده وي.)

عسکر: عسکري به په ټولو افغانانو جبري کېږي؛ هر ځوان به مکلف وي چې د بېلګې په توګه ۲ یا ۳ کاله خپل هیواد او خلکو ته د عسکري خدمت وکړي. د پوځ یوه برخه به هغه مجاهد ځوانان وي چې په خپله خوښه یې د دین او وطن ساتنې ته ځانونه وقف کړي وي.

د عسکرو په لیکو کې به پراخه او منظم روزنیز جال خپور وي؛ د مکلفیت په دوره کې به هر عسکر تر پراخې فکري او اسلامي روزنې لاندې نیول کېږي، هر عسکر به خپله د مکلفیت دوره په داسې حال کې سرته رسوي چې د بشپړو پوځي مهارتونو د ترلاسه کولو تر څنګ به په لیک، لوست، اسلامي عقیده او فکر باندې هم پوهېږي، داسې مجاهد به ترینه جوړ شوی وي چې هره ګړۍ به د اسلام او وطن په دفاع کې ځان قربانولو ته چمتو وي.

ښوونځي: ښوونځي به د دولت له خوا نیمه خصوصي بڼه غوره کوي؛ د ښوونځیو اداره او کنټرول، نصاب، د ښوونکو استخدام او نظارت به د دولت له خوا وي، همدا راز دولت به د ښوونځي د عمر په ټولو ماشومانو باندې تر دولسم ټولګي پورې د ښوونځي لوستل جبري کوي، زده کوونکي به ښوونکو ته په معین مقدار فیس ورکولو هم مکلف وي. د ښوونځیو کم مصرفه خټینې ودانۍ به هم د ولسونو له خوا جوړېږي. د هیواد ټول زده کوونکي که ۱۰ میلیونه تنه تخمین کړو- نو ۶ میلیونه تنو ته به یې محصلین درس ورکوي او پاتې ۴ میلیونه تنو ته یې معلمان.

محصلین: پوهنتونونه او نور تحصیلي مراکز د هیواد په ښارونو کې موقعیت لري، محصلین به په درې برخو ویشل کېږي؛ دوه برخو ته به یې د پوهنتوني درسونو په جریان کې د خپل تحصیل تر څنګ د ښاري او ښارونو ته د نږدې مکاتبو د زده کوونکو د تدریس چارې هم ورپه غاړه وي. د منظم مهالوېش له مخې به هر محصل ته د راروان کال په جریان کې د هغه مضامین، درسي ساعتونه، ټولګي او ښوونځي ورپه ګوته کېږي، او بیا به هر محصل د همدې مهالوېش له مخې ځان په ټاکلیو وختونو کې ورپه ګوته شویو ښوونځیو ته رسوي او زده کوونکو ته به خپل درسونه وړاندې کوي. د بیلګې په توګه طبي محصلینو ته به د ساینسي علومو تدریس ور له غاړې کېږي، د ریاضیاتو تدریس به د انجینیرۍ محصلینو ته سپارل کېږي، دیني علوم به د شرعیاتو محصلین او د السنې (ژبې) مضامین به د ادبیاتو محصلین تدریسوي.

ښاري او ښارونو ته نږدې ښوونځي به تقریباً د ټول هیواد د ښوونځیو ۴۰ سلنه جوړوي؛ په هغو کې ۴ میلیونه زده کوونکو ته به د ټولو محصلینو دوه برخې محصلین زده کړه ورکوي، پاتې یوه برخه محصلین به د هیواد د ټولو ښوونځیو په ۲۰ سلنه کلیوالي ښوونځیو کې ۲ میلیونه زده کوونکو ته تدریس کوي.

هیواد به په درې زونونو ووېشل شي؛ او د درې واړه زونونو محصلین به د کال په درې بېلابېلو فصلونو کې رخصتي ولري:

د لومړي زون محصلین به په دوبي کې د دویم به په مني کې او د دریم به په ژمي کې رخصت وي.

د هیواد د هغه مهال ټول محصلین که ۱۸۰ زره تنه تخمین کړو دریمه برخه یې ۶۰ زره تنه کېږي؛ د رخصتۍ په هر موسم کې به د ټولو رخصت شویو محصلینو دریمه برخه ۲۰ زره تنه وي.

د لومړي زون رخصت شویو محصلینو څخه ۲۰ زره تنه به په دوبي کې، د دویم زون د رخصت شویو محصلینو ۲۰ زره تنه به په مني کې او د دریم زون د رخصت شویو محصلینو څخه ۲۰ زره تنه به په ژمي کې د ټول هیواد ۲۰ سلنه ښوونځیو کې د ۲ میلیونه تنه زده کوونکو د تدریس چارې پر مخ وړي؛ ۲ میلیونه تنه زده کوونکو ته به هر کال ۳ موسمه پرلپسې ۳ گروپه محصلین زده کړې ورکوي او بیا د پسرلي موسم کې به زده کوونکي رخصت وي.

د پورته حساب له مخې د ۱۸۰ زره محصلینو څخه به ۱۲۰ زره تنه د پوهنتوني درسونو په جریان کې د ټول هیواد ۴۰ سلنه ښاري او ښارونو ته نږدې ښوونځي تر خپل تدریسي پوښښ لاندې نیسي، پاتې ۶۰ زره تنه محصلین به شل، شل زره تنه د رخصتۍ په هر ۳ میاشتني موسم کې هر کال د ۹ میاشتو په موده د ټول هیواد د ۲۰ سلنه کلیوالي ښوونځیو تدریسي چارې سمبالوي. د ټول هیواد په ۶۰ سلنه ښوونځیو کې به د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو روزل د محصلینو په غاړه وي.

محصلینو ته د زده کوونکو د روزنې د سپارلو یوه لویه گټه به دا هم وي چې د ښوونځیو تدریسي کیفیت به ډېر لوړ شي؛ په وروستیو لسيزو کې معارف ته نه توجه او د ښوونکو ټیټ معاشونه د دې سبب شوی چې هیڅوک هم د معلم کیدو لپاره د لوړو زده کړو لوستلو ته تیار نشي، معلمی ته اصلاً څوک ارزښت نه ورکوي، یواځې هغه څوک دارالمعلمینو او د تعلیم او تربیې پوهنځیو کې زده کړو ته مجبورېږي، چې د خپل نالایقتیا او ټټبلۍ له کبله نورو پوهنځیو ته لاره پیدا نه کړای شي. چې د دې ټولو په پایله کې په هیواد کې د تکره او وړ معلمانو تعداد خورا کم شوی، محصلین به نه یواځې دا چې د تکره او لایقه استادانو خلا ډکه کړي، بلکه د طب او انجنیرۍ پوهنځیو باستعداد محصلین یا په بله اصطلاح نیمچه ډاکتران او انجنیران به د ښوونځیو درسي کیفیت خپلې لوړې څوکۍ ته ورسوي.

معلمان: د هیواد په پاتې ۴۰ سلنه ښوونځیو کې به معلمان د شاگردانو روزنه کوي؛ د ۴۰ سلنه ښوونځیو ۴ میلیونه زده کوونکو ته به د ۴۰ زره ښوونکو اړتیا وي چې همدومره تعداد تکره او مسلکي ښوونکي به ښايي د ټول هیواد په ښارونو او کلیو کې شتون ولري، ۴۰ زره تکره ښوونکي به په هیواد کې له شته لکونو ښوونکو څخه د یوې ښې او علمي آزمويې په واسطه چاڼ کيږي.

هر ښوونکي به د ۱۰۰ تنه زده کوونکو روزنه په غاړه لري؛ هر زده کوونکی که د بیلگې په توګه ۱۸۰ افغانۍ میاشتني فیس معلم صاحب ته ورکړي نو د معلم میاشتني معاش ۱۸ زره افغانۍ کیږي، چې نسبتاً ښه معاش دی.

معیاري نصاب به د دولت له خوا چمتو کېږي، کتابونه به په تجارتي کتابخانو کې چاپ او هر زده کوونکي به خپل د اړتیا وړ درسي کتابونه له بازارنه ترلاسه کوي. ان شاء الله

پوهنتونونه: د ټول هیواد د پوهنتونونو محصلین به ښايي ۱۸۰ زره تنو ته ورسېږي، د هر محصل د لیلیې میاشتني مصرف که ۳۶ ډالره (د کابل اوسنۍ اداره د هر محصل په لیلیه په میاشت کې له ۲۶ ډالرو نه تر ۳۵ ډالرو پورې مصرفوي، او تقریباً ۴۰ سلنه محصلین د پوهنتون د نمرود ټیټې فیصدۍ یا نورو عواملو له کبله له لیلیې څخه محروم وي.) شي نو د ۱۸۰ زره تنه محصلینو میاشتني د لیلیې لګښت ۶۴۸۰۰۰۰ ډالره کیږي. چې د ۹ میاشتو لپاره دا رقم

څه باندې ۵۸ میلیونه ډالرو ته رسېږي. هرو ۳۰ تنه محصلینو ته که یو استاد درس ورکړي، نو د هیواد په ټولو پوهنتونونو کې به ۱۸۰ زره تنه محصلینو ته د ۶۰۰۰ تنه استادانو اړتیا وي، هر استاد ته که په اوسط ډول د میاشتي ۶۰۰ ډالر معاش ورکړل شي؛ د ټولو د یوه کال معاش ۴۳ میلیونه او ۲ لکه ډالر کېږي. د لوړو زده کړو نور اړوند مصارف هم شاید هر کال تر ۱۵ میلیونه ډالرو ورسېږي. د دې محاسبې له مخې د پوهنتونو ټول اړوند مصارف هر کال ۱۱۶،۵ میلیونه ډالره کېږي.

بڼه دا دومره پیسې به دولت له کومه کوي؟ لکه څنګه مو چې مخکې یادونه وکړه، د هیواد د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو روزنه به د محصلینو په غاړه وي؛ هر زده کوونکی به مجبور وي چې هره میاشت لږ تر لږه ۱۸۰ افغانۍ (۲،۶ ډالره) د ښوونځي د فیس په توګه د فیس راټولونې ادارې ته وسپاري، د فیس راټولونې ځانګړې اداره به په منظمه توګه فیسونه راټول او بیت المال ته به یې سپاري.

د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو د هرې میاشتي ټول فیسونه به ۱۵،۶ میلیونه ډالر او د ټول کال فیسونه به ۱۸۷،۲ میلیونه ډالره کېږي. له دې رقم نه به ۱۱۶،۵ میلیونه ډالر هره کال د پوهنتونونو په مصارفو لګول کېږي، او ۷۰،۷ میلیونه ډالر به اضافه کېږي.

عامه روغتیا: په هیواد کې موجود ډاکټران، تازه فارغ شوي طبي محصلین، ستاژان، په روغتیايي مراکزو کې په تخصص بوخت ډاکټران، متخصصین، او د طبي پوهنتونونو او پوهنځیو استادان به د منظم مهالویش له مخې پرته له کوم معاش څخه د هیواد په ټولو روغتونونو او صحي مراکزو کې نوکریوالی ترسره کوي او د دولت تر جدي نظارت لاندې به له خپلې وسې سره سم د ناروغانو تشخیص او درملنه کوي (دا چاره په اوس وخت کې په افغانستان کې او همدا راز نورو ډېرو هیوادونو کې هم عامه ده). د خدماتو په بدل کې به یوه کمه اندازه پیسې هم د وطنوالو د وسې مطابق له هغوی څخه اخستل کېږي، همدا پیسې او د ښوونځیو له فیسونو څخه اضافه شوي ۷۰،۷ میلیونه ډالر به د صحي مراکزو په تجهیزاتو لګول کېږي، طبي او لابراتواري سامانونه او ماشین آلات، دواګانې او نور ضروري توکي به پرې تهیه او خریداري کېږي. ان شاء الله

د غصب شویو ځمکو بیرته راګرځونه: په افغانستان کې د غریبانو او د هغوی د ګوډاګیانو د واکمنۍ له برکته، توپکسالارانو او د غریبانو محلي زورواکو ملګرو د هیواد ډېرې زیاتې دولتي ځمکې غصب کړي، طالبان به واکمنۍ ته په رسېدو سره په ډېر چټک ډول په کمه موده کې دا ټولې غصب شوې ځمکې تثبیت، د غاصبینو له منګولو به یې خلاصې او بیرته به یې دولتي ملکیتونه ګرځوي، په داسې توګه چې د یوه متر مربع په اندازه غصب شوې ځمکه هم د دولت له واکه بهر د بل چا په ملکیت کې پاتې نشي؛ غاصبین به د طالبانو له خوا شرعي محکمو ته سپارل کېږي. ان شاء الله.

که نړیوال بیا هیواد په رسمیت وپېژني او افغانستان ته هم د نړیوالې ټولنې د یوه فعال غړي په سترګه وګوري او عادي چلند ورسره وکړي. اقتصادي بندیزونو ونه لږوي او لږ تر لږه تجارتي اړیکې ورسره وپالي نو په دې صورت کې خو بیا واضح ده چې افغانستان د پراخه امکاناتو لرونکی دی، په لنډه موده کې به مو هیواد ودان او په هره برخه کې به د پام وړ پرمختګونه راشي، د هیواد د کاني زیرمو راویستل به پیل شي، اوبه به مهار، ګڼ شمیر لوی او واړه د برېښنا بندونه به جوړ او د هیواد شاري ځمکې به ابادې شي. په هیواد کې به لویې لارې په عصري شکل جوړې شي، د اورګاډي پټلۍ به وغځول شي، ښوونځي، پوهنتونونه او مدرسې به مو د یوه منظم پلان له مخې سره یوځای،

پرمختللي او عصري شي. صحي سکتور به مو ستندرد او په نړيوالو معيارونو برابر شي. هيواد به مو د پرمختللي او پياوړي پوځ خاوند وي. ان شاء الله

که د ټولي نړۍ پر ځای يوازې يو څو نړيوال قدرتونه هم افغانستان سره اقتصادي او ډيپلوماتيکي اړيکي وپالي، بيا هم هيواد پورته موخي تر لاسه کولای شي، هيواد به مو د پانگوني مرکز او د مرکزي اسيا او جنوبي اسيا تر مينځ د ترانزيت او د انرژۍ د انتقال لويه لار وي.

په هيواد کې به اداري فساد نه وي، ملي عوايد به په پوره امانت دارۍ راټول او د بيت المال په توگه به بيرته په متوازن شکل ولس ته د خدماتو په برابرولو او د هيواد په ابادولو مصرفيږي. د ولسمشرۍ، ولسي جرگې او ولايتي شورۍ گانو د ټاکنو له پراخه لږښتونو څخه به د مالي وزارت بې غمه وي او دا پريمانه لږښتونه به بيت المال ته سپما کېږي. د ولسي جرگې، مشرانو جرگې او ولايتي شوراگانو د وکيلانو پريمانه معاشونه او نور لږښتونه به هم نه وي او په دې بې گټې او مسخره شوراگانو باندې د پانگوني پرځای به چيرته کوم بل ځای د افغانانو په بنسټيزو پروژو پانگونه کېږي.

البته د پارلمان او نورو شوراگانو کار به د هيواد هغه اساسي شورۍ کوي چې غړي به يې تر ټولو صالح، متقي، پاک او باکفائته خلک وي، په خپلو ورځنيو چارو به بوخت وي، يواځې به د اړتيا پر مهال سره جرگه کيږي او چارواکو ته به لارښوونه کوي، مشورې به ورکوي او د هغوی د کارونو ارزونه به کوي. ان شاء الله

د ډيموکراسۍ اصلي څېره!

د ډيموکراسۍ لفظ د دوه يوناني کلمو، Demos او Cratos له ترکيب څخه جوړ شوی، ډيموس د خلکو او کراتوس د واک او حاکميت په معنی دی. نو د ډيموکراسي لفظ په لغت کې د (ولسواکۍ) يا (د ولس د حاکميت) معنی ورکوي.

په اصطلاح کې: ډيموکراسي د ژوند لپاره يو داسې په دين نه ولاړ، سياسي، ټولنيز او فکري نظام دی چې د قانون جوړول، د جوړ شوی قانون عملي کول او فيصله ورکېښي د خلکو له خوا د خلکو په لاس او د خلکو لپاره؛ د هر ديني قيد او بند څخه پرته ترسره کېږي.

او يا غربيانو په لنډ او ساده ډول ډيموکراسي داسې تعريف کړې:

Government of the people by the people for the people

د خلکو واک يا حاکميت د خلکو له خوا د خلکو لپاره.

واک، سلطه، حاکميت يا حکومت ټول مترادف کلمات دي. واک يا حکومت دوه برخې لري، يو قانون او بل د دې قانون عملي کول. په ډيموکراسۍ کې د خلکو د ژوند د هر اړخ او هرې مسئلې لپاره قانون هم خلک جوړوي او عملي کوونکی(حاکم) يې هم خلک ټاکي. دين، وحي يا آسماني رسالت په ډيموکراسي کې ځای نه لري.

ډيموکراسي چېرته او څنگه منځته راغله؟

معاصره ډيموکراسي په اروپا کې د پادشاهانو او پاپانو د تيريو او ظلمونو په مقابل کې د خلکو له خوا د عکس العمل په پايله کې منځته راغلې. په منځنيو پېړيو کې په اروپا کې خلکو د بولس په لاس رامنځته شوی او تحريف شوی نصراني دين منلی ؤ. د دې منحرف شوي دين پاپانو د عام ولس پر وړاندې له پادشاهانو سره لاس يو کړی ؤ. کليسا به پادشاه ته په خلکو باندې د واکمنۍ مشروعيت ورکاوه، او پادشاه به بيا خپل عسکري ځواک د کليسا او د هغې د پاپانو په خدمت کې ورکاوه. د ولس په غاړه کې د پادشاه او د پاپ د غلامۍ دوه ګوني ځنځيرونه پراته وو. کليسا به پاپان معصوم بلل، د پاپ وينا د الهي کلام حيثيت درلود، د پاپ له امرونو او حکمونو څخه سرغړونه به کفر ګڼل کېده، پاپانو به خلکو ته

بېنډليکونه او د جنت ټيکتونه ورکول، که چا به گناه وکړه نو اړ به ؤ چې په کليسا کې د پاپ په وړاندې خدای ته توبه وباسي.

د کليسا مشرانو د وخت فلسفه په تحريف شوی انجيل کې ننوېسته. علم، دين، تفکر او عقل د کليسا په انحصار کې وو، فکري استبداد خپل اوج ته رسيدلی ؤ. که چا به کومه داسې نظريه وړاندې کړه چې د کليسا به نه وه خوښه نو فوراً به دا شخص له دين څخه د بغاوت په جرم په سخته سزا محکومېده. په منحرف مسيحيت کې د ژوند لپاره قانون او شريعت هم شتون نه درلود، په غرب کې د قانون خلاف موجوده وه. دا خلاف پادشاهانو، فيودالانو او پاپانو له خپل اړخه د قانون په جوړولو ډکه کړې وه، دوی به له خپل لوري داسې قانون جوړاوه چې ټوله گټه به يې دوی ته رسيدله او اکثريت ولس به د غلامۍ په ځنځيرونه تړل کېده. کليسا به جوړ شوي قانون ته ديني رنگ ورکړ او خلک به يې منلو ته اړ کړل. عام ولس په کروندو کې په سختو کارونو بوخت ؤ. د فصلونو د تولولو وخت به چې شو، څه حاصلات به د ټکسونو په نوم پادشاه يووړل، څه به د قلنگونو او د کليسا د مصرف په نومونو پاپانو يووړل، دوی ته به دومره پاتې شول چې تر بل کال پورې به ايله پرې ژوندی وو. د کليسا مشرانو او پاپانو به د شاهانو په څېر د مستۍ او عيش ژوند کاوه، بد کاري او اخلاقي فسادونه به يې کول، مانۍ به يې درلودې او له چله خانو به يې د جرمونو او بدکاريو اډې جوړې کړې وې.

دا ناوره وضعيت په پېړيو پېړيو روان ؤ. دا دوره اوس غربيان د تورې دورې (Dark ages) په نوم يادوي. په شپاړسمه پېړۍ کې له اندلس او نورو سيمو څخه اروپا ته د مسلمانانو د نقل شويو علومو تاثيرات زيات شول. د اروپايانو عقلونه په غوړېدو شو او د اروپا د نشأت ثانيه (Renaissance) دوره پيل شوه. په دې دوره کې د منحرف مسيحيت او ساينس (تجربي او عقلي علم) جگړه ونښته. پاپانو له ساينسي علومو او نظرياتو سره شديد مخالفت کاوه. د بيلگې په توگه پاپانو له مسلمانانو څخه ورنقل شوی د کيميا علم شيطاني علم وباله او بنديز يې پرې ولگاوه، د ځمکې کروي بلل يې هغه کفر باله چې خلکو له مسلمانانو زده کړی ؤ، (گاليله) يې په دې جرم په دار کړ چې ولې د ځمکې د حرکت نظريه وړاندې کوي، (برونو) يې ځکه وسوځاوه چې د ځمکې له کرې څخه پرته يې د نورو کایناتو د شتون يادونه هم کړې وه. د همدې ډول جرمونو په تور يې درې لکه او ديرش زره ساينس پوهان په مرگ محکوم کړل، شاوخوا ۳۲ زره کسان يې ژوندي وسوځول. د عقايدو د تفتيش په نوم به ځانگړې محکمې موجودې وې؛ جان ډيون پورټ په خپل کتاب (اپالوجی آف محمد صلی الله عليه و سلم ايندې قرآن) کې ليکي چې د ديني محکمو د فيصلو له مخې ۱۲ ميليونه انسانان وژل شوي دي.

د نشأت ثانيه په دور کې کرار کرار د پاچا او کليسا په وړاندې کرکه زياتېده، د دين په اړه اروپايان دوه ډلې شول ځينو سراسر له خدای، دين او رسالت څخه انکار وکړ چې دا فکر بيا وروسته د کمونيزم په

نظريه کې راڅرگند شو، عملا يې مسکو کې واک ترلاسه او په پای کې يې زور د افغانانو په لاس اوبه شو. بله ډله اروپايانو بيا دين يواځې او يواځې د خدای او د بنده تر مينځ رابطه وبلله او په ژوند کې يې د دين مداخله رد کړه. چې دا نظريه بيا وروسته د سيکولريزم په بڼه راڅرگنده شوه. د تنوير يا د نشأت ثانيه د دورې متفکرينو په دې فکر کاوه چې څنگه خلک د پاچا او کليسا له دوه ګوني غلامۍ آزاد او د ظلم او تيرې طلسمونه يې مات کړي. جان لاک، جان جاک روسو او توماس هوبز د معاصرې ډيموکراسۍ مشهور فيلسوفان بلل کېږي. دې فيلسوفانو د ټولنيز تړون فلسفه وړاندې کړه داسې چې: په پخوا زمانو کې خلک په نا منظم ډول په فطري ژوند کې اوسېدل د دوی د چارو د تنظيم لپاره قانون او دولت شتون نه درلود، وروسته بيا خلکو د قانون او دولت د درلودلو اړتيا احساس کړه؛ د قانون او نظام د جوړولو لپاره سره راټول شول او په خپلو مينځو کې يې ټولنيز تړون (Social Contact) رامینځته کړ په دې توګه د نظام، قانون او حکومت تصور د خلکو له ارادې رامینځته شو. د دې فيلسوفانو دا نظريه له الله تعالی او د هغه له رسولانو او کتابونو څخه په انکار ولاړه ده او يا دا چې الله جل جلاله يواځې انسانان پيدا کړي نور يې نه پيغمبران ورته راليرلي نه کتابونه، نه هم د ژوند لپاره شريعت او قانون... نعوذ بالله

د ډيموکراسۍ د فيلسوفانو نظريات خلکو په شوق ومنل. د پادشاه او کليسا په وړاندې انقلاب پيل شو خلکو شعار پورته کړ چې پاپ مړ کړئ او په کولمو يې پادشاه غرغره کړئ. په فرانسه کې پاڅون راوپاريد، شپاړسم لويي د انقلابيانو له خوا اعدام شو، کليسا يې بې واکه او منحرف مسيحيت يې د ژوند له ډګره په وېستلو د کلسيا تر څلورو ديوالونو محدود کړ.

د پادشاه او پاپانو په راپرځولو د هغوی هغه قوانين هم لغو شول چې خلکو ته يې ژوند سور او گرځولی ؤ. اوس به نو حلال او حرام، ښه او بد، روا او ناروا چا ټاکل، قانون به چا جوړاوه؟ فيصله به چا او په کوم قانون کوله، جوړ شوي قوانين به چا عملي کول؟ د ډيموکراسۍ د فيلسوفانو نظرياتو دا پوښتنې ځوابولي. ډېرو خلکو وار له مخه دا نظريات منلي هم وو. د دې نظرياتو له مخې د خلکو له خوا د ټولنيز تړون د رامنځته کولو له کبله قانون جوړول او چلول د خلکو حق ګڼل کېده چې دا حق پادشاهانو او پاپانو له خلکو غصب کړی ؤ او د پادشاه او پاپانو له راپرځولو وروسته د قانون جوړولو، ښه او بدو او حلالو او حرامو د ټاکلو حق بيرته خلکو ته سپارل کېده. لکه څرنګه چې ځينې خلکو به يو شی ښه باله او ځينو به بل شی، ځينو ته به چې کوم شی يا فعل حلال او روا ښکارېده؛ ځينې نورو ته به بيا همدا شی يا فعل حرام او ناروا ښکارېده په دې صورت کې خو بيا کيسه وړانډېده؟ د ډيموکراسۍ سرلارو دې ستونزې ته داسې د حل لار وړانديز کړې وه چې اکثريت خلکو چې کوم څه حرام او ناروا بلل هغه به ناروا او حرام وي او کوم څه يې چې روا او حلال بلل هغه به روا او حلال وي. دا نا ممکنه وه چې د ژوند په پراخه ډګر کې دې د هرې موضوع او مسئلې په اړه له ټول ولس څخه پوښتنه

وشي او د هغوی د اکثریت نظر دې معلوم شي، نو د خلکو اتفاق په دې شو چې ولس به خائنه نماینده گان ټاکي او هغوی به د خلکو په وکالت قانون جوړوي او د دې قانون چلونکي به یا د همدې وکیلانو له ډلې ټاکل کېږي او یا به نیغ په نیغه د خلکو له لارې ټاکل کېږي. لکه څرنګه چې په ولس کې به ډېر زیات خلک غواړي چې د خلکو په وکالت قانون جوړوني او یا د دې قانون عملي کولو ته ملا وتړي نو د دې زیاتو خلکو له ډلې څخه به یوازې هغه کسان د قانون جوړولو یا عملي کولو حقدار وي کوم چې د خلکو اکثریت یې په خوا وي.

په دې توګه په کال ۱۷۸۹ لمريز کې په فرانسه کې د انقلابیانو پاڅون بريالی شو پادشاه او پاپان یې واکه شول او د معاصرې ډیموکراسۍ یا جمهوریت بنسټونه کېښودل شول البته د معاصرې ډیموکراسۍ په رواج کېدو کې د امریکایانو د خپلواکۍ اعلان هم څه نا څه رول لوبولی؛ د امریکا په نوې کشف شوې وچه کې هم اروپایان میشت شوی وو. هلته هم د اروپا په څېر د برطانوي پادشاهانو او د برطانوي او سیمه ییزو پاپانو واکمني وه. امریکایانو د فرانسې له انقلاب څخه ۱۲ کاله وړاندې د برطانویانو پر ضد له جګړې وروسته د خپلواکۍ او د ډیموکراسۍ د فیلسوفانو له نظریاتو سره سم د ډیموکراسۍ په اساس د دولت د جوړولو اعلان کړی ؤ، د جورج واشنگټن له خوا د آزادۍ اعلان په دې جمله شوی ؤ چې (انسان د مور له نسه آزاد پیدا شوی، هیڅ چا ته حق نشته چې انسان خپل غلام کړي) دا د حضرت عمر رضی الله تعالی عنه هغې جملې ته ډېره ورته ده چې عمرو بن العاص ته یې ویلي ؤ: (تاسو له کوم وخت څخه خلک خپل غلامان کړي دي سره له دې چې مورګانو دوی آزاد زیږولي؟)

دا توپیر موجود دی چې جورج واشنگټن خلک یواځې د پادشاه او پاپ له غلامۍ آزادول او د حیوانیت په لوري یې بیول په داسې حال کې چې صحابه کرامو رضی الله تعالی عنهم خلک د بنده ګانو له غلامۍ آزاد او د لوی الله بنده ګی ته یې وربلل.

امریکا له اروپا ډېره لیرې پرته ده ځکه نو هلته د ډیموکراسۍ حاکمیت په اروپا چندان اغیز ونه کړ، په اروپا کې لومړۍ په فرانسه کې ډیموکراسي حاکمه او له هغه ځایه ټولې اروپا ته وغځېده.

په دې توګه سیکولریزم د ډیموکراسۍ لپاره فکري بنسټ او تاداو جوړوي. د سیکولریزم نظریه په اروپا کې د پادشاهانو او د منحرف مسیحیت د پاپانو د ظلمونو له کبله راپیدا شوه. د سیکولریزم رابطه له ډیموکراسۍ سره لکه د مور او د ماشوم د رابطې او یا د تعمیر او د هغه د تاداو د اړیکې په څېر ده؛ لکه څنګه چې ماشوم د مور په غیږ کې وده او تکامل کوي همداسې ډیموکراسي هم په سیکولر چاپیریال کې وده او پرمختګ کوي. او لکه څنګه چې تعمیر بې له تهداب څخه نشي جوړېدای همداسې ډیموکراسي هم په غیرسیکولر(اسلامي) نظام کې ځای نشي نیولای. سیکولر چاپیریال هغه چاپیریال دی

چیرته چې دا قناعت ایجاد شوی وي چې دین به په ژوند، سیاست او دولت کې کار نه لري تر کلیسا یا جومات پورې به محدود وي، په دا ډول به دین په محیط کې د دین تشه د ډموکراسۍ له خوا ډکېږي او د دین پر ځای ډیموکراسي د خلکو ژوند تنظیموي، دولت او سیاست د ډیموکراسۍ د قوانینو له مخې چلول کېږي، ډموکراسي د خلکو تر مینځ فیصله کوي، حقوق او مسئولیتونه ټاکي، اخلاق، روا او ناروا تعینوي.

موږ ولې د ډیموکراسۍ څېړنه کوو؟

ښه به دا وه چې اروپایي متفکرینو د اسلام ښکلی دین مطالعه کړی وای او د پادشاه او کلیسا له شر او ظلم څخه یې د اسلام لمنې ته پناه ورې وای. په دې سره به یې د دنیوي نجات تر څنګ آخرت هم گټلی وای. خو غریبانو ځانونه له یوه کفر څخه آزاد او بل کفر ته دننه کړل، د پادشاهانو او کلیسا جبر او تیري خلک له دین او رسالت سره تر وروستي بریده حساس کړی وو. له پیغمبرانو، فرښتو، آسماني کتابونو او شریعت سره یې دښمني راغلې وه؛ په همدې اساس د ډیموکراسۍ متفکرینو د اسلام د مطالعې تکلیف ونه کړ، بې له مطالعې او څېړنې یې اسلام هم په منحرف نصرانیت ورقياس کړ. په داسې حال کې چې اسلام د نصرانیت په څېر منحرف نه ؤ، په اسلام کې د ژوند لپاره بشپړ او تر ټولو غوره قانون او نظام شتون درلود/لري، د اسلام علماوو په رښتیني ډول د الله دین خلکو ته رساوه/رسوي او تشریح کاوه/کوي، اسلام د ساینس او عقلي علومو خلاف نه ؤ/نه دی بلکه د قرآن لومړني آیتونه د قلم او اقرار په الفاظو رانازل شوي. اسلام د فیوډالانو او خانانو د ناروا گټو ساتنه نه کوله/نه کوي بلکه له لومړي سره د قریشو سرداران د اسلام په دښمنۍ کې او بې وزلان د اسلام په غیر کې د اسلام په ننگه ولاړ وو. د اروپا د اوږدې تورې دورې پر مهال مسلمانو او غیر مسلمانو وگړو د اسلام تر حاکمیت لاندې آسوده او آرام ژوند کاوه او مسلمانو ساینس پوهانو د عصري علومو تاداونه کېښودل او وده یې ورکوله.

موږ پر دې بحث نه کوو چې ولې غریبانو یو کفر پر بل کفر بدل کړ یا ولې هغه مهال غریبانو اسلام ته مخه نه کړه... بلکه موږ پر دې بحث کوو چې د پاچا او کلیسا له جبر او ظلم څخه خوشې شوي ډیموکرات انسان نما حیوانات نن صبا د نړۍ واکمنان دي او په خپل ټول زور سره غواړي چې ډیموکراسي په ټوله نړۍ وروټی. که کوم ملت یې نه مني نو په خپل لاس د جوړ کړی قانون څخه یې د وژلو فتوی برابروي او بیا د ډیموکراسۍ د نه منلو په جرم په لکهاوو خلک وژني، زندانونه له بې گناه وگړو ډکوي، ښارونه او کلي ړنگوي او په هیڅ ډول تیري او وحشت صرفه نه کوي. د ډیموکراسي د خپرولو لپاره لس گونه زره عسکر گوماري، سلگونه او زرگونه ملیارده ډالر مصرفوي. د خلکو د فکري تسخیر لپاره په زرگونه مؤسسې او بنسټونه په کار گوماري، او د فکري جگړې ټول وسایل په کار اچوي تر څو خلک د ډیموکراسۍ یا جمهوریت په منلو قانع کړي.

د ډيموکرات ځواکونو لومړۍ او اساسي هدف مسلمان امت دی؛ هغوی پوهېږي چې په اسلام کې د ژوند لپاره تر ټولو معقول، له فطرت سره برابر او بشپړ نظام شتون لري؛ که يې مخه ونه نيول شي نو مسلمانان به سره يو لاس او د ډيموکراسۍ بشري نظام ته به ماتې ورکړي. د دې په څنګ کې د اسلامي خاورې ښه جغرافيوې موقعيت، پراخه کاني زيرمو او نورو طبيعي منابعو... هم غربيان هڅولي تر څو په اسلامي ملکونو کې په بيلابيلو پلمو خپل واک تثبیت او په مسلمانانو خپل لاسپوڅي حاکم کړي.

له بلې خوا د مسلمانانو تر مينځ د ډيموکراسۍ په وړاندې لازمه کرکه شتون نه لري. د نورو ډېرو عواملو تر څنګ يو لوی لامل چې د ډيموکراسۍ په وړاندې يې کرکه کمه کړې دا ده چې په اسلامي ټولنو کې مسلمانانو ته ډيموکراسي سمه نه ده ورپېژندل شوې، په دې اړه کافي ليکنې او ويناوې نه دي شوي. بله خوا ډيموکراتانو د ډيموکراسۍ اصلي څېره له خلکو څخه د آزادۍ، مساوات، بشري حقوقو، مدني ټولنه، قانونيت، ترقي، بيارغونه، ټولنيز عدالت او نورو عنوانونو او اصطلاحاتو تر شا پټه کړې ده.

هيره دې نه وي چې په پښتو، دري - فارسي، اردو او ځينو نورو ژبو کې ډيموکراسۍ ته جمهوريت يا جمهوري نظام هم وايي. د ژوند لپاره د بشر په لاس دا جوړ شوی نظام موږ دلته د ډيموکراسۍ تر عنوان لاندې څيړلی. لوستونکي دې متوجه وي چې جمهوريت او ډيموکراسي عين نظام دی، هيڅ توپير يې تر مينځ شتون نه لري.

په اوسني وخت کې د غربيانو له خوا په ۳۹ اسلامي هيوادونو باندې ډيموکراسي يا جمهوري نظام ورټپل شوی دی. په دې هيوادونو کې عملاً د الله تعالی شريعت نه تطبيقېږي، د قاتل قصاص او له غله څخه لاس پرې کول نشته. د زنا حد نه عملي کېږي، بلکه د زنا او فحشا د خپرولو لپاره شپه او ورځ زيار ويستل کېږي، پريمانه پيسې مصرفېږي، تلویزيونونه او راډيو گاني شپه او ورځ د خلکو د بې لارۍ او بې اخلاقه کولو لپاره خپرونې کوي. مشهوره فاحشو او ډمانو ته لوی لوی مډالونه او لقبونه ورکول کېږي. د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام په بشپړه توګه ځنډېدلی. د اقتصاد په برخه کې پانګه وال نظام (کاپيټاليزم) حاکم دی، په بانکونو کې سود قانوني جواز لري. مسيحيت او نورو باطلو ادیانو ته دعوتونه کېږي. د ښځو د حقوقو د نارو او چيغو په مټ ښځې بې سرۍ ته هڅول کېږي او کورنۍ ړنگېږي. په اساسي قانونونو کې د ډيموکراسي حاکمول د دولتونو دنده بلل شوې او دولتونه د بشر د حقوقو د هغې اعلاميې په رعايت مکلف شوي دي چې له اسلام سره ټکر لري؛ هغه اعلاميه چې د الهي حدودو تطبيق د بشر پر ضد تيری بولي، له اسلام څخه وتل د بشر حق بولي، په رضاء د جنسي اړيکو نيول د هر چا حق گڼي، ښځې ته د ميره د طلاقولو صلاحيت ورکوي...

نو لازمه ده چې موږ دموکراسي په هر اړخيز ډول وپيژنو او بيا د شريعت په رڼا کې د هغې د اصولو او حقوقو او ازاديو څيړنه وکړو او دا خبره ځان ته معلومه کړو چې آيا دموکراسي د اسلام له نظره کفر دی که نه؟ له زړه او په پوره قناعت د دموکراسۍ منونکي مسلمان دي که کافر؟ موږ په ترتيب سره لومړی د دموکراسۍ د پيژندنې بحث وړاندې کړ، د دموکراسي په فکري بنسټ او پس منظر مو خبرې وکړې اوس به د دموکراسۍ د اصولو او حقوقو او ازاديو يادونه وکړو او ورپسې به د اسلام له نظره د دموکراسۍ اصول، حقوق او ازادۍ وڅيړو.

د دموکراسۍ اصول

غربي دموکراسي پر دوه اساسي اصولو ولاړه ده:

◀ د سيادت اصل

◀ د حقوقو او ازاديو اصل

د دې لپاره چې يوه ټولنه دموکراته وبلل شي نو بايد دا دواړه اصله شتون ولري.

د ديموکراسۍ لومړي اصل: سيادت (اعلی حاکميت)

سيادت، حکم او يا اعلي حاکميت د امر او نهی داسې مطلق اُچت واک يا سلطه ده چې نه ورسره په څنګ کې بل مساوي واک يا سلطه او نه هم له هغه څخه پورته بل واک يا سلطه شتون لري. يا په لنډ ډول: سيادت هغه حاکميت ته وايي چې له هغه څخه پورته بل هيڅ حاکميت وجود ونه لري.

په دموکراسۍ کې د سيادت يا اعلي حاکميت اصل دوه څانګې لري:

◀ د تقنين يا قانون جوړونې څانګه(پارلمان)

◀ د تنفيذ يا د جوړ شوي قانون د عملي کولو څانګه(اجرائيه قوه يا حکومت)

د دموکراسۍ د تقنين څانګه(پارلمان) لاندې ځانګړتياوې لري:

◀ اعلي حاکميت د خلکو حق بلل کېږي، يعنې تر ټولو لوړ حاکميت د الله تعالی نه بلکه د خلکو ګڼل کېږي.

◀ د ولس اراده مقدسه وي، هر څه چې ولس غواړي هماغه به حق وي.

◀ د حق د پيژندلو اصلي معيار به د ولس د اکثريت رايه وي.

◀ د قوانینو د جوړولو یو اخیښی مصدر به عقل وي، څه چې عقل ښه گڼي هغه به حق او څه چې عقل بد گڼي هغه به باطل وي.

ټول ولس نشي کولای چې د قوانینو د جوړولو لپاره سره راټول او د اکثریت د رایو پر اساس حق او باطل معلوم کړي. ځکه نو ولس باید خپل استازي وټاکي تر څو د دوی په استازیتوب قوانین جوړ کړي. د ولس له استازو څخه پارلمان تشکیلېږي. پارلمان تر ټولو لوړه او له هر ډول خطا او گناه څخه پاکه اداره گڼل کېږي. څه چې د پارلمان اکثریت ښه او روا بولي هغه به ښه او روا وي او څه چې بد او باطل گڼي هغه به بد او باطل وي. لکه څرنګه چې پارلمان د هیواد لپاره قوانین جوړوي نو ځکه یې مقننه قوه یا Legislature بولي. په ځینې هیوادونو کې پارلمان د تقنین په څنګ کې د جوړو شویو قوانینو د تنفیذ واک هم لري او حکومت یا اجرایه ځواک هم د پارلمان د وکیلانو له پلې څخه تشکیلېږي. خو په ځینو نورو هیوادونو کې بیا د حکومت مشر هم د پارلمان د وکیلانو په څېر د خلکو د رایو له مخې ټاکل کېږي او پارلمان یواځې د تقنین او د حکومت د کړنو د څارلو دنده لري.

د ډموکراسۍ د تنفیذ څانګه (حکومت یا اجرایه قوه) لاندې ځانګړتیاوې لري:

په ځینو هیوادونو کې اجرایه ځواک هم د پارلمان له خوا سمبالېږي، لومړی وزیر او کابینه د پارلمان له وکیلانو څخه تشکیل مومي.

خو په اکثریت هیوادونو کې د پارلمان د وکیلانو د ټاکلو په څېر د حکومت د تشکیل لپاره هم عمومي انتخابات کېږي. دا انتخابات به لاندې ځانګړتیاوې لري:

◀ د انتخاباتو په قانون کې به دین هیڅ نقش نه لري.

◀ په انتخاباتو کې به د مسلمان او کافر، ښځې او نر معیار شتون نه لري، د هیواد ټول وګړي به له یو ډول مساوي سیاسي حقوقو څخه برخمن وي. هر څوک به کولای شي چې کانديد شي او یا رایه ورکړي؛ دین به د دوی تر مینځ د برتری لامل نه وي.

◀ عقل، علم، صالحیت، تقوی او تجربه په انتخاباتو کې هیڅ ارزښت نه لري. د یوه تر ټول هوښیار او ځیرک انسان رایه به د یوه تر ټولو غبي او احمق انسان له رایې سره برابره گڼل کېږي، د یوه پاڅه تجربه لرونکي، ملي او سیاسي شخص د رایې او د هغه چا د رایې به هیڅ توپیر نه وي چې په هیڅ نه پوهېږي او مازې یو انسان وي؛ په انتخاباتو کې یوازې سرونه شمیرل کېږي نور نو یو متقي، صالح، پاک او محسن انسان له یوه رشوت خور، غله، حرامي، زاني، لوطي، قاتل او فاسق انسان سره بالکل برابر او مساوي سیاسي حقوق لري.

◀ په انتخاباتو کې چې د هرې نظریې خلکو ډېرې رایې وگټلې نو پاتې ټول خلک به یې حکومت مني او په وړاندې به یې نه درېږي.

د ډموکراسۍ دویم اصل : آزادی او حقوق

یو لږ حقوق او آزادی د ډموکراسۍ ثمره بلل کېږي. کومه ټولنه چې ډموکراسۍ مني نو حتما باید دا آزادی او حقوق ترلاسه کړي. د دې آزادیو او حقوقو له شتون پرته یو هیواد ډیموکرات نه بلل کېږي. دا آزادی او حقوق په لاندې ډول دي:

د دین او عقیدې آزادي

په غربي ډموکراسۍ کې هر څوک آزاد دی هر دین یې چې خوښ وي ودې یې مني. وگړو ته له یوه دین څخه بل دین ته د اوښتلو او یا له ټولو دینونو څخه د انکار آزادي شته. دین او عقیده یو شخصي امر وي، د نظام په شمول هیڅوک هم له چا سره د دین او عقیدې د بدلون له امله محاسبه نشي کولای، که دا آزادي څوک له چا اخلي نو ډموکراتیک نظامونه به یې مخه نیسي.

د بیان یا نظر څرگندولو آزادي

هر څوک کولای شي چې څه یې زړه غواړي بیان یې کړي. خلک د خپل نظر د څرگندولو بې قیده او بنده (دا آزادی له دیني پلوه کوم قید او بند نه لري) آزادي لري. وگړي کولای شي چې حتی د دیني احکامو او مسائلو په اړه هم خپل نظرونه څرگند کړي، د بل چا دین او عقیده ته سپکې سپورې ووايي. په غربي ډیموکراسۍ کې د خلکو د رایو او نظرونو ارزښت او قداست له وحې څخه لوړ بلل کېږي.

شخصي آزادي

د خپل بدن په اړه هر څوک آزاد دی خوښه یې چې هر څه پرې کوي ودې کړي. هر ډول اخلاق چې غواړي اختیار دي کړي. په اخلاقو کې بد نشته؛ ټول ښه دي. روا او نارو مطرح نه وي. زنا، لواطت، گډا، له حیوان سره واده، له سپی یا بیزو سره جنسي اړیکې، نر له نر او ښځې له ښځې سره واده کول، د ښځو بدلول (د Swap union هڅې) ... د هر چا حق دی.

د هستوګنځي آزادي

هر څوک حق لري چې هر ځای ته چې وغواړي سفر وکړي او هر ځای چې وغواړي د اوسیدو لپاره غوره کړي. حتی یهود، نصارا او مشرکان کولای شي چې په جزیره العرب یا حرمین شریفین کې واوسېږي.

د ملکیت حق

هر څوک کولای شي چې هر شی ولري. له هرې لارې د ملکیت د گټلو او په هره لاره کې د مصرفولو حق هر چا ته په برخه وي. د مال په گټلو کې ناروا لاره نشته، له هرې ممکنې لارې گټل کیدای شي.

د کار حق

د ډموکراسي له نظره کسبونه او شغلونه ټول روا دي، ناروا پکې نشته. د جنسي خدماتو؟! وړاندې کول، د گدا کلپونه، سینما او شرابخاني خلاصول ناروا نه دي.

د زده کړې حق

د موسیقۍ، نڅا، جادو، مدارۍ بازي، شعبده بازي په گډون هر څوک هر علم او فن زده کولای شي.

د بنځینه او نارینه مساوات

بنځه او نر په هر څه کې مساوي وي، څه چې نر کوي هغه به بنځه هم کوي. حقوق یې برابر دي، د نر په څېر بنځه هم کولای شي د هیواد مشر شي. نر په بنځه واکمني نه لري، بلکې دواړه به د یو بل متقابل درناوي کوي، بنځه هم د نر په څېر د نکاح د اړیکې د ختمولو واک لري.

سیاسي پلورالیزم

هر څوک حق لري چې د خپل منشور پر اساس گوند جوړ کړي، او بیا د واک ته رسیدو لپاره هلې ځلې وکړي. په اسلامي هیوادونو کې دا گوندونه زیاتره وخت د غرب له خوا حمایت کېږي، د هغوی لاسپوڅي او ځیره خواره وي.

دیني پلورالیزم

وگړي کولای شي چې دیني گوند جوړ کړي، د دیني گوند جوړونکي به قناعت کوي چې دین په سیاست کې کار نه لري. ډیموکراسي به مني، په سیاست کې به گوتې نه وهي. همدا راز وگړي ازاد دی چې هر ځای د خپل دین تبلیغ وکړي. په اسلامي هیوادونو کې د مسیحیت او نورو ادیانو تبلیغ ته اجازه وي. که څوک یې مخالفت کوي، نو ډموکرات هیوادونه یې په وړاندې یو لاس او درېږي.

د ډموکراسۍ د تکفیر شرعي دلایل

اعلیٰ حاکمیت

په اسلام کې اعلی حاکمیت یواځې او یواځې د الله تعالی حق دی. د الله تعالی د حاکمیت منل د اسلامي تصور د بنسټونو بنسټ دی. د الله تعالی د حاکمیت مانا دا ده چې دا یواځې الله تعالی دی چې خوښه او اراده یې د قانون سرچینه ده، په کائناتو کې مطلق ځواک او اعلی اقتدار د هغه جل جلاله دی.

د الله تعالی حاکمیت د اسلام تر ټولو لومړنی بنسټیز اصل دی. داسې اصل چې نه پکې د اختلاف ځای شته، نه د اجتهاد، نه په کوم پړاو کې هیرېدای شي او نه پرې کوم جوړجاړی کیدای شي. قرآن کریم د الله تعالی د حاکمیت او واکمنۍ اصل په مختلفو الفاظو سره په دوه توکرو کې بیان کړی دی:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ (الأنعام، 57)

ژباړه: واکمني له الله پرته د بل چا نه ده.

أَلَا لَهُ الْحُكْمُ (الأنعام، 62)

ژباړه: یاد ساتئ! واکمني یوازې د هغه ده.

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ (الأعراف، 54)

ژباړه: یاد ساتئ! خلقت هم هغه لره دی او حکم هم د هغه دی.

وَ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ (آل عمران، 189)

ژباړه: او د آسمانونو او ځمکې واکمني یوازې د الله ده.

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ (آل عمران، 26)

ژباړه: ووايه، ای الله! د واکمنۍ څښتنه! ته چې هر چاته وغواړي واکمني ورکوي.

د "حکم" کلمه او د هغې مشتقات په ۲۲ قرآني آیتونو کې راغلي دي دا قرآني آیتونه په ډاگه ثابتوي چې الله جل جلاله شارع او قانون جوړونکی دی. همدا راز په قرآن کریم کې د الله تعالی لپاره د "رب" کلمه په ۱۴۲ ځایونو کې د قانون جوړونکي او شارع په معنی راغلي ده.

انسانان د الله تعالی بنده گان دي، الله تعالی د خپلو بنده گانو په ضرورتونو او مصلحتونو تر ټولو ښه پوهېږي او د همدې اړلي پوهې له مخې یې په هره زمانه کې هر قوم ته د هغوی د حال او وضعیت مطابق قانون او شریعت رالېږلي. الله تعالی خپلو بنده گانو ته نه یواځې دا چې د عقایدو، مختلفو عباداتو او اخلاقو په هکله لارښوني رالېږلي بلکې هغوی ته یې د ژوند د تنظیم لپاره هم قانون رالېږلي. د دولت او حکومتدارۍ، قضاء او جنایاتو، تجارت او اقتصاد، کورني نظام، حقوقو او واجباتو په اړه

بي هم هدايات او احكام رانازل كړي. حلال او حرام، روا او ناروا يې ټاكلي. د الله تعالى له لوري خپلو بنده گانو ته د قانون او شريعت رالېږلو سلسله له آدم عليه السلام څخه پيل او په خاتم النبيين محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم باندې ختمه شوې. الله تعالى اسلام د وروستني حق دين په توگه رالېږلی، داسې دين چې له ځان سره د ژوند بشپړ نظام لري او تر قيامته پورې په هره زمانه او هر ډول شرايطو كې د تطبيق وړ او د بشريت د ژوند د ښه تنظيم او د ستونزو د حل ضامن دی.

الله تعالى انسانان مكلف گرځولي تر څو يواځې او يواځې د الله تعالى رالېږل شوي قانون او شريعت ته غاړه كېږدي او عملي كولو ته يې ملا وتړي. د الله تعالى په مقابل كې بل هېچا ته هم د قانون جوړونې حق ورنه كړي، فقط الله تعالى د يواځينې اعلى مقتدر او مطلق واكمن په توگه ومني او بس.

هر څوك چې د الله تعالى حاكميت نه مني او د هغه په مقابل كې بل چا ته د قانون جوړونې په صلاحيت قائليري د ټول امت په اتفاق دا شخص له اسلام څخه خارج او كافر دی. ولو كه دا شخص د اسلام په عبادتي او او ځينو اخلاقي برخو باندې باور هم ولري.

يواځې د قرآن كريم د يوه آيت او يا هم د رسول الله صلى الله عليه و سلم د يوه حديث څخه د انكار له امله يو څوك د اسلام له دايرې څخه خارجېږي او كافر گرځي؛ نو هغه څوك به څنگه نه كافر كېږي او د اسلامي دين له دايرې به نه وځي چې د سياست، اقتصاد، اخلاقو، قضاء او حدودو، حقوقو، واجباتو، د ژوند نورو گڼو اړخونو او د انسانانو تر مينځ د معاملاتو د تنظيم لپاره له رانازل شويو ټولو آيتونو او همدا راز احاديثو څخه انكار كوي؟

ټول مسلمانان مكلف دي چې د الله تعالى له خوا د رالېږل شوي قانون او شريعت مطلق اطاعت وكړي. د الله تعالى د حاكميت په مقابل كې بل هېڅوك هم د حاكم په توگه ونه مني او نه هم د الهی شريعت او قانون څخه پرته كوم بل ساختگي قانون ته غاړه كېږدي نه يې ومني او نه هم پرې راضي شي. د اختلاف او منازعې په صورت كې د الله تعالى رالېږل شوي قانون ته مراجعه وكړي نه دا چې د خپل عقل او پوهې پر اساس له ځانه قانون جوړ او بيا يې له مخې فيصله وكړي.

په اسلام كې قطعي الثبوت دلايل له هغه چا څخه ايمان نفي كوي او كافر يې بولي چې د الله تعالى له قانون څخه پرته د بل چا په قانون فيصله كوي. د الله تعالى په مقابل كې د بل چا حاكميت مني او يا دا چې د الله تعالى په قانون فيصله كوي خو له زړه څخه پرې راضي نه وي.

فَلَا وَ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَ يُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (النساء، 65)

نه، اي محمده صلى الله عليه و سلم! ستا په رب قسم چې دوى هيڅکله مؤمنان کيدای نه شي، تر څو چې په خپل منځي شخړو کې تا فيصله کوونکى ونه مني. بيا چې ته څه فيصله وکړي، پر هغې باندې په خپلو زړونو کې هم څه تنگي احساس نه کړي؛ بلکې سر تر پايه يې ومني.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا (الأحزاب، 36)

ژباړه: هيڅ يو مؤمن او هيڅ يوه مؤمنه دا حق نه لري چې کله الله او د هغه رسول صلى الله عليه و سلم د کومې معاملي فيصله وکړي او بيا (د الله او د هغه د رسول په خلاف) هغه پخپله د خپلې هغې معاملي د فيصله کولو اختيار ولري. او څوک چې له الله او د هغه له رسول صلى الله عليه و سلم څخه سرغړاوى وکړي، په څرگنده گمراهۍ کې وغورځيدى.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (الشورى، 10)

ژباړه: په هره چاره کې چې ستاسې تر منځ اختلاف وي، د هغه فيصله کول د الله کار دى. هماغه الله زما رب دى، پر هغه ما توکل وکړ، او د هغه لوري ته زه رجوع کوم.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيداً (60) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُوداً (61) --- (النساء، ٦٠-٦١)

ژباړه: [اي پېغمبره (ص)!] آيا تا هغو خلکو ته نه دي کتلي چې دعوه کوي چې: موږ پر هغه کتاب چې تاته راغلى دى او پر هغو کتابونو چې له تا څخه مخکې نازل شوي ول ايمان راوړى دى؟- خو غواړي چې خپلې چارې د فيصلي لپاره د طاغوت لوري ته وړاندې کړي. حال دا دى چې هغو ته له طاغوت څخه د منکرېدو حکم شوى و. شيطان غواړي هغوى وغولوي او د سمې لارې څخه يې ډېر لري وباسي.

او کله چې هغو ته ويل کېږي چې راشئ، د هغه شي لوري ته چې الله نازل کړي دي. او راشئ، د پېغمبر لوري ته. نو ته به دغو منافقانو تو گوري چې ستا لوري ته له راتگ څخه به بيخي ځانونه گوښه کوي.

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (المائدة، 50)

ژباړه: آيا دوى د جاهليت پرېکړه غواړي؟ حال دا چې هغو خلکو ته چې په الله تعالى باور لري، د الله عز و جل له حکم څخه بل ښه او بهتر حکم نشته.

دا او په لسگونو نور آيتونه په روښانه توگه ثابتوي چې " اعلى حاکميت" يواځې او يواځې الله تعالى جل جلاله او د هغه رالېږلي شريعت ته حاصل دی او څوک چې د الله تعالى حاکميت نه مني او د هغه د رالېږلي شريعت او قانون په وړاندې د خپل عقل او ارادې له مخې د بشر لپاره قوانين جوړوي له اسلام څخه جلا او ښکاره کافر دی.

د ولس د ارادې تقدس

د ولس اراده په ډموکراسۍ کې تر ټولو ارزښتمن او مقدس شی گڼل کېږي، دومره مقدسه چې د ولس اراده په مطلق ډول د قانون مصدر وي. له همدې امله پارلمان چې د ولس د ارادې تمثیلوونکو نماینده گانو څخه تشکیل شوی وي تر ټولو لوړ، مقتدر او له هر ډول خطا څخه پاک ارگان بلل کېږي. که ولس داسې کوم څه وغواړي چې د الله تعالى د شريعت او قانون خلاف وي نو د ډموکراسۍ د حکم له مخې به د الله تعالى لارښوونې پریښودل کېږي او د خلکو له ارادې جوړ شوي قانون باندې به عمل کېږي.

په ډموکراسۍ کې له لومړي سره د کومې لويې جرگې يا کومې بلې ولسي مرجع له خوا د ولس اراده د اساسي قانون په شکل تدوين او منل کېږي؛ بيا نو شريعت او يا بل عرف يا قانون د اساسي قانون په تله تلل کېږي که له اساسي قانون سره برابر و نو له اساسي قانون سره د توافق له امله منل کېږي نه دا چې د الله تعالى شريعت او حکم دی. خو که له اساسي قانون سره په ټکر کې راته بيا يې نو په هيڅ صورت د منل کېدو او عملي کېدو چانس نشته. د خلکو اراده او رایه په شريعت باندې لوړه گڼل هغه کفر دی چې الله تعالى ترې خپل بنده گان منع کړي دي:

وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ (المائدة، 49)

ژباړه: نو [اي محمده (ص)!] ته د الله له نازل کړي قانون سره سم د دې خلکو د چارو فيصله وکړه، او د هغوی د خواهشاتو او خوښو پیروي مه کوه. پام کوه چې دا خلک تا په فتنه کې وانه چوي، يوه ذره قدرې دې هم له هغه څه څخه وانه روي چې الله تا ته درلېږلي دي. نو که دوی مخ ورڅخه واړوي، نو وپوهېږه چې الله د دوی د ځينو گناهونو په مجازات کې، په غم کې د دوی د اخته کولو اراده کړې ده. او دا حقيقت دی چې له دې خلکو څخه زیاتره يې فاسقان دي.

آيا د اکثريت رایه د حق د ټاکلو معيار کيدای شي؟

د ډموکراسۍ پر خلاف په اسلام کې هغه څه حق دی چې په قرآن او حديث کې د حق په توگه بيان شوي وي که څه هم ډېر لږ خلک يې ملاتړ وکړي. په ډموکراسۍ کې د خلکو اکثريت "اله" او رایه يې د " شريعت" مرتبه لري. چې دا د ډموکراسۍ لوی ښکاره او بربنډ کفر دی. په اسلام کې نه يواځې دا چې

د خلکو اکثریت یا اقلیت د حق او باطل ، روا او ناروا معیار نه دی. بلکه قرآني آیتونه په صراحت سره بیانوي چې لږ خلک حق ته غاړه اېښودونکي، د پوهې خاوندان او شکر اېستونکي دي:

وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ لَيُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (الأنعام، 116)

ژباړه: او [ای محمد(ص)] که ته د هغو خلکو د اکثریت په خوله کار وکړې چې په ځمکه کې میشته دي، نو هغوی به تا د الله له لارې واړوي. هغوی خو یوازې په گومان روان او د انگېرنو برابر ونکي دي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (البقرة، 243)

ژباړه: خو زیاتره خلک شکر نه ادا کوي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (هود، 17)

ژباړه: خو زیاتره خلک ایمان نه راوړي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (يوسف، 21)

ژباړه: خو زیاتره خلک نه پوهېږي.

وَ قَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ (سبا، 13)

ژباړه: زما په بنده گانو کې بیخي لږ شکر اېستونکي دي.

په ډموکراسۍ کې عقل د قانون د سرچینې په توګه

په ډموکراسۍ کې هغه څه " ښه " بلل کېږي چې د خلکو عقل یې ښه وېږي او هغه څه " بد " گڼل کېږي چې د خلکو عقل یې بد وېږي. د عقل له خوا د همدې ښه گڼلو او بد گڼلو په اساس بیا قوانین وضع کېږي، روا او ناروا یا جائزې او ناجائزې چارې ټاکل کېږي؛ په دې توګه د تقنین او تشریع حق په بشپړ ډول له الله تعالی څخه اخیستل کېږي او بشر ته سپارل کېږي چې دا په خپل ذات کې ښکاره او ډاګیز کفر دی.

آیا په عقل کې دا صلاحیت شته چې په شیانو یا افعالو باندې د (ښه والی) یا (بدوالی) صحیح حکم وکړي؟

د لاندې دلایلو له مخې عقل په اشیاء او افعالو باندې د صحیح حکم کولو وړتیا او صلاحیت نه لري:

۱- د انسانانو عقلونه سره بېل بېل دي، د ځينو خلکو عقلونه يو شی يا يو کار بڼه او تر سره کوونکی يې د مکافاتو وړ بولي خو د ځينو نورو انسانانو عقلونه بيا هم دا شی يا همدا کار بد او تر سره کوونکی يې د مجازات وړ گڼي. که عقل کې رښتيا هم د بڼه او بد د تعيينولو وړتيا وای نو بايد د ټولو انسانانو عقلونو عين شی يا فعل بڼه يا بد گڼلی او يو ډول پریکړه يې کولای. حقيقت دا دی چې د "وحی" له لارښوونې پرته عقل د صحيح حکم کولو وړتيا نه لري.

۲- د انسانانو عقلونه د هغوی له فطري غريزو، تمایلاتو او خواهشاتو څخه متاثر کېږي. د انسانانو غريزې، خواهشات او تمایلات سره مختلف دي؛ په دې توگه له مختلف ډول خواهشاتو او تمایلاتو څخه متاثر شوي عقلونه مختلف او له يو بل سره متضاد حکمونه کوي چې په دې صورت کې بيا هم د حقيقي مصلحت او سم حکم پيژندل يو نا ممکن کار گرځي.

۳- د انسانانو عقلونه د حالاتو، شرائطو او زمانې په بدلون سره بدلون مومي. هغه عقلونه چې پرون به يې يو شی يا فعل بڼه گڼه نن به د حالاتو او شرائطو په بدلون سره هماغه شی يا فعل بد گڼي يا هغه څه چې نن يې بد گڼي څه موده وروسته به يې د شرائطو او حالاتو په بدلون سره بڼه وېولې. په دې توگه عقل په (بې ثباتی) اخته کېږي په داسې حال کې چې الهي وحی د ټولو حالاتو، شرائطو او زمانو په نظر کې نيولو سره (ثابت) حکم کوي.

په اسلام کې د ثواب او عقاب په لحاظ په اشياؤ او افعالو باندې د حل او حرمت (حلال او حرام گڼلو) حکم يواځې او يواځې د الله تعالی حق دی:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ (الأنعام، 57)

ژباړه: واکمني له الله پرته د بل چا نه ده.

په اسلام کې د قانون مصدر (وحی) دی. اصلي او اساسي قوانين (Supra Constitution) اسلامي شريعت ټاکلي دي. د فرعي (Subordinate) قوانينو په برخه کې مجتهدین اجازه لري چې د اسلام له اساسي سرچينو څخه يې استنباط کړي.

انتخابات

د غربي ډموکراسۍ د انتخاباتو په قانون کې دين ځای نه لري؛ د اسلام د لارښوونو پر خلاف د مسلمان تر څنګ هندو، سک، عيسوي، يهودي، کمونست کافر، سيکولر کافر، ډيموکرات کافر... او همدا رنگه

بنځه هم کولای شي چې ځان انتخاباتو ته کانديد کړي او له خلکو څخه د رایې غوښتنه وکړي. د اسلامي لارښوونو له مخې د مسلمانانو مشر باید مسلمان او نارینه واوسي؛ د مسلمانانو د مشر لپاره د نورو ډېرو شرطونو تر څنګ اسلام او نارینه توب هم له اساسي شرطونو څخه دي. د اسلام له نظره په مسلمانانو باندې د کافر مشر واکمني حرامه ده، او بنځه هم اسلامي شريعت د مسلمانانو د مشرۍ له درانده مسئولیت څخه معاف کړې ده.

په غربي ډیموکراسۍ کې خبیث والی او فاسد والی، طیب والی او صالح والی ارزښت نه لري. د یوه کافر، خبیث، فاسد، فاجر، ځان، بې عقل، غله، مجرم او فاحش انسان رایه د یوه پاک، مؤمن، صالح، متقي، هوښیار او عالم انسان له رایې سره برابره او مساوي شمیرل کېږي. د بیلګې په توګه که د یوه دیني عالم په مقابل کې یو کافر کانديد وي؛ دیني عالم ته ۹۹۹ تنه صالح، پاک، متقي او له خدایه ویریدونکي خلک رایه ورکړي او کافر کانديد د ۱۰۰۰ تنو لندغرو، نشه یانو، فاسقانو او ځاینانو رایې واخلې نو ډیموکراسي حکم کوي چې کافر کانديد بریالی او د منصب حقدار دی. د خبیث، فاسد او فاسق انسان رایه د متقي، صالح او پاک انسان له رایې سره برابرول او ټولو ته یو ډول انتخابي حقوق ورکول د اسلام، عقل او فطرت خلاف عمل دی. د اسلام له نظره خبیث، فاسق او فاجر کسان په هیڅ شان له پاکو او طیبو انسانانو سره برابر ندي.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (المائدة، 100)

ژباړه: [ای پیغمبره (ص)]! دوی ته ووايه چې پاک او ناولي په هیڅ شان یو شانته نه دي، که د ناپاکو ډېروالی هر څومره ستاسې لپاره جالب هم وي. نو ای هوښیارانو! د الله له نافرمانۍ څخه ځان وژغورئ، ښایي چې بریالیتوب مو په برخه شي.

په ډیموکراسۍ کې هر څوک حق لري چې ځان کانديد کړي، د ټولو انسانانو رایې برابري حسابیږي او څوک چې د دې ټاکنو په نتیجه کې کامیاب شو نو د ټولو له خوا د قانون جوړونې او د خپل جوړ کړی قانون د تنفیذ واکدار او حقدار منل کېږي. چې دا صریح او ښکاره کفر دی.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ... (الشوری، 21)

ژباړه: ایا د دوی لپاره داسې حسه داران کیدای شي چې قانون د تحلیل او تحریم ورته جوړ کړي هغه چې الله تعالی یې اجازه نده کړې. (نه هیڅ کله نه)

په انتخاباتو کې له خلکو څخه تمه کېږي چې د هیواد د ادارې او پرمختګ لپاره د کانديدانو یا ګوندونو طرحې او منشورونه په ژور ډول مطالعه کړي بیا یې یو تر بله مقایسه کړي او هغه طرحه یا منشور

پکې پیدا کړي چې د هیواد د راتلونکي په خیر وي بیا د همدې طرحې یا منشور کاندید یا گوند ته خپله رایه ورکړي. دا تمه په هغه هیوادونو کې هم له خلکو څخه کېږي چې ۷۰ یا ۸۰ سلنه وگړي یې بې سواده وي او اصلاً د طرحې یا منشور د لوستلو وړتیا ونه لري!!! په دې توگه دیموکراسي د سلیم عقل او فطرت خلاف، د بشر په لاس جوړ شوی مسخره نظام دی.

له دې سره سره د انتخاباتي تگلارې له مخې د خلکو پوهې او تجربې ته هېڅ پام نه کېږي. د یوه پوهاند او د یوه بې سواده ملازم رایې برابرې وي. د یوه رسېدلي دیني عالم، تجربه لرونکي سیاست مدار او متخصص رایه د یوه نالوستي عامي له رایې سره مساوي وي. په داسې حال کې چې په اسلام کې پوه او نا پوه هېڅکله یو برابر نه دي.

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ (الزمر، 9)

ژباړه: د دوی څخه پوښتنه وکړه: ”آیا پوهېدونکي او نه پوهېدونکي یو شانته کېدای شي؟“ نصیحت خو د پوهې خاوندان مني.

موږ چیرته هم ندي لیدلي چې د کومې ناروغۍ د مخنیوي لپاره د لارو چارو د لټولو په کنفرانس کې دې انجنیرانو یا معلمانو هم د ډاکټرانو په څنګ کې گډون کړي وي، نه هم چیرته ډاکټر د انجنیرانو په نقشو کې نظر ورکړی. خو په دیموکراسۍ کې د سیاست پوهانو په څنګ کې د ټول هیواد د سیاسي سنبالښت لپاره بې سواده وگړي هم پوښتل کېږي عجیبه یې لا دا چې د بې سواده انسان او د سیاست پوه انسان نظرونه مساوي او یو برابر شمیرل کېږي!!!

د دیموکراسۍ له نظره د دې لپاره چې په یوه هیواد کې ټول خلک د یو بل په څنګ کې سوله یز گډ ژوند وکړي نو باید ټول وگړي د یو بل دین او عقیدې ته احترام وکړي او حق یې وبولي؛ مسلمان به د عیسویت او هندویزم درناوي کوي او حق به یې بولي او عیسوي او هندو به د اسلام درناوی کوی او حق به یې بولي... په دې توگه دیموکراسي د خپل حاکمیت په قلمرو کې دینونه په حق او باطل نه وېشي بلکه ټول دینونه یو ډول حق او سم، د بشر ضرورت او د تسکین ذریعه یې بولي. په همدې اساس دیموکرات چاپیریال کې څوک د خپل دین له کبله په بل چا لوروالی نه لري او ټول وگړي یو ډول سیاسي حقوق لري. مسلمان، هندو، سک، عیسوي، یهود... ټول کولای شي چې خپله رایه وکاروي یا ځان کاندید کړي. (البته د ژوند په ډگر کې یوه دین ته هم د مداخلې اجازه نه ورکوي)

په اسلام کې تر هغه وخته د یو چا مسلماني نه صحیح کېږي تر څو چې د الله تعالی او د هغه د دین له منلو څخه وړاندې له ټولو باطلو ادیانو، باطلو مفکورو، د طاغوت له ټولو ډولونو او ټولو ساختګي

خدایانو(بتانو، غواگانو، خوسکیانو، پیرانو، زیارتونو، فرعون نما انسانانو) څخه منکر نه شي. همدا مفهوم د اسلام په کلمه، لومړۍ بناء او دروازه (لا اله الا الله محمد رسول الله) کې هم پروت دی. اسلام داسې دین دی چې نه ترې پورته او نه هم ورسره په څنګ کې مساوي کوم بل دین یا نظریه شتون لري. اسلام په ټولو ادیانو او مفکورو لوړتیا لري او مسلمانان نظر غیر مسلمان وګړو ته اعلیٰ او اُچت خلک دي.

وَلَا تَهْنُؤُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (آل عمران، 139)

ژباړه: بې زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه. همدا تاسې برلاسي یاست، که تاسې مؤمنان واوسئ.

الله تعالی یواځې او یواځې اسلام د وروستني حق دین په توګه غوره کړی؛ اسلام د پخوانیو ټولو آسماني ادیانو منسوخوونکی دی. د بشر په لاس جوړ شوي ساختګي ادیان او مفکورې بې له خرافاتو، کفر او شرک څخه هیڅ هم له ځان سره نه لري. پخواني آسماني ادیان نه یواځې دا چې د اسلام له لوري منسوخ شوي بلکه په خپل اصلي شکل هم نه دي پاتې شرک او کفر په کې ننوتی.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران، 19)

ژباړه: د الله تعالی په وړاندې دین همدا اسلام دی.

مسلمانان له جګړه کوونکو او د اسلام د سیاسي واکمنۍ نه مننونکو کفارو سره په جګړه مکلف دي. که غیرمسلمان وګړي له جګړې لاس واخلي، د مسلمانانو سیاسي واکمنۍ ته غاړه کېږدي او اسلامي دولت ته جزیه ورکړي نو بیا کولای شي چې په ازادانه ډول د مسلمانانو تر څنګ ژوند تېر کړي، په خپل دین پاتې او خپل دیني مراسم ترسره کړي. جزیه هغه خاصه مالیه ده چې نامسلمان وګړي یې اسلامي دولت ته سپاري او په بدل کې یې اسلامي دولت دوی ته امنیتي، حقوقي، ټولنیز، پرمختیايي... خدمات وړاندې کوي.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ (البقرة، 193)

ژباړه: او تاسې له هغو سره وجنګېږئ تر دې پورې چې فتنه پاته نشي او دین د الله لپاره شي، بیا که هغوی لاس په سر شول، نو وپوهېږئ چې له ظالمانو پرته د بل چا په ضد لاس غځول روا نه دي.

په ډموکراسي کې د کفر او اسلام تر مینځ د توپیر د نشتون له امله ډموکراسي ښکاره او شدید کفر دی او د اسلام په مخالف قطب کې قرار لري؛ د دواړو یو ځای کول قطعاً نا ممکن دي.

د اسلام له نظره د ډيموکراسۍ د آزادي او حقوقو څېړنه

د دين او عقيدې آزادي

په ډيموکراسۍ کې هر انسان حق لري چې کوم دين يې زړه غواړي؛ غوره يې کړي او يا خپل اوسنی دين او عقيده بدله کړي. دين او عقيده د يوه فيشن يا لباس حيثيت لري. مسلمان کولای شي يهودي شي، بله ورځ بيا هندو، مسيحي يا ملحد او يا له ټولو دينونو څخه منکر شي او بله ورځ بيا بيرته مسلمان شي. د دين انتخاب او يا بدلون يو شخصي امر بلل کېږي. نظام او چارواکي له چا سره د دين د بدلون محاسبه نه کوي. خو د اسلام له نظره دا باور چې مسلمان کولای شي چې خپل دين پرېږدي او د اسلام د پرېښودو له امله هغه ته څوک د سزا ورکولو حق نه لري؛ ښکاره او صريح کفر دی. په اسلام کې د مرتد سزا قتل دی. مرتد هغه څوک دی چې لومړی مسلمان وي خو بيا له اسلام څخه ووځي او بيرته توبه هم نه باسي. رسول الله صلی الله عليه و سلم فرمايلي دي: من بدل دينه فاقتلوه (بخاري) ژباړه: چا چې خپل دين بدل کړ ويې وژنئ.

په اسلام کې هم د دين او عقيدې آزادي شته، هغه داسې چې هيڅوک حق نه لري چې غير مسلمان وگړي د اسلام په منلو مجبور کړي، د غير مسلمان وگړو د معبدونو د ړنگولو حق او اجازه هېچا ته هم نشته.

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ... (البقرة، 256)

ژباړه: د دين په چارو کې څه زور او مجبورول نشته، سمه خبره له غلطو مفکورو څخه جلا کړای شوي ده.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعاً أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (يونس، 99)

ژباړه: که ستا د رب اراده دا وای (چې په ځمکه کې دې ټول خلک مؤمنان او حکم منونکي اوسي) نو د ځمکې ټولو اوسېدونکو به ايمان راوړی وای. نو ايا ته خلک مجبوروي چې ايمان راوړي؟

د صحابه کرامو رضی الله عنهم له دورې څخه تر اوسه پورې په اسلامي قلمرو کې د مسيحيانو، يهودو، هندوانو او نورو غير مسلمانو طايفو شتون دا خبره ثابتوي چې مسلمانانو دوی ته په خپل دين د پاتې کېدو حق ورکړی او دوی يې د اسلام په منلو ندي مجبور کړي. خو د ډيموکراسۍ په څېر اسلام مسلمانو وگړو ته اجازه نه ورکوي چې خپل حق دين پرېږدي او بل دين غوره کړي يا ملحد شي، د دين د پرېښودو په صورت کې يې ورته د مرگ سزا ټاکلې ده.

د بيان يا د نظر څرگندولو آزادي

ډموکراسي وگړو ته د بيان بې بندوباره آزادي ورکوي، هر څوک کولای شي چې هر څه ووايي او د هر څه په اړه نظر ورکړي. ډموکراتان د بيان د آزادۍ په عنوان ديني لارښوونې او احکام هم تر برید لاندې نيسي. د رسول الله صلی الله عليه و سلم له توهينه ډک کارتونه خپروي، د رسول الله صلی الله عليه و سلم او قرآن پر ضد فيلمونه جوړوي، قرآن ته اور ورته کوي، د اسلام او قرآن پر ضد کتابونه ليکي...

په ډيموکراسۍ خپلو اسلامي هيوادونو کې خلکو ته يواځې د شريرو او باطلو نظرونو او بيانونو د اظهار اجازه شته، د حق او سپينو خبرو کولو اجازه څوک نه لري، که څوک حق وايي او سپين غږېږي نو يا به وژل کېږي يا به زندان ته وړل کېږي، يا به شړل کېږي او يا به له نورو ډول ډول تهديداتو او ستونزو سره مخامخ کېږي. زموږ په هيواد کې پرويز کامبخش د اسلام پر ضد مضامين خپاره کړل او جاويد احوار په کابل ايکسپريس کې د الله تعالی پر ضد!!! ليکنه وکړه؛ دواړه سرې سترگې گرځي، ځکه دوی له هغې آزادۍ څخه گټه اخيستي وه چې ډيموکراسۍ ورته منلې وه.

اسلام د باطل ويلو او د بې لارې کونکي نظر اظهار ته اجازه نه ورکوي. د بنو او حق خبرو او نظرونو په څنگ کې د بدو او باطلو خبرو او نظرونو څرگندول د هر چا حق بلل؛ د اسلام له نظره صريح کفر دی او په دې حق او آزادۍ باورمند کسان بنکاره کافران دي.

په اسلام کې نه يواځې دا چې د حق او بنو خبرو او نظرونو ويلو او څرگندولو ته اجازه شته بلکه د حق بيان او بنه نظر څرگندول عبادت بلل کېږي، د ظالم حاکم پر وړاندې د حق خبره کول لوی جهاد شميرل کېږي او که څوک د خپلې حق خبرې، له بدۍ څخه د منعې او په نيکۍ د امر له کبله ووژل شي نو د حمزه رضی الله تعالی عنه په څېر غوره شهيد به وي. رسول الله صلی الله عليه و سلم فرمايلي دي:

ان من اعظم الجهاد كلمة عدل عند سلطان جائر(الترمذی، کتاب الفتن، باب افضل الجهاد)

يقينا له لوی جهاد څخه يو دا دی چې د عدل خبره دې د ظالم پادشاه په مخ کې وکړای شي.

د رسول الله صلی الله عليه و سلم په يو بل حديث شريف کې راځي:

خير الشهداء حمزة بن عبدالمطلب و رجل قام الى رجل فأمره و نهاه في ذات الله فقتله على ذالك (المستدرک للحاکم)

په شهيدانو کې غوره شهيد حمز بن عبدالمطلب او هغه سړی دی چې د الله جل جلاله لپاره يو بل چا ته په نيکۍ امر وکړي او له بدۍ څخه يې منع کړي او هغه يې بيا ووژني.

شخصي آزادي

شخصي آزادي يا اخلاقي آزادي د ډموکراسۍ تر ټولو مهمه آزادي ده، له همدې کبله يې د ډموکراسۍ زړه بولي. د دې آزادي له مخې وگړي د خپل بدن په اړه پوره واک لري چې څه يې زړه غواړي هغه پرې کولای شي. خوښه يې چې چېرته يې نخوي او که پلوري يې، لواط کوي که سحاق، زنا کوي، که له سپي خره، بيزو يا بل کوم حيوان سره واده، لوڅ لپړ گرځي او که شلېدلي پتلون اغوندي، ږېره کې ډېزايونه اچوي که په غوږو او غاړه کې والی او خنځيرونه، قیلون او شراب وهي که بنگ او... څه چې چا ته ښه ښکاري او خوند ترې اخلي هماغه ښه اخلاق دي، دين به ښه او بد اخلاق نه ټاکي، د ټولنې عرفونه، رواجونه او ادبي قوانين به د وگړو په شخصي ژوند کې مداخله نه کوي...

د اسلام له نظره وگړو ته په دا ډول آزادي قائلېدل ښکاره کفر دی. دا ډول بې سرحد اخلاقي آزادي د فطرت خلاف ده او په اسلام کې شتون نه لري. په اسلام کې د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام شتون لري، په ټولنه کې نېکيو ته وده او د بديو او شر مخه نيول کېږي. په کومه ټولنه کې چې ډموکراسي حاکمه وي هلته د امر بالمعروف او نهی عن المنکر قوانين په بشپړه توگه خنډول شوي وي. بالعکس په کومه ټولنه کې چې د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام جاري وي نو هلته به د ډموکراسۍ د زړه د نشتون له کبله؛ ډموکراسي مړه وي. دواړه، ډموکراسي او د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام په يوه ټولنه کې په يوه وخت کې نشي سره يو ځای کيدای؛ له دوی څخه به يکي يو موجود وي او بس.

د هستوگنځي آزادي

غربي ډموکراسي خلکو ته آزادي ورکوي چې هر چېرته يې زړه غواړي هلته واوسېږي، د حرم په ساحه او په جزیره العرب کې مشرکانو، يهودو او نصاراوو ته د اوسېدو حق ورکوي. په اسلام کې غير مسلم وگړي د حرم ساحې ته د ننوتو اجازه نه لري او په مسلمانانو لازمه ده چې له جزیره العرب څخه کفار وباسي. رسول الله صلي الله عليه و سلم فرمايلي دي:

اخرجوا المشركين و فى الرواية: اليهود و انصار من جزيرة العرب... (بخاري)

ژباړه: مشرکان له جزیره العرب څخه وباسئ. او په بل روايت کې راغلي: يهود او نصارا له جزیره العرب څخه وباسئ.

حضرت عمر رضی الله عنه په وخت کې ټول يهود او نصارا له جزیره العرب څخه ويستل شوي وو، خو په اوس وخت کې که څوک له جزیره العرب څخه د يهودو او نصاراوو د ويستلو غوښتنه وکړي، نو د ډموکراسۍ د سرلارو له خوا به له ډموکراسۍ سره د مخالفت په جرم د ډموکراسۍ له قانون څخه د هغوی د وژلو فتوی برابره او ځمکه به پرې سور اور کړي.

د ملکیت حق

په غربي ډموکراسۍ کې خلک کولای شي چې له هرې لارې مال وگټي او په هره طریقه یې چې زړه غواړي مصرف کړي. د سود، احتکار، قمار، د مزدورانو زبېښاک، فریب... له لارو مال گټل کیدای شي او بیا په عیشونو، فحشاء، نڅا، قمارونو... کې مصرفیږي. ډموکرات هیوادونه د مال د گټلو لپاره نور ملتونه استعمار او د هغوي کاني زیرمې غلا کوي. د خپلو وسلو پلورلو لپاره نور ملتونه په خپلو کې سره په جگړو او سیالیو اړوي په نړیواله سطحه له هیڅ ډول جنایت څخه دریغ نه کوي.

په اسلام کې د مال گټلو او مصرفولو روا لارې معلومې دي. له ناروا او حرامو لارو څخه د مال گټل منع دي. اسلام خپل ځانگړی اقتصادي نظام لري چې د ټول بشریت د اقتصادي ستونزو حل په کې موجود دی. د ډموکراسۍ په کاپیټالیزم باندې باور لرل د اسلام له نظره ډاگیز کفر دی.

د کار حق

په ډموکراسۍ کې وگړي د هر ډول کار او کسب حق لري، په کارونو او کسبونو کې ناروا نشته، خو د اسلام له نظره روا نده چې خلک ځانونه په ناروا کارونو او کسبونو باندې بوخت کړي، په اسلام کې قمار خانې، شراب خانې، زنا خانې، د موسیقۍ کلبونه، د موسیقۍ د زده کړې انسټیټیوټونه... خلاصول او چلول ناروا دي. د ځان بوختولو او کسبونو ټول ډولونه روا گڼل د اسلام له نظره واضح کفر دی.

د زده کړې حق

په ډموکراسۍ کې وگړي د هر ډول علم او فن زده کړه کولای شي، خو د اسلام له نظره د موسیقۍ او نڅا، د کوډو او جادو... زده کړه حرامه ده. جادو گري او د جادو زده کړه د اسلام له نظره کفر دی. اسلام هغه څوک کافر بولي چې د جادو زده کړه کفر نه بولي او یا خلکو ته د جادو په شمول د هر علم د زده کړې په حق باورمند وي.

د ښځینه او نارینه مساوات

په ډموکراسۍ کې د ښځې او نر حقوق مساوي بلل کېږي، څه چې نر کولای شي هغه به ښځه هم کوي، ښځه او نر برابر سیاسي حقوق لري. په داسې حال کې چې په اسلام کې د ښځې او نر حقوق مساوي نه بلکې عادلانه دي. ښځه د نر نیمایي میراث وړي، د دوه ښځو شاهدې د یوه نر له شاهدۍ سره برابره وي، د ښځې نفقه په پلار یا په خاوند وي، ښځه د مهر، له میره او پلار څخه د میراث وړلو حق لري، په ښځه باندې هیڅ ډول نه خپل او نه د بل چا مالي مکلفیت شته. په سیاسي برخه کې د اسلام مبارک دین ښځه د مسلمانانو د مشرۍ له درنده مسئولیت څخه معاف کړې ده. د اسلام له نظره د قرآن او حدیثو پر خلاف ښځه او نر په هر څه کې مساوي بلل ښکاره کفر دی.

لنډيز او پايله

معاصره ډيموکراسي د ژوند د تنظيم لپاره د بشر په لاس جوړ شوی نظام دی چې په لومړۍ ځل په اروپا کې د پادشاهانو، منحرف مسيحيت او پاپانو د ظلم او وحشت په مقابل کې د خلکو له خوا د عکس العمل په نتيجه کې رامنځته شو. په ډيموکراسي کې د دولت او سياست، اقتصاد، معاملاتو او د ژوند د نورو ټولو اړخونو او د خلکو تر مينځ د فيصلې لپاره قوانين د خلکو له خوا جوړېږي. د قانون مصدر د بشر عقل گڼل کېږي. روا او ناروا، ښه او بد د خلکو له خوا ټاکل کېږي. د خلکو اراده تر هر څه مقدسه، او لوړ او اعلى حاکميت د خلکو حق بلل کېږي. د خلکو د اکثريت خوښه او رايه د حق او باطل يا روا او ناروا د معلومولو معيار وي. خلک د اله او اکثريت يې د شريعت حيثيت لري. ډيموکراسي د خپلې ثمرې په توگه ځينې حقوق او ازادۍ لري چې خپل منونکي ترې برخمن کوي. د عقيدې، بيان، او اخلاقو د ازادۍ په څېر د ډيموکراسۍ ټولې ازادۍ او حقونه بې سرحدو او هيڅ ډول ديني بريد، بند او قيد نه لري.

د اسلام له نظره ډيموکراسي تر ټولو شديد کفر دی. د ډيموکراسۍ منونکي، ډيموکراسۍ خپرونکي، د ډيموکراسۍ ملاتړي، او د ډيموکراسۍ مرسته کوونکي د اسلام له دايرې وتلي، ښکاره او بې شکه کافران دي، که څه هم له مسلمان مور او پلار څخه پيدا شوي او ځانونه مسلمان هم وبولي. دا مسلمان نما کافران دي ځانونه نه تېر باسي. اسلام د ماشوم د اودس په څېر نه دی چې هيڅ دې مات نه شي. لکه څرنګه چې شريعت، اسلام ته د داخلېدو لارې ښوودلې، همداسې يې له اسلام څخه د وتلو لارې هم روښانه کړې دي. د ډيموکراسۍ مسلمان نما ملاتړي دې د شريعت له مخې ډيموکراسي ولولي او که واقعا دوی په ناخبرۍ کې وي نو الله تعالى ته دې ريښتيني توبه وباسي له ډيموکراسۍ دې لاس واخلي او اسلام ته دې مخه کړي. په يوه ټولنه کې په يوه وخت کې ډيموکراسي او اسلام يو ځای نه شي عملي کيدای بلکه دا دواړه د يو بل ضد دي، اسلام که موجود وي ډيموکراسي له مينځه وړي او که ډيموکراسي راشي اسلام له واکه غورځوي. په اسلام کې اعلى حاکميت د الله تعالى حق دی، د لوړو يا اصلي قوانينو مصدر "وحی" دی. بشر ته دومره اجازه شته چې د اجتهاد له لارې فرعي قوانين د دين له اصلي سرچينو څخه استنباط کړي. په اسلام کې د خلکو اکثريت د حق او باطل معيار ندی بلکه حق او باطل د قرآن او حديثو له مخې ټاکل شوی دي. د ډيموکراسي د انتخاباتو په څېر انتخابات په اسلام کې ځای نه لري. په اسلام کې د مسلمانانو د مشر لپاره شرايط ټاکل شوي، د جاهل او عالم رايه او د متقي او پاک انسان رايه د فاسق او فاجر له رايې سره مساوي نه وي. اسلام د دولت او سياست لپاره خپله تگلاره او نظام لري چې د ډيموکراسۍ له سياسي او دولتي نظام څخه ډېر متفاوت دی. په اسلام کې د ډيموکراسۍ په څېر بې سرحدو ازادۍ نشته، له اسلام څخه مرتد کس ته د مرګ سزا ورکول کېږي، د ضرري او له شر څخه ډکې وينا کولو ته اجازه نشته، ښځه د مسلمانانو مشري نشي کولی، د

بښي او نر حقوق عادلانه دي. بڼه او بد اخلاق شريعت ټاکي، د بد اخلاقي د مخنيوي او د نيکيو د دودولو لپاره د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام شتون لري.

يادونه:

قدرمن لوستونکی کولای شي چې د ډموکراسۍ د پس منظر په هکله د لا ډېرو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د (د اروپا د اخلاقو تاريخ) او د (دين او ساينس جگړه) په نوم کتابونه پيدا او ولولي.

همدا راز د ډموکراسۍ د لا بڼه پيژندلو لپاره لاندې لينک ته ولاړ شئ او د غربيانو په ژبه د ډموکراسۍ د پيژندې لپاره له ۲۰۰ څخه ډېر لينکونه ترلاسه کړئ:

<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Democracy>

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library